

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Tomislav Žigmanov, Josip Stantić,
Slaven Bačić, Ivan Gregurić,
v.lč. Josip Pekanović, Dušica Dulić,
Zvonko Sarić, Dražen Prčić

DIREKTOR:

Zvonimir Perušić

ODGOVORNA UREDNICA:

Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK

ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Zdenko Samaržija (povijest)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

KOREKTOR: Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.co.yu

WEB: www.hrvatskarijec.co.yu

TISAK: »Rotografika« doo Subotica

List je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine
pod rednim brojem 73.List je oporezovan PDV-om od 8 posto,
po Službenom glasniku broj 140
od 1. siječnja 2005.CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

Život ne može stati

Pitanje legitimnosti i zakonitosti rada i odluka Nacionalnog vijeća hrvatske nacionalne manjine otvoreno je prošloga tjedna istupom direktora u ostavci naše medijske kuće, koji je ustvrdio da je odluka HNV-a o smjeni starog i imenovanju novog Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ« nezakonita. Po njegovom mišljenju HNV nije mogao donijeti takvu odluku, jer je sadašnjim vijećnicima istekao mandat. Takvom se stavu pridružila i Demokratska zajednica Hrvata u Vojvodini u svojem priopćenju.

Premda je nesporna činjenica da su sva vijeća nacionalnih manjina izabrana na razdoblje od četiri godine i da je to razdoblje za većinu vijeća »isteklo« činjenica je i da se novi izbori ne mogu održati, ne samovoljom nacionalnih vijeća, već zbog toga što ova oblast nije još uvijek zakonski regulirana. Inače, dobro je poznato i da je već koncem 2006. godine ovo pitanje pokrenuto te je upravo zbog toga, slijedeći tumačenje Službe za ljudska i manjinska prava, republički Savjet za nacionalne manjine uputio službeno priopćenje vijećima kojima je isticao mandat. Prema tom dokumentu mandat vijećima traje do izbora novog vijeća. Sukladno tomu odluke koje vijeća donose zakonite su i pravno utemeljene. Osim toga nesmetano funkcioniranje nacionalno-manjinskih vijeća je neophodno jer, među ostalim, vijeća vrše i neka osnivačka prava. Kako je to rekao njihov aktualni koordinator László Józsa, u funkcioniranju vijeća ne može biti stanke, jer »život ne može stati«.

Ako su, dakle, mjerodavne državne institucije produžile mandat vijećima do izbora novih, postavlja se pitanje – čemu osporavanje legitimnosti jednog tijela manjinske samouprave, koje je nadležno skrbiti o – kulturi, informiranju, službenoj uporabi jezika i obrazovanju. Što se ili tko time nešto dobiva? Hrvatska zajednica, u čije se interese i dobrobit ovih dana zaklinju mnogi, zasigurno ne.

Čini se suvišnim pozivati opet na jedinstvo »u zajednici«, budući da je raskol evidentan i teško je zamisliti da, poslije toliko nesporazuma, osporavanja, uvreda, pokrenutih sudskih procesa, sloga može zavladati. Uostalom, nije niti potrebno slagati se uvijek i u svemu. Ali korak naprijed bi za sve nas bio kada bi svi oni koji se pozivaju na civilizacijska dostignuća i europske vrijednosti, u svome radu i ophođenju sa »suprotnom stranom« slijedili ta dostignuća i vrijednosti.

J. D.

Attila Szalai

U OVOME BROJU	Predizborni skup DSHV-a u Apatinu	
	Dajmo glas za bolje sutra	16,17
	U susret odluci o Planu regulacije centra	
	Definirati kriterije za gradnju	18,19
	Prvi samostalni koncert Tamburaškog orkestra HKC »Bunjevačko kolo«	
	Kvalitetom i brojnošću opravdano postojanje	28
Vladimir Patarčić, igrač squasha		
	Novo sportsko iskustvo	43

UKRATKO

Patrijarh Pavle zabrinut zbog događaja na Kosovu

Pравославni vjernici i drugi kršćani koji slave Božić po julijanskom kalendaru proslavili su u ponedjeljak blagdan Kristova rođenja. Svečanu liturgiju u Preobraženskoj crkvi u Zagrebu predvodio je mitropolit zagrebačko-ljubljanski Jovan Pavlović, nakon čega je pročitana tradicionalna božićna poslanica poglavara SPC-a patrijarha Pavla, prenosi HINA. U njoj patrijarh izražava svoju zabrinutost zbog događaja na Kosovu i Metohiji, te poručuje: »Moćnici ovog svijeta bacaju kocku i besramno vrijeđaju naše osjećaje i dostojanstvo«. Uz to je patrijarh Pavle uputio i apel hrvatskim vlastima i vlastima BiH da pomognu u rješavanju problema prognanih građana srpske i drugih nacionalnosti. Osječkogopoljski i baranjski episkop Lukijan pozvao je vjernike da mole i za »one koji su doskora bili bližnji, susjede pa i neprijatelje«. U Karlovcu paroh Duško Spasojević napomenuo je da je to prva proslava Božića u crkvi sv. Nikole nakon 16 godina, i da su se stekli uvjeti za obnovu vjerskog života.

JAT ipak neće od proljeća letjeti prema Hrvatskoj

Unatoč pozitivnim očekivanjima u Hrvatskoj JAT još nije službeno poslao zahtjev Kalmetinu ministarstvu za odobrenje redovitog linijskog prometa između Hrvatske i Srbije. Premda je srbijanski avioprijevoznik JAT Airways najavio da će od proljeća uvesti redovite linije prema Hrvatskoj, to se ipak neće dogoditi.

Prema službenim podacima hrvatskog Ministarstva prometa i veza, do danas nije zaprimljen zahtjev JAT Airwaysa za odobrenje redovitog linijskog prometa između Republike Hrvatske i Republike Srbije.

Budući da između Hrvatske i Srbije nije sklopljen dvostrani sporazum o zračnom prometu, unatoč višestrukim inicijativama Republike Hrvatske na koje srbijanska strana nikad nije odgovorila, u Ministarstvu ističu da Hrvatska ne bi bila protiv uspostave zračnog prometa između dviju država, prije svega zbog razvoja tržišta i potreba putnika.

Iz toga proizlazi da je Srbija nezainteresirana za redoviti zračni promet s Hrvatskom.

Direktor NIU »Hrvatska riječ« podnio ostavku

Prema Perušiću odluke HNV-a su nezakonite

Direktor Novinsko-izdavačke ustanove »Hrvatska riječ« Zvonimir Perušić podnio je ostavku na tu dužnost. Na konferenciji za novinare, održanoj 4. siječnja u Subotici, Perušić je rekao da je ostavku i njezino obrazloženje podnio 3. siječnja Upravnom odboru ove ustanove i da je o tome službeno izvijestio ured Hrvatskog nacionalnog vijeća.

»Ne mogu prihvatiti odluke koje su evidentno nezakonite i donesene pod političkim pritiskom jedne stranke, ali se više ne želim niti suprotstavljati prividnoj većini koja očigledno ne mari za zakonitost, čak niti kao civilizacijsku tekovinu u uređenim društvima. U situaciji u kojoj će vjerojatno sud odlučivati o tome koji je Upravni odbor 'Hrvatske riječi' legalan i legitiman, ja kao direktor ne mogu više normalno funkcionirati. Primjena nasilja zaodjenutog u formu institucija ne može biti ozračje za profesionalan rad, a osobito ne u sferi informiranja, jer se time narušavaju osnovni etički i svi drugi principi novinarske struke«, rekao je Zvonimir Perušić obrazlažući svoju ostavku.

Odgovarajući na novinarsko pitanje koje su to nezakonite odluke koje je naveo u svojoj ostavci, Perušić je rekao da je smjena Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ« jedna od odluka za koje smatra da su nezakonite.

»Tu odluku je donijelo Hrvatsko nacionalno vijeće čiji je mandat istekao 15. prosinca 2006. godine. Vijećnici su izabrani 15. prosinca 2002. godine na mandatno razdoblje od četiri godine. U zakonu ne piše ništa o produžetku mandata.

Zbog toga je ta odluka nezakonita. Odluka nije ni obrazložena, a obrazloženje mora biti sastavni dio odluke i kao treće, ti ljudi nisu dobili rješenje o razrješenju s dužnosti«.

Perušić je naveo i da je od predsjednika HNV-a Branka Horvata dobio pismo u kojemu se od njega tražilo sazivanje sjednice novog Upravnog odbora.

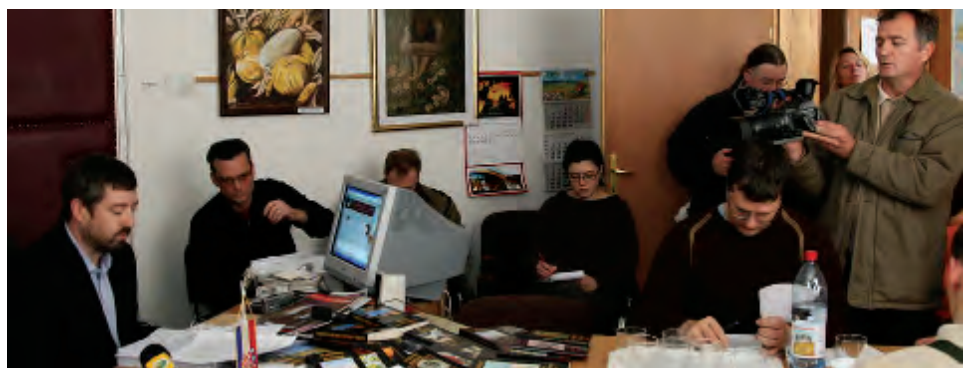
»To nije po zakonu, jer u Poslovniku o radu Upravnog odbora 'Hrvatske riječi' piše da sjednice ovog tijela saziva njegov predsjednik ili zamjenik, a ne direktor ustanove. Od mene se tražilo da uđem u krug nelegalnosti sazivanjem te sjednice«.

Glede novinarskog pitanja o navedenom političkom pritisku jedne stranke, Zvonimir Perušić je kao primjer naveo jedno priopćenje Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini.

»U tom priopćenju stranka kaže: 'zato držimo da HNV ne smije dopustiti da se novinari pretvaraju u kameleone, već ih se treba smijeniti.' Dakle, u 21. stoljeću jedna politička stranka kaže da novinare treba smjenjivati. U istom priopćenju piše: 'očekujemo da će se poduzeti koraci kako bi se Zvonimir Perušić uklonio'«.

Na koncu konferencije za novinare Perušić je dodao da cijelu ovu stvar vidi kao pokušaj zaustavljanja i kontrole novinarske profesije od strane političkih struktura, a da će dužnost direktora obnašati sve dok HNV ne potvrdi da mu je ostavka prihvaćena.

Z. S.

S konferencije za novinare u NIU »Hrvatska riječ«

► *Otkada se popravljaju standard, narod gubi apetit.*

► *Naglo smo započeli lagano.*

Dujizmi

► *Biti rđa znači pripadati svijetloj prošlosti.*

► *Da nema izbora, svi bismo bili poštenji.*

Konstituiran novi Upravni odbor NIU »Hrvatska riječ«

Na sjednici Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ«, koja je održana 5. siječnja u Subotici, verificirani su mandati novoimenovanih članova: *Slavena Bačića*, *Tomislava Žigmanova*, *Ivana Gregurića*, *Vesne Prčić*, vlč. *Josipa Pekanovića* i *Josipa Stantića*. Novoimenovani članovi su izabrani u Upravni odbor na 17. redovitoj sjednici Hrvatskog nacionalnog vijeća održanoj 15. prosinca prošle godine. Nakon verificiranja mandata, na prijedlog *Slavena Bačića*, za predsjednicu Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ« jednoglasno je izabrana *Vesna Prčić*.

Članovi novog UO »Hrvatske riječi«

»Na posljednjoj sjednici Hrvatskog nacionalnog vijeća izabrani su novi članovi Upravnog odbora Novinsko-izdavačke ustanove 'Hrvatska riječ'. O tome su obaviješteni i direktor ove ustanove *Zvonimir Perušić* i svi razriješeni i novoizabrani članovi Upravnog odbora. Uputio

sam direktoru *Perušiću* zahtjev da zakaže sjednicu Upravnog odbora radi konstituiranja, ali odgovor nije stigao blagovremeno, te sam zbog osiguravanja legalnosti rada i daljnjeg funkcioniranja ustanove 'Hrvatska riječ' sazvaio ovu sjednicu«, rekao je predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Branko Horvat*, koji je nakon izbora *Vesne Prčić* za predsjednicu Upravnog odbora napustio rad sjednice.

U daljnjem tijeku sjednice konstatirana je ostavka direktora NIU »Hrvatska riječ« *Zvonimira Perušića*, koju je podnio 3. siječnja, a kako će ova ostavka biti razmatrana na sljedećoj sjednici HNV-a, jednoglasno je usvojena odluka da se Vijeću predloži izbor odgovorne urednice tjednika »Hrvatska riječ« *Jasminke Dulić* za vršiteljicu dužnosti direktora ove ustanove, do izbora novog direktora po raspisivanju natječaja.

Na sjednici je trebalo biti razmotreno i poslovanje NIU »Hrvatska riječ«, ali kako novom Upravnom odboru nisu dostavljeni potrebni dokumenti za analizu, donijet je zaključak da se potrebni podaci trebaju osigurati do sljedeće sjednice ovog tijela.

Osim novoizabranih članova Upravnog odbora, na sjednici je bio nazočan i član ovog tijela iz same ustanove NIU »Hrvatska riječ« *Zvonko Sarić*, kao i član Izvršnog odbora HNV-a *Mato Groznica*, resorno zadužen za oblast informiranja, koji je istaknuo da NIU »Hrvatska riječ« treba biti faktor integracije hrvatske zajednice, a ne dezintegracije, i da se treba očuvati neovisnost ove ustanove.

H. R.

U povodu obrazloženja ostavke *Zvonimira Perušića*

Rad HNV-a ima zakonsko uporište

Navode o nezakonitim odlukama koje je *Zvonimir Perušić* iznio u obrazloženju svoje ostavke prokomentirao je predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Branko Horvat*.

»Ostavka *Zvonimira Perušića* na dužnost direktora Novinsko-izdavačke ustanove 'Hrvatska riječ' pravo je svakog koji obnaša neku od dužnosti u okviru hrvatske manjinske zajednice, ali njegova tvrdnja o navodnoj nelegitimnosti rada Hrvatskog nacionalnog vijeća, koju iznosi u obrazloženju svoje ostavke, nema uporište. Hrvatskom nacionalnom vijeću jest isteklo mandatno razdoblje od četiri godine, ali nacionalno vijeće redovito vrši svoje funkcije do izbora novog saziva, što će se i dogoditi nakon donošenja zakona o izboru, ovlastima i financiranju nacionalnih

savjeta«, kaže *Branko Horvat* i ističe da rad HNV-a ima zakonsko uporište i da slijedeći životnu logiku – HNV mora voditi računa o funkcioniranju institucija i udruga hrvatske manjinske zajednice.

»Upravo sam zbog toga sazvaio Upravni odbor Novinsko-izdavačke ustanove 'Hrvatska riječ'. Nakon izbora novih članova Upravnog odbora ove ustanove na sjednici HNV-a, predložio sam *Zvonimiru Perušiću* sazivanje sjednice ovog tijela. S obzirom da *Zvonimir Perušić* nije poduzeo takve korake, nisam želio dopustiti da se ustanova 'Hrvatska riječ' nađe u 'vakuumu prostoru', što bi rezultiralo negativnim posljedicama, kako po samu ustanovu, tako i po našu zajednicu u cjelini«.

Z. S.

UKRATKO

»Od akcija
manje od 1000 eura«

Građani neće moći od planirane raspodjele besplatnih akcija zaraditi nagoviještenu sumu od 1000 eura, smatra *Miroslav Prokopijević*. Gostujući u emisiji Poligraf Televizije B92, direktor Centra za slobodno tržište objasnio je da bi vrijednost kompanija, koje su predviđene za prodaju, trebala da bude 27 ili 28 milijardi eura, što je, prema njegovoj ocjeni, nerealno. *Prokopijević* je rekao i da će prodaja NIS-a ruskom *Gaspromu* smanjiti fond iz kog bi se raspodjeljivale akcije, a namjeru da se NIS proda ruskom gigantu nazvao je »ekonomskom besmislicom«, jer je, kako je rekao, prava vrijednost srpske naftne kompanije od milijardu i pol do 4 milijarde eura.

»Prelazak tog kraka Južnog potoka može donijeti – zavisi koliko je veliki – u cirkulaciji, negdje 15 do 20 milijuna eura godišnje. A ako prodate NIS za 400 do 500 milijuna, znači – upropastite dvije i pol do tri milijarde eura, trebaju vam stotine godina da to nadoknadite. Prema tome, takvo objašnjenje potpuno je ekonomski besmisleno«, smatra *Prokopijević*.

**Ministar obrane Šutanovac:
Srbija neće ratovati**

»Srbija se ne sprema za novi rat i neće ratovati ni kada je u pitanju Kosovo«, izjavio je srbijanski ministar obrane *Dragan Šutanovac* u intervjuu za sarajevski dnevni list od srijede, prenosi 9. siječnja Hina. »Dok sam ja ministar, a (Boris) Tadić predsjednik (Srbije), vojsku slati nećemo«, izjavio je *Šutanovac* u intervjuu za »Dnevni avaz«. Istaknuo je kako je i sam srbijanski premijer *Voislav Koštunica* duboko svjestan da takvo što nije moguće, unatoč nekim njegovim izjavama koje su različito tumačene. »U više navrata kazao sam da ne mislim kako se vojskom može riješiti kosovski problem. I gdje god smo probleme na području bivše Jugoslavije rješavali vojskom, napravili smo veći problem«, kazao je *Šutanovac*. Dodao je da bi srbijanska vojska bila spremna reagirati tek ukoliko bi to od nje zatražio KFOR. Izrazio je uvjerenje kako je KFOR sa svojih 17 tisuća vojnika ipak u stanju samostalno pružiti sigurnost svima na Kosovu. Srbijanski ministar obrane snažno se zauzeo za tješnje odnose njegove zemlje s NATO-om te je osudio »neprincipijelna reagiranja« prema Savezu, koji je optuživan kao glavni zagovornik jednostranog proglašenja neovisnosti Kosova.

Priopćenje za javnost DSHV-a

Tražimo od osnivača preispitivanje cjelokupnog poslovanja NIU »Hrvatska riječ«

»Demokratski savez Hrvata u Vojvodini iznenađen je neutemeljenim optužbama što ih je iznio na račun ove stranke i Hrvatskog nacionalnog vijeća direktor u ostavci NIU 'Hrvatska riječ' na vlastitoj konferenciji za tisak« navodi se u priopćenju koje je uputila ova stranka.

»DSHV smatra da je akt osnivača o smjeni Upravnog odbora 'Hrvatske riječi' pravno valjan, te da Hrvatsko nacionalno vijeće radi po istim pravnim propisima po kojima u Republici Srbiji rade i sva ostala vijeća nacionalnih manjina, s istim trajanjem mandata kao što je to slučaj i s Vijećem naše nacionalne manjine, a što je jako dobro poznato i direktoru u ostavci«.

DSHV potvrđuje da je bio nezadovoljan radom direktora NIU 'Hrvatska riječ' »jer za vrijeme svog mandata, a obnašao je dugo uz to i dužnost glavnog i odgovornog urednika, nitko nije doznao kako tjednik stiže do čitatelja, stvarnu tiražu lista, te koliki se novac troši u ovoj kući, budući o tome nije nikada bio informiran osnivač, a list je bez znanja osnivača počeo financirati i informativne biltene drugih udruga. DSHV uz to ističe kako je za smjenu Upravnog odbora glasovao tek dio vijećnika iz DSHV-a.

»Što je najapsurdnije, direktor u ostavci optužuje DSHV da u 21. stoljeću traži smjenu novinara. Očito je da direktor u ostavci ima potpuno pogrešna stajališta o

kretanjima u svijetu, jer, izgleda, smatra sebe nedodirljivim« kaže se u priopćenju.

Dalje se navodi kako je »direktor 'Hrvatske riječi' trebao iznijeti na konferenciji da je telefonski pozivao neke članove vijeća osnivača da ne dođu na sjednicu, gdje će biti rasprava o Upravnom odboru 'Hrvatske riječi', kako bi se izbjegao kvorum, što bi bio razlog da ga osnivač smijeni, a ne da prihvati ostavku«.

»S obzirom da DSHV ima svoje vijećnike kod osnivača tražimo preko njih da se ispita cjelokupno poslovanje NIU 'Hrvatska riječ' putem financijskih stručnjaka i o tome konačno pruži objektivni prikaz osnivaču. Pri ovome smatramo da novi Upravni odbor

NIU 'Hrvatska riječ' treba ispitati i zakonitost sklopljenog ugovora o radu na neodređeno vrijeme što ga je sada direktor u ostavci tijekom svog direktorskog mandata sklopio sa svojom kućom, a kojim je ugovorom sebi osigurao radni odnos na neodređeno vrijeme bez znanja osnivača« navodi se u priopćenju, koje je potpisao predsjednik stranke *Petar Kuntić*, te se izražava nada da će »novi Upravni odbor i budući direktor, a uz korektnu suradnju s Hrvatskim nacionalnim vijećem, biti ravnopravni partneri u pronalaženju bolje budućnosti NIU 'Hrvatske riječi' na zadovoljstvo svih pripadnika hrvatske nacionalne manjine.

Priopćenje DZH

Razlozi za neodrživost odluke

»Odluka Hrvatskog nacionalnog vijeća donesena 15. prosinca 2007. godine, a nosi oznaku OV-017-003, kojom se razrješavaju članovi Upravnog odbora NIU 'Hrvatska riječ' iz Subotice je nezakonita i donijeta pod političkim pritiskom DSHV-a«, navodi se u priopćenju Demokratske zajednice Hrvata. U priopćenju se navodi da je neodrživost te odluke HNV-a zbog sljedećih razloga:

1. Četverogodišnji mandat Hrvatskog nacionalnog vijeća, koje je donijelo spomenutu odluku, istekao je još prije godinu i više dana, čime je Vijeće izgubilo legitimitet za donošenje ovakvih odluka, te ono može obavljati samo tehničku funkciju.
2. Ono što posebno treba istaknuti je činjenica da je odluka ne samo nezakonita zbog isteka roka, nego i zbog krupnih nedostataka u pogledu njena sadržaja. Naime, predmetna odluka nema obrazloženje, niti se iz te odluke uopće mogu vidjeti razlozi njenog donošenja.
3. Odluke HNV-a koje su donijete, kao i ova o smjeni pravnog odbora NIU »Hrvatska riječ«, na način političkog pritiska, stoje vidljivo iz čitavog niza aktivnosti DSHV-a glede mišanja u autonomnost hrvatskih institucija i pravno nisu održive. DSHV je nekoliko puta pokušao bez obrazloženja i pravnih razloga smijeniti Upravni odbor »Hrvatske riječi«, vjerojatno u želji da ima apsolutnu ingerenciju u sferi informiranja u našoj zajednici.
4. Zoran primjer političkog pritiska i donošenje odluka u takvom ozračju je i presuda kojom se u cijelosti usvaja tužba i poništava nezakonito rješenje o prestanku radnog odnosa jednog uposlenika HNV-a, a HNV je donio takvo rješenje. Tko će snositi sudske troškove koji se nagomilavaju, a uzročnik svih procesa u hrvatskoj zajednici je adresiran na DSHV i HNV?

Na koncu priopćenja navodi se kako DZH smatra da svaka daljnja aktivnost i rad Hrvatskog nacionalnog vijeća mimo propisanih i zakonskih rješenja, koja su jasno definirana, a koja nisu i trenutno provodljiva, predstavlja kršenje Ustava i propisanih zakona, Statuta HNV-a i Poslovnika HNV-a, te da se DZH zalaže za potpunu autonomnost svih institucija hrvatske nacionalne manjina u cilju da se sve odluke donose na demokratski način i da se poštuje zakon i demokratska procedura u svim akcijama, koje se sprovedu u javnom životu hrvatske zajednice.

Odlukom Vlade Republike Srbije

Prekinuta privatizacija medija s programima nacionalnih manjina

Vlada Republike Srbije je na sjednici održanoj 27. prosinca donijela zaključak kojim se prekida postupak privatizacije radio i televizijskih stanica i drugih elektronskih medija, koji emitiraju programe na jeziku nacionalnih manjina.

Time je prihvaćena Informacija o potrebi prekida postupka privatizacije ovih medija, koju je Izvršno vijeće Autonomne pokrajine Vojvodine 19. rujna 2007. dostavilo Ministarstvu za državnu upravu i lokalnu samoupravu. U Informaciji se od Vlade Republike Srbije zahtijevalo da obustavi postupak privatizacije JP »Radio Srbobran«, Srbobran, JP »Novi Bečej«, Novi Bečej, JP »BC Info«, Bela Crkva, JP »Radio-televizija Indija«, Indija, JP Regionalna radio-televizijska stanica »Radio-televizija«, Pančevo, JP »Informativni centar Kikinda«, Kikinda, JP »Radio Subotica«, Subotica i JP »Radio Stara Pazova«, Stara Pazova – do donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radiodifuziji.

»Naime, naprijed navedeni elektronski mediji emitiraju programe na jezicima nacionalnih manjina koji su nekomercijalnog karaktera, te se osnovano očekuje da će po izvršenoj privatizaciji ovih medija biti obustavljeno emitiranje na programima nacionalnih manjina. Emitiranje navedenih programa je od izuzetnog značaja u spomenutim, ali i u drugim lokalnim zajednicama u Republici Srbiji i već desetljećima predstavlja dostignutu razinu u ostvarivanju Ustavom i zakonom utvrđenih prava nacionalnih manjina. Donošenje predloženog Zaključka od naročito je značaja za sredine u kojima nisu ispunjeni zakonom propisani uvjeti za uvođenje službene uporabe jezika nacionalnih manjina«, navedeno je u Informaciji o potrebi prekida postupka privatizacije, koja je upućena jedinicama lokalne samouprave i autonomnim pokrajinama.

J. K.

Koordinator nacionalnih vijeća László Jósza

Nacionalna vijeća legitimna do izbora novih

Premda su izabrana na razdoblje od četiri godine, vijećima nacionalnih manjina u Srbiji mandat istječe tek kada budu izabrana nova, kaže predsjednik Mađarskog nacionalnog vijeća László Jósza pozivajući se na tumačenje Službe za ljudska i manjinska prava. Sukladno tomu, njihove su odluke zakonite i pravno utemeljene.

»Po stanovištu republičkog Savjeta za nacionalne manjine mandat traje do izbora novog nacionalnog vijeća, iako to nije posebno regulirano posebnim zakonom. Naime, ne može život stati. Mi, među ostalim, vršimo i neka osnivačka prava i tu ne može biti stanke. Tu ne može biti pauziranja u funkcioniranju«, kazao je László Jósza za program na hrvatskom jeziku Radio Subotice.

Pitanje isteka četverogodišnjeg mandata članova nacionalnih vijeća pokrenuto je još koncem 2006. godine, ali zbog političkih prilika to je područje ostalo zakonski neregulirano. László Jósza je istaknuo kako je država riješila ovaj problem.

»Postoji službeno priopćenje republičkog Savjeta za nacionalne manjine prema kojemu mandat sadašnjih traje do izbora novog vijeća. Ovaj je problem kod nas iskrsnuo još koncem 2006. kada nam je istjecao mandat. Međutim prije nego što se to dogodilo Petar Lađević je

kao tajnik Savjeta za nacionalne manjine izdao to priopćenje i mi sada funkcioniramo na taj način«.

Spomenuto stajalište republičkog Savjeta za nacionalne manjine, kako doznajemo, upućeno je i Hrvatskom nacionalnom vijeću i njegovo je prispjelo evidentirano. No, toga dokumenta u arhivi HNV-a nema!

Pitanje legitimnosti i zakonitosti rada i odluka nacionalnih vijeća u hrvatskoj zajednici otvoreno je prošloga tjedna istupom direktora u ostavci NIU »Hrvatska riječ« Zvonimira Perušića, koji je izjavio da je odluka Hrvatskog nacionalnog vijeća o smjeni starog i imenovanju novog Upravnog odbora te medijske kuće nezakonita. Po njemu, HNV nije mogao donijeti takvu odluku, jer je sadašnjim vijećnicima istekao mandat.

Inače, uz Hrvatsko i Mađarsko nacionalno vijeće stajališta republičkog Savjeta za nacionalne manjine o legitimnosti njihova rada pridržava se i slovačka nacionalna manjina.

Josip Stantić

Priopćenje za javnost Hrvatskog nacionalnog vijeća

Djelovanje HNV-a je u potpunosti legalno

Djelovanje HNV-a je u potpunosti legalno, jer još uvijek nije donešen zakon koji regulira izbore za novi saziv manjinskih nacionalnih vijeća, pa i HNV, poput drugih nacionalnih vijeća mora vršiti svoje zakonima predviđene nadležnosti do izbora novoga vijeća

Upovu tiskovne konferencije ravnatelja Novinsko-izdavačke ustanove »Hrvatska riječ« u ostavci od 3. siječnja 2008. i stavova iznijetih na njoj, Hrvatsko nacionalno vijeće (HNV) želi upoznati javnost o sljedećim netočnostima i prešućenim činjenicama, te opovrgnuti jedan broj izrečenih kvalifikacija:

1. Unatoč pritiscima na mnoge vijećnike da se ne pojave na sjednici Hrvatskoga nacionalnog vijeća, ono je na svojoj sjednici 15. prosinca 2007. apsolutnom većinom glasova usvojilo detaljno obrazloženi prijedlog da se promijene dotadašnji članovi Upravnoga odbora NIU »Hrvatska riječ« iz reda osnivača (a to je HNV), među ostalim i kao rezultat činjenice da je, umjesto zatraženog periodičnog izvješća o aktivnostima glede stvarnoga ostvarivanja prava na informiranje na hrvatskom jeziku, prijašnji UO na desetak stranica

uputio osnivaču izvješće koje se bavi političkim špekulacijama u hrvatskoj zajednici, zatim, jer je za mandata prijašnjih članova UO NIU »Hrvatska riječ« sa stajališta profesionalnoga novinarstva pala na najniže grane od svojega osnutka, ali i niza drugih razloga, koji su podrobno obrazloženi vijećnicima u pisanome obliku pred sjednicu HNV-a i koje su vijećnici HNV-a prihvatili glasovanjem za smjenu starih i izbora novih članova UO iz reda osnivača, što sve jasno kazuje da nije bilo nikakvog, pa ni političkoga pritiska, u ovoj odluci HNV-a;

2. Djelovanje HNV-a je u potpunosti legalno, jer još uvijek nije donešen zakon koji regulira izbore za novi saziv manjinskih nacionalnih vijeća, pa i HNV, poput drugih nacionalnih vijeća (mađarskoga, slovačkoga, rusinskoga, romskoga...), mora vršiti svoje zakonima predviđene nadležnosti do izbora

novoga vijeća. To ne samo da je pravno logično, već je isto potvrdila svojim tumačenjem i Služba za ljudska i manjinska prava, a i sukladno je članku 15. stavak 1. Statuta HNV-a prema kome »mandat vijeća traje od izbora na elektorskoj skupštini do izbora novoga vijeća«;

3. Članovima prijašnjega UO dostavljena je pravovaljano odluka HNV-a o smjeni i izboru novih članova putem preporučenoga pisma s povratnicom, za što postoji uredna dokumentacija u Uredu HNV-a;

4. Iako su i ravnatelj NIU »Hrvatska riječ« i predstavnici osnivača i ranije zakazivali sjednice u prelaznim situacijama, kada nije bilo predsjednika Upravnoga odbora, ovaj puta je, nakon što je, sada već, ravnatelj u ostavci odbio sazvati UO (prijašnji predsjednik je smijenjen, a njegova zamjenica je na materinskom dopustu),

Hrvatsko nacionalno vijeće je kao osnivač bilo dužno osigurati sprovođenje svojih odluka, te je njegov predsjednik legitimno zakazao sjednicu za 5. siječnja 2008. godine;

5. Na sjednici UO NIU »Hrvatska riječ« od 5. siječnja 2008., kojoj je bio nazočan i jedan član UO iz reda uposlenika (drugi član se ispričao jer je bio opravdano spriječen, dok je treća članica na materinskom dopustu), jednoglasno je za novoga predsjednika UO NIU »Hrvatska riječ« izabrana dip. iur. Vesna Prčić. Također je jednoglasno konstatirana ostavka ravnatelja i upućen prijedlog osnivaču da se na sljedećoj sjednici HNV-a on razriješi dužnosti, a da se za v.d. ravnatelja, do izbora novoga ravnatelja, imenuje aktualna odgovorna urednica tjednika »Hrvatska riječ« Jasminka Dulić.

za Hrvatsko nacionalno vijeće
Branko Horvat, predsjednik

Reagiranje DSHV-a u povodu nacrtu odluke o osnivanju zavoda za kulturu nacionalnih manjina

Predložiti i osnivanje Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata

Petar Kuntić, predsjednik DSHV-a

U povodu nacrtu odluke o osnivanju zavoda za kulturu za četiri vojvođanske nacionalne manjine, kojega je krajem prošle godine donijelo Izvršno vijeće AP Vojvodine, predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini *Petar Kuntić* uputio je pismo pokrajinskom tajniku za kulturu i obrazovanje *Zoltánu Jegesu* i pokrajinskom tajniku za nacionalne manjine upravu i propise *Tamásu Korheczu*.

U pismu *Zoltánu Jegesu* stoji da je »prema informacijama s internet stranice Izvršnoga vijeća AP Vojvodine, na sjednici 18. prosinca

2007. godine na Vaš prijedlog pokrajinska vlada donijela nacrt odluke o osnivanju četiri ustanove za kulturu – Zavoda za kulturu vojvođanskih Mađara, Zavoda za kulturu vojvođanskih Rumunja, Zavoda za kulturu vojvođanskih Rusina i Zavoda za kulturu vojvođanskih Slovaka. Držimo nedopustivim da se istodobno ne osniva i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, jer su Hrvati po brojnosti druga manjinska zajednica u Pokrajini, a uz to je hrvatska manjina tzv. nova manjina, bez tradicionalne manjinske infrastrukture i tek s elementarnim institucijama, iz čega proizlazi i važnost osnivanja ovakvog zavoda za hrvatsku manjinsku zajednicu«, navodi se u pismu, te moli tajnika »da predloži dopunu nacrtu odluke, tako da se pokraj nabrojana četiri zavoda, u odluci predloži i osnivanje Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata«.

U pismu upućenom *Tamásu Korheczu*, Kuntić tajnika podsjeća da je stranka još prije dva mjeseca imala informaciju da se sprema donošenje odluke iz koje će vojvođanski Hrvati biti izostavljeni i da su mu u tom povodu »uputili dopis 29. listopada 2007. godine, kao pokrajinske tajniku u čijem su djelokrugu i pitanja nacionalnih manjina, što je očividno bilo bez ikakva učinka.«

»Budući da ste pravnik čija je specijalnost zaštita manjinskih prava, posebno ističemo da

je takvo postupanje kršenje Sporazuma o zaštiti manjina između Republike Hrvatske i Srbije i Crne Gore o zaštiti prava hrvatske manjine u Srbiji i Crnoj Gori i srpske i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj iz 2005., osobito članka – 1. ('Stranke će osigurati pripadnicima manjina pravo na izražavanje, očuvanje i razvijanje njihova nacionalnog, kulturnog, jezičnog i vjerskog identiteta'), članka 2. ('Stranke se obvezuju da će pripadnicima manjina osigurati ... kulturnu autonomiju, održavanjem, razvojem i iskazivanjem vlastite kulture, te očuvanjem i zaštitom svojih kulturnih dobara i tradicija – pravo na očuvanje nacionalnog identiteta i vjeroispovijesti'), 5. ('Stranke ... poticati će osnivanje kulturnih i prosvjetnih centara kao i rad drugih ustanova nacionalnih manjina na području Republike Hrvatske, odnosno na području Srbije i Crne Gore') te 10. ('Stranke će podupirati istraživanja iz područja povijesti, kulture i položaja manjina')«, navodi se u pismu, u kojem se tajnika moli da u okviru svojih ovlasti, u koje nedvojbeno spada i ostvarivanje manjinskih prava, »poduzme mjere radi dopune nacrtu rečene odluke, tako da se pokraj nabrojana četiri zavoda, u odluci predloži i osnivanje Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata«.

Prvo zasjedanje hrvatsko-srpskog Mješovitog povjerenstva za znanost i tehnologiju

Započinjanje programa suradnje

Usuglašen je i potpisan Zapisnik, čime je konkretizirana suradnja na području znanosti i tehnologije, koja se temelji na potpisanom Memorandumu o započinjanju programa znanstveno-tehnološke suradnje iz 2005. godine

U Beogradu je 21. prosinca 2007. održano Prvo zasjedanje hrvatsko-srpskog Mješovitog povjerenstva za znanost i tehnologiju. Hrvatsko izaslanstvo predvodio je dr. sc. *Radovan Fuchs*, pomoćnik ministra za međunarodnu suradnju u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, a srpsko dr. *Viktor Nedović*, pomoćnik ministra za međunarodnu znanstvenu i tehnološku suradnju u Ministarstvu znanosti Republike Srbije.

Polazeći od potrebe da se podrži znanstvena i tehnološka suradnja na temelju uzajamnog interesa, uz poštovanje nacionalnih prioriteta na području razvoja znanosti i tehnologije obiju zemalja, usuglašen je i potpisan Zapisnik prvog Mješovitog povjerenstva između Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske i Ministarstva znanosti Republike Srbije. Ovim dokumentom je konkretizirana suradnja u području znanosti i tehnologije, koja se temelji na potpisanom Memorandumu o započinjanju programa znanstveno-tehnološke suradnje između Republike Hrvatske i Republike Srbije, kojeg su potpisali

ministar znanosti obrazovanja i športa Republike Hrvatske prof. dr. sc. *Dragan Primorac* i ministar znanosti i zaštite životnog okoliša Republike Srbije dr. *Aleksandar Popović* u Zagrebu, 23. studenog 2005. godine.

Suradnja u okviru ovog provedbenog programa odvijat će se putem zajedničkih znanstveno-istraživačkih projekata, koji uključuju razmjenu znanstvenika, stručnjaka i istraživača te kroz razmjenu znanstvenih i tehnoloških informacija i dokumentacije. Obje strane dogovorile su sljedeća prioritetna područja: biomedicina, zaštita okoliša i racionalno korištenje prirodnih resursa, agro i biotehnologija, izgradnja informacijskog društva, progresivne tehnologije i novi materijali, obnovljivi izvori energije i energetska učinkovitost, društvene znanosti i humanističke znanosti. Raspis prvog javnog poziva za prijavljivanje projekata očekuje se u prvoj polovici siječnja 2008. godine, a provedba prvog ciklusa odobrenih projekata u rujnu 2008. godine.

D. B. P.

Usvojeni zakoni neophodni za raspisivanje lokalnih izbora

Lokalni izbori na proljeće

Lokalni i pokrajinski izbori raspisani za 11. svibnja * Treba pozdraviti što za raspodjelu mandata za stranke nacionalnih manjina i njihovih koalicija važi takozvani prirodni prag, kaže narodni zastupnik i predsjednik DSHV-a Petar Kuntić * Uvjeran sam da će u artikuliranju svojih interesa biti uspješnije one manjinske zajednice koje imaju svoje organizirane političke stranke, kaže predsjednik Mađarskog nacionalnog vijeća i koordinator vijeća nacionalnih manjina László Józsa

Skupština Republike Srbije usvojila je 29. prosinca prošle godine set zakona neophodnih za raspisivanje lokalnih i pokrajinskih izbora. Izglasavanjem zakona o teritorijalnoj organizaciji Republike Srbije, lokalnoj samoupravi, lokalnim izborima i zakona o glavnom gradu, Skupština Srbije je dala osnovu predsjedniku parlamenta *Oliveru Đuliću* da raspiše lokalne i pokrajinske izbore za 11. svibnja.

Izbori će biti održani po proporcionalnom izbornom sustavu sa cenzusom od pet posto, ali taj cenzus koji određuje izborni prag, ne važi za stranke i koalicije nacionalnih manjina. Za razliku od prošlih izbora, ulazak u lokalne skupštine osigurat će one liste kandidata koje osvoje najmanje pet posto glasova birača, umjesto cenzusa od tri posto – kako je bilo do sada, dok se izbor zastupnika političkih stranaka manjina vrši prema tzv. prirodnom pragu, čime se omogućava njihova razmjerna zastupljenost u općinama s mješovitim nacionalnim sastavom.

ZA STRANKE NACIONALNIH MANJINA PRIRODNI PRAG:

»Pokazalo se da je inicijativa Demokratske stranke glede izbora prošla isto na razini republičkog parlamenta, kao i na razini pokrajinskog parlamenta, kada je Demokratska stranka predlagala da političke stranke manjinskih zajednica dobiju autentične predstavnike putem zagaraniranih mjesta u pokrajinskom parlamentu. Ostale stranke građanske provenijencije nisu prihvatile takav stav, a sada se nešto slično dogodilo na republičkoj razini. Glede predaje izbornih lista Demokratska stranka je zastupala stav da za kandidata političke stranke nacionalnih manjina treba biti manji broj sudski ovjerenih potpisa podrške birača, a za takav

Lokalni izbori ipak po proporcionalnom izbornom sustavu

prijedlog sam se i ja zalagao kao član pododbora Radne skupine za donošenje novoga Zakona o lokalnim izborima», kaže narodni zastupnik u Skupštini Srbije i predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini *Petar Kuntić*.

»Konkretno, prema usvojenom zakonu o lokalnim izborima da bi jedna izborna lista bila pravno valjana neophodno je da se na njoj nalazi najmanje jedna trećina kandidata od ukupnoga broja vijećnika, koji se biraju u lokalnu samoupravu. Demokratska stranka se zalagala za rješenje da se na izbornoj listi nađe jedna desetina od ukupnog broja vijećnika na teritoriju općine. Kao član pododbora podržao sam takav prijedlog, međutim, takvo rješenje nije prihvaćeno na daljnjem usaglašavanju vladajuće koalicije, tako da za predaju izbornih lista svi imaju jednake uvjete, a svakoga kandidata na izbornoj listi svojim potpisima ovjerenima na sudu mora podržavati najmanje 30 kandidata. Ipak, treba pozdraviti što za raspodjelu mandata za

stranke nacionalnih manjina i njihovih koalicija važi tzv. prirodni prag», kaže *Petar Kuntić* i ističe kako usvojeni zakon o lokalnim izborima nije dovoljno suvremen, poput rješenja koja se primjenjuju u Republici Hrvatskoj.

»Za pripadnike nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, zahvaljujući pozitivnom zakonodavstvu, osigurana su mjesta u Hrvatskom saboru, kao i na razini županija, i sada, primjerice, možemo vidjeti koliko je to važno prilikom formiranja Vlade Republike Hrvatske. Takvo pozitivno zakonodavstvo omogućuje ulazak predstavnika srpske manjine u Vladu Republike Hrvatske. Ovdje je za predstavnike Hrvata to za sada neostvarivo, dok je na snazi ovakav izborni sustav«.

VAŽNOST POSTOJANJA POLITIČKIH STRANAKA MANJINA:

Predsjednik Mađarskog nacionalnog vijeća i koordinator vijeća nacionalnih manjina *László Józsa* kaže da su nacionalne manjine u različitim

položaju u odnosu na pitanje lokalnih izbora.

»Jednu grupu čine one nacionalne manjine koje imaju svoje organizirane političke stranke, što je slučaj kod mađarske i hrvatske manjinske zajednice, međutim, i u samoj Vojvodini imamo drugačije primjere – rusinska i slovačka nacionalna manjina nemaju svoje političke stranke, tako da oni putove afirmacije manjinskih interesa traže u većim političkim strankama, čije su centralne baze u Beogradu. Dakle, iskustva su različita, a osobno sam uvjeren da će u artikuliranju svojih interesa biti uspješnije one manjinske zajednice koje imaju svoje organizirane političke stranke«, kaže *László Józsa*.

»Treba pozdraviti što će se izbor zastupnika političkih stranaka manjina vršiti prema tzv. izbornom pragu, ali, nažalost, lokalni izbori se održavaju prema proporcionalnom izbornom sustavu. Uvjeran sam da bi lokalni izbori trebali biti sprovedeni prema neposrednom izbornom sustavu, jer građanima pripada pravo da po imenu i prezimenu znaju svog zastupnika kome bi se mogli obraćati. U slučaju kada birač glasa za listu, onda se taj neposredni kontakt gubi. Što se tiče izbora gradonačelnika, zakonom o lokalnoj samoupravi utvrđeno je da se predsjednici općina i gradonačelnici biraju iz reda zastupnika na četiri godine, tajnim glasovanjem, većinom glasova od ukupnog broja zastupnika u skupštini općine. Takav način izbora smatram dobrim, jer je činjenica kako je u mnogim općinama postojao nesklad između političkih opredjeljenja zastupnika u skupštini općina i političke pripadnosti gradonačelnika, što je dovodilo do velikog broja kriznih situacija«.

Z. Sarić

Monsinor Franjo Komarica, banjalučki biskup

Bio sam svjedok preziranja Boga i čovjeka

*Hrvati Bosne, ne Hercegovine, svoju ljubav prema vlastitom narodu, svojoj Crkvi i domovini platili su najvećom cijenom svoga biološkog iskorjenjivanja * Tragično je i duboko nepravедno da se upravo domaćim Hrvatima i država i međunarodna zajednica ovako nehumano osvećuju za njihovu povijesnu, konstruktivnu ulogu u stvaranju suvremene države BiH*

Razgovor vodila: Arijana Beus

Banjalučki biskup Franjo Komarica jedan je od najglasnijih zagovornika mira i suživota u BiH te je bio i nominiran za Nobelovu nagradu za mir.

Godinama upozorava i ukazuje na nepravdu koja se dogodila hrvatskom narodu na području Banja Lučke biskupije. Biskup Komarica također je jedan od najzaslužnijih za dolazak pokojnog pape Ivana Pavla II. u BiH. U razgovoru za Hrvatsku riječ govori o lošem povratku, obespravljenosti Hrvata te svojoj borbi da se svakom čovjeku vrati i osiguraju njegova prava.

HR: Vi ste jedan od najvećih zagovornika pravde, istine i mira, već godinama ukazujete na nepravdu koja se dogodila Hrvatima tog područja. Povratak je i danas loš, no ima pomaka. Kako gledate na činjenicu da se mali broj izbjeglih vratio na svoja ognjišta?

I kao čovjek i kao kršćanin i kao biskup Katoličke crkve u hrvatskom narodu, koji je u mom banjalučkom kraju i cijeloj BiH daleko najstariji, smatrao sam svojom dužnošću biti vjerodostojan, napose kad je u pitanju neupitna objavljena Božja istina o Bogu, Stvoritelju svakog čovjeka i o čovjeku kao bogolikom stvorenju. Samo Bog ima pravo na čovjeka kao svoju svojinu. Čovjek to pravo nema i ne smije se praviti nikakvim »bogom« kad je u pitanju i on i drugi čovjek. Svaki čovjek ima od Boga dobiveno pravo na svoje rodno mjesto i nitko mu, nikoji političar, to pravo ne smije oduzeti. A ja sam bio prisiljen biti svjedokom preziranja Boga, pa onda i čovjeka, od strane mnogih mojih sugrađana i suvremenika. Morao sam ustati u obranu Božje časti i Božjih prava, kako bih ukazao na pogažena i obespravljena

11. siječnja 2008.

čovjeka u mom rodnom gradu, kraju, domovini, ali i u susjedstvu. Smatrao sam svojom dužnošću sve učiniti što mi je bilo moguće da istina, pravda, pa tako i praštanje i pomirenje te pravedni i trajni mir vladaju među ovdašnjim ljudima i narodima. Iako, ljudski gledano, takav stav nije bio ni izdaleka podržan, ja ga ne kanim mijenjati, jer bih postao izdajicom i istine i pravde i čovjekoljublja. Smatram svojom dužnošću i ubuduće ostati vjerodostojan, bez obzira koliko ću od koga biti shvaćen ili podržan. Svatko pokazuje svoje lice, lijepo – humano ili ružno – nehumano. Čvrsto vjerujem da će na kraju istina i pravda, ljubav i dobrota, poštenje i čestitost prokročiti sebi put u budućnost; sve što je tome protivno prije ili kasnije se urušava, postaje ruševina, nesreća, nema budućnosti. Iako sam potomak stare banjalučke hrvatske obitelji, smatram svojom dužnošću ukazivati na nepravde ne samo prema domaćim Hrvatima nego i prema svakom čovjeku iz svakog naroda. Pravo na identitet, na rodno mjesto, na domovinu nije pravo samo Hrvata, nego univerzalno pravo svakog čovjeka.

Ali, ako je činjenica, a nažalost jest, da su ovdašnji Hrvati i u zadnjem ratu 90-ih godina prošlog stoljeća kao i tijekom II. svjetskog rata i poraća, kao katolici procentualno najviše nastradali, onda me ta činjenica zadužuje da za te obespravljene i pogažene ljude neumorno upotrebljavam sve svoje sile uma i srca, bez obzira tko me razumio i podržao, a tko me zbog toga omalovažavao, prezirao ili mi stvarao razne barijere ili poteškoće. Za Hrvate, kao domicilni narod u banjalučkom kraju, u Bosanskoj krajini, u Posavini, odnosno BiH, pitanje svih pitanja je upravo njihov povratak i mogućnost njihova opstanka u svom rodnom kraju, na svojoj djedovini. Ali, to je također i pitanje budućnosti države BiH, koje bez Hrvata ne može biti u ovakvom obliku i u ovim granicama. Domaći Hrvati su bili presudni da je danas BiH međunarodno priznata zemlja. To znaju svi političari i domaći i strani koji se bave BiH. Tragično je i duboko nepravedno da se upravo domaćim Hrvatima i država i međunarodna zajednica, tj. najutjecajnije države, ovako

nehumano osvećuju za njihovu povijesnu, konstruktivnu ulogu u stvaranju suvremene države BiH. Kako je poznato 67 posto Hrvata je protjerano i izbjeglo tijekom rata. Do sada, tj. nakon punih 12 godina od prestanka rata u BiH, samo se oko 13 posto vratilo i ostalo u svojim rodnim mjestima. Na području RS-a od 220.000 prije rata sada je samo oko 13.500 Hrvata, dakle, nešto više od 5 posto predratnog

domaći političari svih garnitura i oni koji su ih u potvrđivanju etničkog čišćenja cijelo ovo vrijeme podržavali.

HR: Mnoga hrvatska ognjišta su i danas porušena i zapuštena. Tek iz godine u godinu dođu kako bi bili nazočni obljetnicama i misnim slavljinama. Kako Hrvate vratiti na ta područja i imaju li oni uopće uvjete za povratak?

broja. Među njima je jedva 4.000 povratnika. To nikako ne može biti normalno ni za jednog ozbiljnog političara, ni za jednog intelektualca, ni za jednog humanog čovjeka, pa niti za biskupa. Za tu poraznu činjenicu glavnu odgovornost (iako ne isključivu) snose

Hrvati Bosne (ne Hercegovine) svoju ljubav prema vlastitom narodu, svojoj Crkvi i domovini su platili najvećom cijenom svoga biološkog iskorjenjivanja od strane zakona jačega, koji je ovdje na snazi posebno posljednjih 15 godina, a i zbog činjenice da nisu

imali u svojim vlastitim redovima dovoljno mudrih, odlučnih i iskrenih političkih vođa. Političari Hrvati iz Hercegovine i Hrvatske su se poglavito brinuli za svoja područja i bilo im je više stalo da se koji prognani Hrvat iz Bosne zadrži kod njih, a ne da se vrati, iako je i pri tome učinjeno jako mnogo kardinalnih pogrešaka te su mnogi prognanici stigli do – Kanade, Amerike, Švedske. Ovdašnji Hrvati su, nažalost, prisiljeni ponašati se kao pilići bez kvočke. Sami su nejak da sebi osiguraju budućnost na svojoj oćevini i djedovini, pa su je prisiljeni prodavati u bescjenje i živjeti bez prava na svoje rodno mjesto, na svoju najveću vrijednost, odnosno na ono što im kao dio njihova identiteta piše u osobnoj iskaznici. Susreo sam tisuće takvih duševnih nesretnika koji sebe smatraju bijelim robljem, jer nemaju ono što normalni ljudi imaju: pravo na slobodan život na svome, sa svojim. Poznato je da nitko i nikada bez tuge ne napušta svoj rodni kraj! Kad se samo sjetim koliko je bio broj prognanika koji su odmah nakon rata, još 1996. i 1997., pokušavali poput »kokoši« ući u svoj »kokošinjac« tj. vratiti se u svoj stan ili na ruševine svoga doma, ali »lisice« kojima su međunarodni »lovci« dozvolili da izvrše masakr u »kokošinjacu« i protjeraju »kokoši«, nisu dozvoljavale kokošima povratak! Nije bilo, a ni danas nema nužne političke, ni pravne ni materijalne pomoći domaćih političara – čast izuzetcima! – za povratak i ostanak svima onima koji to žele. Nema još uvijek nikakve razrađene strategije za povratak Hrvata. Znađem za veliki broj direktnog opstruiranja tog povratka od strane predstavnika UNHCR-a, EU-a, OCSE-a, koji ne samo da nisu predviđali za bosanske Hrvate nikakav novac iz višegodišnjeg programa za povratak, a što su učinili za Bošnjake i Srbe, nego su i direktno sprečavali ostvarivanje već ugovorenih projekata zajedničkog povratka u jedno ili drugo selo. Kada smo uz pomoć biskupijskog Caritasa i naših prijatelja iz inozemstva uspjeli obnoviti određeni broj kuća i štala u nekim našim selima, ljudi se nisu mogli vratiti i ostati u tim kućama, jer općinske vlasti nisu htjele dovesti

Dužnost

»Iako sam potomak stare banjalučke hrvatske obitelji, smatram svojom dužnošću ukazivati na nepravde, ne samo prema domaćim Hrvatima nego i prema svakom čovjeku iz svakog naroda«, ističe biskup Komarica

struju, ni popraviti put, ni dovesti vodu, a da o autobusu, o ambulanti ili o crkvi niti ne govorim. Pred sobom imam aktualne službene podatke o »zaprimljenim zahtjevima za povratak Hrvata u RS«. U 19 općina traži 2.369 obitelji s 8.057 članova da se vrati. U Federaciji u 47 općina traži 3.888 obitelji s

koji ovu činjenicu ozbiljno dovode u vezu sa sprečavanjem izlaska istine o nestajanju jednog autohtonog, konstitutivnog naroda iz BiH, tj. hrvatskog naroda. Ovdašnji su Hrvati najvećim dijelom katolici, a ima i nekoliko stotina katolika koji nisu Hrvati, kao što su: Česi, Slovenci, Talijani, Poljaci,

14.993 članova da se vrati. Gdje i kod koga dobiti za njih pomoć za povratak i ostanak? Gdje je država ovih ljudi? Nažalost, nema je!

HR: Imate li podatke koliko se Hrvata nakon rata vratilo u područje Banjalučke biskupije te koliko ih je bilo na tom području prije rata?

Ne mogu vam reći koliko točno katolika trenutno boravi na području moje biskupije, jer je jedan broj njih stalno u pokretu – odlazi ili dolazi. Ali mogu reći približan broj katolika, dok točan broj Hrvata nitko nema, jer od 1991. godine nije bilo popisa pučanstva u cijeloj BiH. Ima ozbiljnih analitičara

Nijemci. Na području moje biskupije je prije rata bilo oko 120.000 katolika. Sada, 12 godina nakon rata ih ima oko 38.000, ogromnom većinom u onom dijelu biskupije – to je 1/3 mojih župa – koje se nalaze u Federaciji. Na području RS-a od 73.000 prije rata, sada je oko 6.500. Dakle, vratilo se tek oko 2 posto protjeranih katolika moje biskupije, uglavnom na području Federacije. Na području RS sada je manje katolika nego na kraju 1995., jer su mnogi stariji, koji su ostali do kraja rata, u međuvremenu pomrli. Tužno i ružno! Šteta i sramota – kako za koga! Vidimo da se žrtvu i dalje kažnjava, a zločincima se aplaudira i nagrađuje ga se.

HR: U svojim nastojanjima da osigurate siguran život Hrvatima na području RS-a jeste li naišli na razumijevanje i pomoć hrvatskih političara u BiH?

Ima li ikojega biskupa, vladike ili muftije ne samo u BiH nego i u susjednim državama, koji je zadužen da u svojoj funkciji kao vjerski poglavar osigurava siguran život svojih vjernika? To ne može biti niti moja zadaća, jer to jednostavno prelazi moje kompetencije, jer nisam ni ministar, ni sudac, ni policajac, ni političar. Kao čovjek dužan sam pomoći svim ovim nabrojenima da što savjesnije obavljaju svoj posao u društvenoj zajednici gdje su zaposleni. Tako je i s političkim dužnosnicima, pa i onima iz redova hrvatskog naroda u BiH. Ovi porazni podaci o sadašnjem stanju ovdašnjih Hrvata, koje sam ranije naveo, a koji se nažalost ne mogu zanijekati, govore dovoljno i o utjecaju i o volji dosadašnjih i sadašnjih hrvatskih političara u državnim ili općinskim institucijama BiH. Samo tuga i jad, kao plod njihova gledanja na vlastite interese i interese njihovih stranačkih naredbodavaca. Sudbina naroda im je, čini se, zadnja briga, ako je uopće ikakva briga.

HR: Konačno je potpisan Osnovni ugovor između BiH i Vatikana. Koliko je taj dokument značajan za Crkvu, ali i za katolike u BiH?

Uistinu, ne možemo dovoljno zahvaliti Svetoj Stolici, posebno papama Ivanu Pavlu II. i Benediktu XVI., za izuzetnu trajnu skrb za nas katolike, ali i za druge stanovnike ove napaćene zemlje. Svakako je i ovaj dokument jedan od dragocjenih plodova te skrbi. Valja odati priznanje i svima onima među domaćim političarima i drugim utjecajnim pojedincima koji su konačno omogućili da dođe do potpisivanja ovako vrijednog međunarodnog ugovora. On će biti uzorak za potpisivanje sličnih ugovora s drugim crkvama, odnosno vjerskim zajednicama u našoj multireligijskoj zemlji.

Očekujemo što prije početak rada mješovite komisije na izradi drugih provedbenih akata, kako bi Ugovor mogao i u praksi zaživjeti. Nema nikakve sumnje da za

katolike BiH dolaze bolji dani i da, unatoč dramatičnom ozračju u kojem se nalazimo, utemeljena nada za bolje sutra svakim danom je jača i vidljivija. Treba i moliti i raditi, treba i trpjeti i nadati se jer je to bilo i jest svojstveno Crkvi i svim njenim članovima.

HR: Dosta se razgovara o reformama Ustava, i novi krug pregovora trebao bi uskoro početi. Podržavate li prijedlog ustroja države koji je predložila Biskupska konferencija BiH ili smatrate da bi neki drugi model bio bolje rješenje?

I manje upućenom je poznato, a pogotovo onima koji »drmaju« narodima i svijetom da ovako glupo uređene države, kao što je naša BiH, nema nigdje u Europi. Više je nego očito da su građani ove zemlje taoci nejedinstva, nepoštovanja, neodlučnosti i nehumanosti onih koji imaju najviše utjecaja kod malih naroda i država, pogotovo gdje nema izgrađenog civilnog društva i demokratske svijesti i odgovornosti. Kao građanin ove zemlje, rođen u njoj i živeći u njoj, smatrao sam i smatram svojom dužnošću konstruktivno upozoravati na sve negativnosti, sprečavati ih i poticati konstruktivna rješenja i mjere. Roditelji su me, a i Crkva, učili da poštujem zakonitu vlast, ali i da od vlasti očekujem da poštuje mene. Ja boljeg rješenja ne znam za ovu zemlju od onoga koje sam ponudio zajedno s braćom u biskupstvu. Bolje rješenje za sve ljude i narode ove zemlje do sada nitko nije ponudio. Uostalom, neka država bude uređena kako god želi biti, ali mora poštovati svoje stanovnike. Gdje je današnjoj državi BiH preko milijun njezinih žitelja? Protjerani su – u ime države! Strašno! Kad je predsjednik mjesne zajednice došao istjerati moju, sada već pokojnu, stariju majku iz naše roditeljske kuće, jer da je »ovo Velika Srbija« majka je odgovorila: »Što me briga, ja sam Velika Srbija. Ovo je moja kuća u kojoj sam ja 66 godina i u kojoj sam rodila 11-ero djece. Jadna je to država koja ljude tjera iz njihovih vlastitih kuća. Kad sam se rodila ovdje je bila Austrija. Države dolaze i odlaze, a mi ostajemo«. Ima li ovako mudrom stavu itko išta pametnije nadodati? Ja nemam!

Ispraćena godina duboke političke krize u BiH

Očekivalo se mnogo, dobilo malo

Zbog činjenice da je na kraju godine ipak potpisan Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju ne može se reći da je 2007. bila godina nazatka

Piše: Arijana Beus

MOSTAR – Nova 2008. godina svečano je dočekana širom BiH. Doček je organiziran na otvorenom u svim većim gradovima, gdje se okupio veliki broj građana. Godina 2008. je dočekana uglavnom mirno, bez većih incidenata, a svi građani, pa i političari, zaželjeli su da ovo bude godina većeg napretka i uspjeha, osobito jer su godinu iza nas obilježile političke krize i pad životnog standarda.

Protekla godina je u BiH uglavnom »protraćena« u političkim previranjima, čiji rezultat su građani osjetili na svojim džepovima. Bosanci i Hercegovci, kao i političari, ocijenili su da je događaj godine bilo parafiranje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju s Europskom unijom.

»Bili smo svjedoci političkih kriza i napetosti, ali i propuštenih šansi da se uradi više i bolje«, kazao je Komšić

POLITIČKA PREVIRANJA: Međutim, istina je da je godinu obilježila duboka politička kriza. Početak godine obilježio je formiranje vlasti na svim razinama i sklapanje umjetnih koalicija među najljućim protivnicima. Fotelje se u nekim dijelovima zemlje nisu mogle podijeliti sve do jeseni, a na državnoj razini malo nakon toga »pala« je Vlada.

Stvari su se zakomplicirale do te mjere, da su strani mediji počeli pisati o mogućnosti novih sukoba na Balkanu i povezivati sudbinu BiH s Kosovom, no, povjerenik za proširenje EU *Olli Rehn* iznenada je donio Sporazum i konstatirao da smo ispunili uvjete za parafiranje. Da nije

Ove godine lokalni izbori

Član Predsjedništva BiH Nebojša Radmanović istaknuo je kako očekuje da BiH u prvom kvartalu 2008. potpiše Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju s Europskom unijom te da nakon toga BiH bude oslobođena OHR-a i visokog predstavnika. Radmanović je istaknuo da će ovu godinu obilježiti i lokalni izbori veoma važni za sve u BiH i dešavanja u regiji, posebno o statusu Kosova. U tom smislu, podsjetio je na jasan stav Predsjedništva BiH da je Kosovo unutarnja stvar susjedne zemlje i da je za ukupno stanje u regiji vrlo važno da se to pitanje završi dogovorom Beograda i Prištine uz pomoć međunarodne zajednice.

Predsjedavajući Predsjedništva BiH
Željko Komšić

bilo ove slamke spasa, 2007. zasigurno bi bila godina nazatka za BiH.

Unatoč toj »slamci spasa«, stvari bitne za život običnog čovjeka ostale su na marginama zanimanja političara. Nezaposlenost, niske plaće i mirovine te još mnogobrojni problemi ostali su da se rješavaju u ovoj godini. Tako

Predsjednica Federacije BiH Borjana Krišto istaknula je da se država oprostila s godinom u kojoj su svi očekivali mnogo

su građani u 2008. ušli s floskulom da su im vrata Europe odškrinuta, ali jednako siromašni, nezaposleni i nižeg životnog standarda. I većina

Godina s izvjesnom perspektivom

Visoki predstavnik i specijalni predstavnik Europske unije Miroslav Lajčak u novogodišnjoj čestitki građanima BiH poručio je kako vjeruje da 2008. može biti godina u kojoj će građani i narodi BiH početi uživati plodove daljnjeg integriranja u zajednicu europskih država. BiH je ušla u 2008. godinu s izvjesnom perspektivom. »Prošle godine u ovo doba nije se moglo mnogo toga naslutiti, a uistinu, obilježena je teškom atmosferom i pokušajima odlaganja bitnih stvari. Srećom, na samom kraju godine, zdrav razum je prevagnuo. Prioritet u 2008. je svakako potpisivanje Sporazuma i daljnje napredovanje prema Europskoj uniji. Zajedno možemo ovu zemlju uvesti tamo gdje joj je i mjesto – u zajednicu demokratskih i prosperitetnih europskih društava«, poručio je Lajčak.

je političara proteklu godinu ocijenila ne toliko uspješnom, unatoč parafiranju Sporazuma s EU.

NIJE UČINJENO DOVOLJNO: Predsjedajući Predsjedništva BiH *Željko Komšić* u novogodišnjoj čestitci je naglasio da se u 2007. godini dogodilo mnogo toga očekivanog i poželjnog s čime možemo biti zadovoljni, ali da smo bili svjedoci i događaja koje bismo najradije zaboravili.

»Protekla godina ni izdaleka nije bila onakva kakvu bih nekome poželio. Istina je, ima pozitivnih pomaka, ali u cjelini gledano, nije učinjeno dovoljno«, kazao je Komšić.

»Bili smo svjedoci velikog broja političkih kriza i napetosti, ali i propuštenih šansi da se uradi više i bolje«, kazao je Komšić dodajući da se malo toga uradilo na rješavanju problema nezaposlenosti, socijalne sigurnosti i alarmantno rastućeg siromaštva građana.

Predsjednica Federacije BiH *Borjana Krišto* istaknula je da se država oprostila s godinom u kojoj su svi očekivali mnogo, a ostvarili onoliko koliko je objektivno bilo moguće.

»Procesi izgradnje i jačanja pravne države te daljnji razvitak gospodarstva bilježe pozitivne pomake. Vjerojatno se moglo postići i više«, kazala je prva dama Federacije. Napomenula je da izazovi i zadaće koje donosi 2008. godina svima stavljaju obvezu u opredijeljenosti za izgradnju demokratske, moderne, europski orijentirane BiH.

Predsjednički izbori u Srbiji

Devet kandidata u utrci

Prema procjenama analitičara, favoriti su Boris Tadić i Tomislav Nikolić

Priredio: Davor Bašić Palković

Republička izborna komisija potvrdila je devet kandidatura za predsjednika Srbije na budućim izborima, koji će se održati 20. siječnja. Redni broj kandidata na glasačkim listama utvrđen je ždrijebom na sjednici RIK-a, održanoj 3. siječnja. Kandidat Srpske radikalne stranke **Tomislav Nikolić** bit će prvi na glasačkom listiću, dok će drugi biti kandidat Reformističke stranke **Jugoslav Dobričanin**, a treći kandidat Demokratske stranke **Boris Tadić**. Na četvrtom mjestu je kandidat Nove Srbije **Velimir Ilić**, na petom je kandidat Mađarske koalicije **István Pásztor**, dok će šesti biti kandidat Narodne seljačke stranke **Marijan Rističević**. Sedmi na listi je kandidat Liberalno-demokratske partije **Čedomir Jovanović**, osmi je kandidat Socijalističke partije Srbije **Milutin Mrkonjić**, dok će kandidatkinja Pokreta snaga Srbije **Milanka Karić** biti deveta na listi.

Prema procjenama analitičara, favoriti su lideri DS-a i SRS-a, Boris Tadić, koji je i aktualni šef države, i Tomislav Nikolić. U ovoj predsjedničkoj utrci prvi put će nastupiti i kandidat jedne nacionalne manjine István Pásztor, kojeg su kandidirale tri stranke vojvodanskih Mađara. Zanimljivo je da će na izborima nastupiti i jedna žena – Milanka Karić. Prema priopćenju RIK-a državljani Srbije moći će glasovati na 8.573 biračka mjesta. Do 14. siječnja građani će biti obavješćavani o danu i vremenu održavanja izbora, a predizborna šutnja i zabrana izborne propagande trajat će od 17. siječnja u ponoć do zatvaranja birališta, 20. siječnja u 20 sati. Birališta će biti otvorena od 7 do 20 sati.

Rezultati glasanja i dostavljanje izbornog materijala RIK-u bit će obavljani najkasnije do 21. siječnja u 14 sati, a konačni rezultati izbora bit će objavljeni u »Službenom glasniku«, najkasnije do 24. siječnja u 20 sati.

1. Tomislav Nikolić

Kandidatu Srpske radikalne stranke (SRS) Tomislavu Nikoliću budući predsjednički izbori bit će četvrti na kojima će sudjelovati u trci za prvog čovjeka države.

Nikolić je jedan od osnivača Narodne radikalne stranke Srbije, koja se veljače 1991. godine ujedinila sa Srpskim četničkim pokretom i formirala SRS, na čelu s Vojislavom Šešeljem. Zamjenik je predsjednika radikala i vodi stranku u odsustvu Šešelj, koji se od 23. veljače 2003. godine nalazi u pritvorskoj jedinici Haškog tribunala.

On je kratko bio i predsjednik Skupštine Srbije – na tu dužnost izabran je 8. svibnja 2007.

godine, ali je 13. svibnja podnio ostavku.

Od demokratskih promjena, listopada 2000. godine, Nikolić je bio zastupnik u svim sazivima republičkog ili parlamenata Jugoslavije i Državne Zajednice SiCG do njezinog rasformiranja svibnja 2006. godine, i jedini zastupnik koji je sudjelovao u svim sazivima Skupštine Srbije od 1992. godine.

Za zastupnika u Vijeću građana saveznog parlamenta izabran je 1992. godine, a do tada je bio tehnički direktor Komunalnog poduzeća u Kragujevcu.

Poslije republičkih parlamentarnih izbora, u prosincu 1992., postao je šef zastupničke grupe radikala u Skupštini Srbije. Ožujka 1998. izabran je za potpredsjednika Vlade Srbije, a 14. lipnja 1999. podnio je ostavku na tu dužnost. Nikolić je od 14. kolovoza 1999. bio potpredsjednik Savezne vlade.

Rođen je 15. februara 1952. u Kragujevcu, gdje je i završio Tehničku školu (građevinski smjer) i studirao na Pravnom fakultetu.

Studij je prekinuo 1971. godine i počeo raditi kao šef gradilišta na pruži Beograd-Bar, a radio je i u Majdanpeku, Beogradu i drugim mjestima Srbije, da bi 1978. godine postao šef Odsjeka za investicije i održavanje Komunalnog poduzeća »22. decembar« u Kragujevcu.

Oženjen je i ima dva sina, govori engleski.

2. Jugoslav Dobričanin

Kandidat Reformističke stranke iz Niša Jugoslav Dobričanin rođen je 9. ožujka 1958. godine u Kuršumliji. Vojno je lice u mirovini i potpredsjednik Reformističke stranke. Bio je komandant Vojnog odsjeka Prokuplje.

Oženjen je i otac je dviju kćeri.

3. Boris Tadić

Kandidat Demokratske stranke (DS) Boris Tadić je rođen 15. siječnja 1958. godine u Sarajevu. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Beogradu, gdje je i diplomirao na Filozofskom fakultetu. Diplomirao je u oblasti socijalne psihologije, na Katedri za kliničku psihologiju.

Radio je kao novinar, klinički psiholog, profesor psihologije i istraživač u znanstvenim projektima na Institutu za psihologiju.

Član je Demokratske stranke od 1990. godine. Obavlja dužnost tajnika Glavnog odbora i potpredsjednika Izvršnog odbora DS-a. Bio je zastupnik Narodne skupštine Srbije i član njezinog Vijeća za znanost i tehnologiju.

Na Skupštini DS-a 27. veljače 2000. godine izabran je za potpredsjednika stranke.

Bio je direktor Centra za razvoj demokracije i političke vještine. Od 2003. godine bio je predavač politike i advertisinga na specijalističkim studijama Univerziteta umjetnosti u Beogradu. U prvoj demokratskoj vladi Savezne Republike Jugoslavije, 2000. godine, bio je ministar telekomunikacija.

Od 2001. bio je savezni zastupnik DS-a u Vijeću građana i potpredsjednik Skupštine SRJ. U tom mandatu obavljao je i dužnost predsjednika Odbora za kontrolu službi sigurnosti.

U sazivu prve Skupštine Državne Zajednice SiCG obavljao je dužnost šefa Poslaničkog kluba DOS-a.

Ponovno je izabran za potpredsjednika DS-a na Skupštini DS-a 5. listopada 2001. godine.

Od 17. ožujka 2003. bio je ministar obrane Srbije i Crne Gore.

Na parlamentarnim izborima održanim u prosincu 2003. godine bio je nositelj liste »DS - Boris Tadić«. Od veljače 2004. bio je šef zastupničkog kluba DS-a u Narodnoj skupštini Srbije.

Za predsjednika DS-a izabran je na XI. skupštini DS-a, održanoj 22. veljače 2004. godine.

Na dužnost predsjednika Republike Srbije stupio je 11. srpnja 2004. godine.

Govori engleski i francuski jezik, oženjen je i otac je dviju kćeri.

4. Velimir Ilić

Kandidat Nove Srbije Velimir Ilić je rođen 1951. u Čačku, diplomirao je na Tehnološkom fakultetu u Beogradu 1976. godine, a magistrirao na Tehnološkom fakultetu u Čačku 2005.

Političku karijeru započeo je 1990. osnivanjem Srpskog pokreta obnove u Čačku, kada postaje i poslanik u Skupštini Srbije, da bi potom, za predsjednika Općine Čačak bio izabran 1996.

Stranku Nova Srbija Ilić je s najbližim suradnicima osnovao 1998. i na prvoj osnivačkoj skupštini jednoglasno je izabran za njenog predsjednika. Nova Srbija je bila jedan od osnivača Saveza za promjene, kao i koalicije Demokratska opozicija Srbije.

Na izborima u rujnu 2000. izabran je za poslanika u tadašnjem Vijeću građana Savezne skupštine, a Nova Srbija postaje parlamentarna stranka.

U prošlom mandatu Vlade Srbije Ilić je obavljao dužnost ministra za kapitalne investicije, dok je u aktualnom kabinetu premijera Srbije Vojislava Koštunice ministar za infrastrukturu. Oženjen je i otac je petero djece.

5. István Pásztor

Kandidat Mađarske koalicije István Pásztor rođen je 1956. godine u Novom Kneževcu, a po zanimanju je diplomirani pravnik. Pravni fakultet u Novom Sadu završio je 1980. godine.

Predsjednik Saveza vojvođanskih Mađara (SVM) je od 5. svibnja 2007. godine. Bio je potpredsjednik Izvršnog vijeća AP Vojvodine i pokrajinski tajnik za privatizaciju. Član je Predsjedništva SVM od 1997. godine, a njezin član od 1994. godine.

Od 1999. godine do 2002. bio je član Privremenog Mađarskog nacionalnog savjeta.

Bio je zastupnik u Skupštini Vojvodine (od 1996. godine do 2004. godine) i zastupnik u saveznom parlamentu (od 1996. godine do 2000. godine).

Od 1992. godine do 2000. bio je odbornik u Skupštini Općine Subotica. Govori mađarski, srpski i engleski, oženjen je i ima dva sina.

6. Marjan Rističević

Zajednički kandidat Narodne seljačke stranke i Ujedinjene seljačke stranke Marjan Rističević (49) živi u Novim Karlovcima, završio je Višu školu organizacije rada i od 1979. do 1985. godine radio je u Industriji motora i traktora.

Od 1985. bavi se zemljoradnjom na svom i očevom imanju, a u politički život je ušao 1990. godine, kada je imenovan za tajnika Narodne seljačke stranke.

Prije petolistopadskih promjena dva puta je privođen kao pristaša »Otpora«, a u narednom razdoblju konstantno je izazivao pozornost medija izravnim i beskompromisnim nastupima u kojima se zalagao za prava zemljoradnika.

7. Čedomir Jovanović

Lider Liberalno-demokratske partije (LDP) Čedomir Jovanović rođen je 13. travnja 1971. godine u Beogradu. Diplomirao je dramaturgiju na katedri za filmski i TV scenarij i dramaturgiju Fakulteta dramskih umjetnosti Univerziteta umjetnosti u Beogradu.

Bio je jedan od organizatora studentskih protesta 1996/97. godine i osnivač i predsjednik Studentskog političkog kluba.

Demokratskoj stranci (DS) pristupio je 1998. godine, a njezin potpredsjednik postaje u listopadu 2001. godine. Tijekom izbornih kampanja u rujnu i prosincu 2000. godine nalazio se na mjestu šefa Izbornog štaba DS-a i Demokratske opozicije Srbije (DOS).

Na republičkim parlamentarnim izborima u prosincu 2000. godine, izabran je za zastupnika u Skupštini Srbije.

Od siječnja 2001. do ožujka 2003. godine bio je na dužnosti šefa poslaničke grupe DOS-a, odnosno DOS – Reforma Srbije.

U Vladi Republike Srbije formiranoj nakon ubojstva premijera Zorana Đinđića u ožujku 2003. godine Čedomir Jovanović postaje potpredsjednik Vlade zadužen za europske integracije i koordinaciju reformi.

Jedan je od osnivača nevladine organizacije Centar za modernu politiku.

Jovanović na Skupštini DS-a u veljači 2004. godine, na kojoj je Boris Tadić izabran za predsjednika stranke, nije

ponovno izabran za potpredsjednika, nakon čega je obrazovao neformalnu liberalno-demokratsku frakciju unutar te stranke.

Iz DS-a je isključen u prosincu 2004. godine, poslije disciplinskog postupka koji je protiv njega pokrenulo 11 dužnosnika stranke. Liberalno-demokratska frakcija, koju je obrazovao dio članstva lojalan Jovanoviću, nastavila je izvjesno vrijeme postojati pod tim imenom, a u Liberalno-demokratsku partiju prerasla je 5. studenoga 2005. godine.

Čedomir Jovanović govori engleski. Oženjen je, otac dvoje djece.

8. Milutin Mrkonjić

Kandidat Socijalističke partije Srbije (SPS) Milutin Mrkonjić je potpredsjednik Glavnog odbora SPS-a i od svibnja 2007. godine jedan od triju potpredsjednika Skupštine Srbije.

Rođen je 1942. godine, diplomirani je inženjer građevine, a u karijeri je, između ostalog, bio direktor Direkcije za obnovu zemlje nakon NATO bombardiranja 1999. godine.

Bio je i poslanik u Vijeću građana Skupštine SR Jugoslavije i Skupštine SiCG.

Diplomirao je 1971. godine na Građevinskom fakultetu u Beogradu, a zatim je radio u Birou za studije i projektiranje željeznica, gdje je od 1974. godine bio ravnatelj Sektora za projektiranje.

Za direktora Saobraćajnog instituta CIP, koji je nastao transformacijom Biroa za studije i projektiranje željeznica, izabran je 1977. godine.

Kandidat socijalista za predsjednika Srbije bio je i dugogodišnji sportski radnik i istaknuti sportist. Zaposlen je u »Aeroinžinjeringu«.

9. Milanka Karić

Kandidatkinja Pokreta »Snaga Srbije - Bogoljub Karić« (PSS) Milanka Karić, članica je Glavnog odbora PSS-a, a na prošlim parlamentarnim izborima bila je nositeljica izborne liste te stranke. Rođena je u Peći na Kosovu i Metohiji, završila je Pravni fakultet. Majka je četvero djece.

Godine 1979. godine osnovala je prvi Socijalni savjet BK kompanije iz koje je kasnije nastala Fondacija »Braća Karić«, zamišljena kao fond usmjeren na humanitarne aktivnosti, ali i afirmaciju srpske kulture i tradicije.

Karićeva se za izbore za predsjednika Srbije kandidirala iz razloga što njezin suprug Bogoljub, predsjednik PSS-a, to nije mogao, jer od državnih tijela nije dobio uvjerenje o prebivalištu.

Izvor: Tanjug

Predizborni skup DSHV-a u Apatinu

Dajmo glas za bolje sutra

*Više od 400 članova i simpatizera DSHV-a na skupu u Velikoj dvorani KTC-a u Apatinu *
Svi govornici istakli potrebu izbora Tadića za predsjednika, a radi europske budućnosti Republike Srbije *
KPZH »Šokadija« iz Sonte i HKUPD »Dukat« iz Vajske nastupili u kulturno-zabavnom dijelu programa*

Piše: Ivan Andrašić

U subotu, 28. prosinca, održan je veličanstven skup članova i simpatizera DSHV-a u restoranu tržnog centra KTC-a u Apatinu. Više od 400 uzvanika iz: Subotice, Male Bosne, Sombora, Sonte, Apatina, Bačkog Monoštora, Bača, Vajske, Vrbasa, Savinog Sela i više obližnjih mjesta, te pedesetak sudionika kulturno-zabavnog dijela programa, bilo je nazočno božićnom koktelu, kojega je organizirao Mjesni odbor DSHV-a Sonta. Gosti su bili: predsjednik stranke i zastupnik u Skupštini Srbije *Petar Kuntić*, dopredsjednici stranke *Dujo Runje* i *Mata Matarić*, pokrajinski tajnik za gospodarstvo *Siniša Lazić*, predsjednik OO DS-a Apatin *Branko*

lokalnim izborima pitanje zastupnika riješi povoljnije po hrvatski puk. Napomenuo je i kako ima pomaka na polju kulture, obrazovanja i informiranja, te o službenoj uporabi hrvatskog jezika u Sonti. »Imamo još puno problema, poput nezaposlenosti mladih ljudi, niskog nataliteta, velikog odliva kadrova. Živimo u provinciji, ali imamo svoje duboke korijene, imamo bogatu kulturološku tradiciju, imamo svoju posebnost. Jedini je problem što svijet krupnim koracima grabi naprijed, a mi sve više zaostajemo. Zbog toga želimo ići pod ruku s onima koji će nas najprije odvesti u Europu, a to su DSHV i DS – Boris Tadić. Zbog toga vas i pozivam da na buduće

Predsjednik DSHV-a Petar Kuntić pozvao je na masovni izlazak na izbore i davanje glasa listi DS – Boris Tadić

Pokrajinski tajnik za gospodarstvo Siniša Lazić

Sudžuković, sončanski župnik vlč. *Dominik Ralbovski*, te predsjednici hrvatskih institucija kulture s ovih prostora prof. *Zvonko Tadijan*, *Šima Raič* i *Pavle Pejčić*.

VIDLJIVI POMACI: Goste je u ime domaćina pozdravio predsjednik MO *Stipan Silađev*. Između ostaloga osvrnuo se na naviku Hrvata na ovim prostorima da im uvijek drugi kroji budućnost, te na mnoge propuštene prilike da se na

izbore neizostavno izadete i glasujete za našega kandidata – Borisa Tadića!« – završio je svoje obraćanje nazočnima *Stipan Silađev*. Poslije obraćanja *Silađeva* skupu su se predstavili članovi pjevačkog zbora KPZH »Šokadija« iz Sonte s nekoliko autorskih pjesama svoje solistice *Božane Vidaković*, a tijekom večeri nekoliko božićnih pjesama otpjevali su članovi zbora HKUPD »Dukat« iz Vajske.

OBRAĆANJA: Skupu se obratio i dopredsjednik stranke i zastupnik u pokrajinskoj skupštini *Dujo Runje*, kojega, sudeći po pljesku i burnom odobravanju, publika jednostavno voli slušati. Govorio je o potrebi ulaska Srbije u veliku europsku obitelj, o položaju nacionalnih manjina u europskoj Srbiji, te o prvom koraku prema tome – predsjedničkim izborima u siječnju. »Ulaznicu za Europu trebamo platiti, bilo danas, bilo sutra, samo moramo biti svjesni da cijena nije

Živimo u provinciji ali imamo duboke korijene, bogatu tradiciju i svoju posebnost: *Stipan Silađev*

ista. Ovi izbori su i dan koji znači četiri puta po 365 dana, ali su i dan koji će značiti puno više od toga, jesu dan, od kojega će zavisiti sudbina i nas i naših pokoljenja. Dosta toga smo proćerdali, radi naše mladeži više nemamo pravo na pogreške. Pokažimo svima da smo stasali i izliječili se od dječjih bolesti... Dosta nam je mitova i mita, želimo graditi sretniju budućnost zajedno s drugim narodima i s demokratskom strankom.» – završio je govor Dujo Runje.

Riječima prožetim optimizmom nazočnima su se obratili i Mata Matarić, Siniša Lazić i Branko Sudžuković, a na koncu, uz buran pljesak, obratio im se i predsjednik stranke i zastupnik u republickom parlamentu Petar Kuntić. Uz blagdanske čestitke, svima nazočnima je prezentirao interese ne samo stranke, nego i hrvatske nacionalne zajednice u, po njemu, izuzetno uspješnoj suradnji s DS-om. Izrazio je i veliko zadovoljstvo postignutim uspjesima tijekom 2007. godine, te nadu u nastavak nizanja uspjeha ukoliko demokratska opcija odnese pobjedu na budućim izborima. Na koncu, poželio je svima obilje mira i blagoslova u božićnim blagdanima, koji nas uvijek podsjećaju na ljepotu zajedništva koju trebamo njegovati, na uzvišenost praštanja i na onaj mali, a svima toliko potreban, korak naprijed. Uz opsežno obrazloženje pozvao je sve nazočne na masovni izlazak na izbore na svim razinama i davanje glasa listi DS – Boris Tadić. Službeni dio skupa završen je šokačkim kolom, kojega su započeli folklorci »Šokadije«, a svakim novim taktom, kolo su dopunjavali »civilici«, što je na koncu nagradeno najburnijim pljeskom.

»Ovaj skup Hrvata u Apatinu ugodno je iznenadio, kako odazivom ljudi, tako i dobrom organizacijom. Pokazalo se da oni, koji su se pribojavali za osobnu sigurnost, također nisu bili u pravu. Za mene je najveća dobit s ovog skupa spoznaja jednog jedinstva Hrvata u Sonti, barem jednog većeg dijela. Pokazalo se da kultura i umjetnost mogu i moraju ići zajedno uz politiku. Običan čovjek, konzument, ne može se podijeliti na segmente.« – rekao je za Hrvatsku riječ Stipan Siladev.

ISKORISTITI ŠANSU: »Ovaj skup ulijeva mi veliki optimizam

glede budućih izbora. Puno smo organiziraniji i brojniji, ne samo članstvom, nego i simpatizerima, nego prije prošlih izbora. U ovoj državi živimo, plaćamo poreze, gradimo je već pet stoljeća, pa mislim da s pravom od nje možemo očekivati da nam omogući ostvarenje svih manjinskih prava, a prema europskim konvencijama. Prirodno je da očekujemo i svu moguću potporu od matične države, a mi ćemo sa svoje strane, kao snažna i dobro organizirana manjina, nastojati pridonijeti uspješnoj suradnji ovih dviju država u sferi gospodarstva, kulture i ostalih segmenata s dodirnim točkama. Glede današnjega koktela, najviše me raduje ova mladost, jer tko ima mladost, ima i budućnost.« – kaže za naš list Mata Matarić. »Poslije ovakvoga skupa u Apatinu mogu poručiti Hrvatima u Podunavlju, poglavito u Sonti, da se drže za ruke, da ne sumnjaju u svoje snage. Večerašnji skup je dokazao da Hrvata u Podunavlju ima, da skupa predstavljaju određenu političku snagu. Jako je važno da na lokalnim izborima u svibnju Hrvati s ovoga područja prepoznaju i u punoj mjeri iskoriste svoju šansu, a gledajući ovaj skup, uvjeren sam da hoće.« – rekao je za Hrvatsku riječ Petar Kuntić. ■

U susret odluci o Planu regulacije centra

Definirati kriterije za gradnju

Poslije završenog javnog uvida u »Prijedlog plana detaljne regulacije centra zona I.« u srijedu, 16. siječnja, je zakazana Javna sjednica Komisije za planove *Konačna odluka o planu je u »rukama« vijećnika. Nakon glasovanja, ako se plan usvoji, on postaje zakonski punovažan i može se mijenjati samo istom procedurom kakvom je i donesen

Piše: mr. Zsombor Szabó

Šesnaestog siječnja ove godine u »Plavoj vijećnici« u Gradskoj kući održat će se javna rasprava (službeno Javna sjednica Komisije za planove) o dva, za grad Suboticu vrlo značajna dokumenta. To su: »Prijedlog plana detaljne regulacije centra grada Subotice – zona I« i »Izviješće o strateškoj procjeni (utjecaja na životni okoliš) uz plan detaljne regulacije za dio prostora grada Subotice – zona I.«

Ovoj Javnoj sjednici sedmeročlane Komisije za planove, čiji je predsjednik *Nebojša Janjić*, arhitekt, prethodio je »javni uvid« u ove planove, koji je trajao od 26. studenoga do 26. prosinca 2007. na kojem su »zainteresirana fizička i pravna lica« mogla vidjeti ove planove i dobiti sve potrebne informacije i odgovore na pitanja od suradnika Službe za građevinarstvo Općine Subotica, koja i službeno sprovodi ovu »akciju«. Primjedbe na planirana rješenja u tijeku trajanja javnog uvida »zainteresirana fizička i pravna lica« mogla su u pismenoj formi dostaviti Službi za građevinarstvo preko Uslužnog centra Općine Subotica do 26. prosinca prošle godine.

POSljednja prilika: Planove je izradio Zavod za urbanizam Općine Subotica. U slučaju »Prijedloga plana detaljne regulacije centra grada Subotice – zona I.« glavni projektant-urbanist bio je *Petar Andrić*, arhitekt, a autori »Izviješća o strateškoj procjeni uz plan detaljne regulacije za dio prostora grada Subotice – zona I« su – dr. *Dejan Filipović*, profesor na

Geografskom fakultetu u Beogradu i mr. *Radmila Panjević Marjanović*, zamjenica direktora Zavoda za urbanizam, koja je ujedno i članica Komisije za planove. Ova Komisija je na sjednici od 14. studenoga 2007. godine proučila ove planove i donijela odluku da se stave na javni uvid. Zasjedanje Komisije za planove 16. siječnja ove godine imat će dva dijela: prvi dio se zove Javna sjednica, na kojem je omogućeno da svako »fizičko, odnosno pravno lice«, koje je u pismenoj formi dalo primjedbe na plan, i usmeno iznese i argumentira svoje primjedbe. Drugi dio rada Komisije za planove bit će tzv. Zatvorena sjednica, na kojoj će članovi raspravljati o svakoj primjedbi i glasovanjem donijeti odluku usvajaju li primjedbu ili ne.

Nakon ove sjednice Komisija za planove će sastaviti Izviješće o spomenutim planskim dokumentima i uputit će planove na usvajanje Skupštini Općine Subotica. Sjednica Skupštine općine je posljednja prilika, da oni koji nisu stigli na vrijeme uputiti svoje primjedbe (npr. franjevački samostan) preko vijećnika (kod kojih su »lobirali«) to isto učine. Konačna odluka o planu je u »rukama« vijećnika. Nakon glasovanja, ako se plan usvoji, on postaje zakonski punovažan i može se mijenjati samo

istom procedurom kakvom je i donesen. Zbog ove odredbe Skupština općine je poslije deset godina od donošenja prve odluke, morala donijeti još jednu »vrlo čudnu odluku« o prihvatanju plana »Adaptacije, dogradnje i izgradnje« zgrade Narodnog kazališta. Istinu za volju, taj plan je trebao proći istu proceduru kao ovi planovi o kojima govorimo, ali nadležni su to smatrali »suvišnim odugovlačenjem«.

SLUČAJ KAZALIŠTE: Zašto spominjemo »Slučaj zgrade Narodnog kazališta – Népszínház«? Naime, centar grada Subotice oivičen ulicama – Bose Miličević, Zmaj Jovine, Žarka Zrenjanina, Zagrebačke i putom E-5, zakonom je zaštićen kao

»Čuvanje« spomenika graditeljske baštine od izuzetnog značaja

Srednjovjekovni ostaci građevine u vrtu franjevačkog samostana

nepokretno kulturno dobro od velikog značaja, a pod zaštitom je i pojas koji dodiruje ovaj centar. Ovakvu zaštitu je imala i zgrada »Narodnog kazališta – Népszínház« pa smo bili svjedoci kako je ona »zaštićena«! Dio zgrade pod tzv. zaštitom prvog stupnja je već skoro srušen! Pitanje je što će ova zima, snijeg, led i voda učiniti do proljeća.

Karakter sukoba oko »Prijedloga plana detaljne regulacije centra grada Subotice – zona I« je sličan kao u slučaju zgrade kazališta. Kako netko reče: to je sukob onih koji Suboticu žele uvesti u XXI. stoljeće (modernisti) i onih koji žele sačuvati Suboticu s kraja XIX. i s početka XX. stoljeća (tradicionalisti). Za obavijest javnosti – Prijedlog plana, zona I. obuhvaća dio zakonom zaštićenog centra Subotice, i to njen najstariji povijesni dio, koji je dokumentirano

Spajanje starog i novog ?!

postojao već u srednjem vijeku (od XII. do XVI. stoljeća, u turskom razdoblju itd.). Za ovakav, prije svega stručni sukob je djelomice kriv i Zavod za zaštitu spomenika kulture, koji je, istina, objekte u centru kategorizirao i podijelio u šest grupa od: »nepokretno kulturno dobro od izuzetnog značaja« do »objekta dokumentarne vrijednosti«, pri čemu nikad nije razrađeno kako graditi u zaštićenom centru, kakve graditeljske kriterije primijeniti prilikom tzv. uklapanja u ambijent (građenje u kontekstu). Isti ovaj Zavod je označio samo Trg cara Jovana Nenada kao arheološku lokaciju, što jednostavno nije istina. Ima dokumentiranih, vidljivih ostataka iz srednjeg vijeka na drugim lokacijama (npr. vrt franjevačkog samostana). Udruga (građana) za zaštitu i razvoj okruženja i graditeljskog naslijeđa »Protego« je održala javnu tribinu na temu Prijedloga plana regulacije tijekom prosinca, i uputila je Komisiji za planove 16 primjedbi. Jedna od interesantnijih je da se pričeke s donošenjem ovih planova, dok se ne usvoji Prostorni plan Općine Subotica (koji je bio gotov u

ožujku prošle godine), jer principi zaštite graditeljskog naslijeđa i kulturno-povijesnih cjelina su sastavni dio ovog izrađenog, ali još (iz nama nepoznatih razloga) neusvojenog Prostornog plana Općine Subotica (postoji kolizija između ovih planskih dokumenata).

Svakako, 16. siječnja očekujemo interesantnu i uzbudljivu raspravu, koja je otvorena za sve zainteresirane.

Primjer nepoštovanja okolnih zgrada

Subotički franjevci uputili pismo gradskim vlastima

Ogorčeni nakanom da im se oduzme dio samostanskoga prostora

Posredstvom svojeg pravnog zastupnika, subotički franjevci su 28. prosinca 2007. uputili pismo Zavodu za urbanizam Općine Subotica, Službi za građevinarstvo Općine Subotica, te *Gézi Kucseri*, gradonačelniku Subotice, u kojemu se izražava »ogorčenje, prosvjed i neslaganje zbog nakane izražene u Detaljnome planu da se oduzme dio samostanskoga prostora prema zgradi Otvorenoga sveučilišta u Subotici«.

U pismu stoji: »takvo što se nisu usudile uraditi komunističke vlasti i u vrijeme najteže diktature poslije Drugoga svjetskoga rata, te smo

začudeni stupnjem netolerancije, drskosti i vandalizma koje lokalni građevinski moćnici izražavaju prema najstarijem crkvenom kulturnome dobru u Subotici, prvorazrednome povijesnome i kulturnome spomeniku ovoga grada, nakon demokratskih promjena.«

Na kraju pisma se napominje da su subotički franjevci glede namjera gradskih vlasti da devastiraju samostanski prostor u Subotici spremni »poduzeti sve dopuštene mjere radi zaštite franjevačkoga samostana u Subotici i upoznati najširu javnost u zemlji i inozemstvu, crkvene i svjetovne vlasti«.

Besplatni tečajevi jezika

Subotička filijala Nacionalne službe za zapošljavanje krajem siječnja organizira besplatne tečajeve stranih jezika – engleskog, njemačkog i mađarskog, kao i osnovne informatičke obuke. Zainteresirana nezaposlena lica, evidentirana kod Nacionalne službe, mogu se prijaviti do 15. siječnja isključivo kod svog savjetnika. Kao što smo rekli, sve obuke su besplatne, a polaznici koji koriste prijevoz, gradski ili prigradski, prilikom dolaska na obuku imaju pravo na refundaciju putnih troškova. Tečajevi su za srednji standardni nivo i polaznici dobivaju certifikat o tom stečenom nivou.

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana 2008.

Od 18. do 25. siječnja održava se Svjetska molitvena osmina za jedinstvo kršćana u Subotici. Ta osmina je kod nas već tradici-

onalna i poznato je da se svake godine susrećemo u svim sestrinskim kršćanskim crkvama. U idućem broju obavijestit ćemo vas opširnije o temi, rasporedu i satnici susreta za svaki dan.

Upis polaznika u Školu za osnovno obrazovanje odraslih

Škola za osnovno obrazovanje odraslih Subotica vrši upis polaznika u sve razrede osnovne škole na srpskom i mađarskom nastavnom jeziku. Upisi su počeli u utorak, 8. siječnja i trajat će do 18. siječnja. Za upis je potrebno priložiti svjedodžbu o posljednjem pozitivno završenom razredu i izvadak iz matice rođenih ili vjenčanih. Nastava će početi 21. siječnja. Sve informacije mogu se dobiti radnim danima od 8 do 13 sati od Marije Gužvanj na II. polukatu Otvorenog sveučilišta u sobi broj 310, ili putem telefona broj 554-600, lokal 115.

Stvorena koalicijska većina za Hrvatski sabor

Vrijeme raspleta i raspodjele

O sporazumu tj. Vladinom programu mandatar dr. Ivo Sanader je rekao: »Ovo je prvi sporazum ove vrste od osamostaljenja Hrvatske... Definirali smo ciljeve – svodenje proračunskog deficita na nulu 2010., smanjivanje anketne nezaposlenosti na 7,5 posto i rast BDP-a od 7 posto«.

Piše: Tomislav Vuković

Mandatar za sastavljanje nove hrvatske Vlade, predsjednik HDZ-a dr. Ivo Sanader, čini se, da je uspješno završio posao pridobivanja koalicijskih partnera. Naime, nakon što su stručni pregovarački timovi koalicije HSS-HSLS-a i HDZ-a u srijedu 2. siječnja završili pregovore o pojedinim područjima, povjerenstva su, predvođena članom Predsjedništva HDZ-a *Damirom Polančecom* i potpredsjednikom HSS-a *Božidarom Pankretićem*, uskladila konačni tekst koalicijskog sporazuma.

On je dobio i »zeleno svjetlo« od nadležnih stranačkih tijela, Glavnog odbora HSS-a i Središnjeg vijeća HSLS-a, koja su predsjednike stranaka HSS-a *Josipa Friščića* i HSLS-a *Đurđu Adlešića* ovlastile za potpisivanje koalicijskog sporazuma.

OD ZERP-a i NATO-a DO PUŠENJA I PROMILA: Član HSS-HSLS-ova pregovaračkog tima *Ivan Čehok* otkrio je da koalicijski sporazum, koji će velikim dijelom biti i sastavni dio Vladine strategije, ima više od stotinu stranica (točno 119), te da će uskoro biti predstavljen javnosti. No, u javnost su »procurile« neke njegove točke, od kojih je hrvatsku javnost posebno zanimala »sudbina« Zaštićenog ekološko-ribolovnog područja, zbog čije je primjene 1. siječnja ove godine došlo do povišenih čak i prijetećih tonova iz sjedišta EU-a, iz Bruxellesa, a posebno žestokih iz Ljubljane i Rima. Iz Slovenije, koja je istoga datuma preuzela predsjedanje Europskom Unijom, mogli su se čak čuti glasovi kako zbog primjene ZERP-a Hrvatskoj treba blokirati pregovore o približavanju EU. Dr. Sanader je na tiskovnoj konferenciji, govoreći o koalicijskom sporazumu, izričito rekao kako neće biti novih odgoda ZERP-a za članice EU, što znači da je HDZ

prihvatio taj uvjet HSS-HSLS-a za koaliciju. No, izgleda da je HSS-HSLS odustao od drugog uvjeta jer je s HDZ-om dogovoreno kako za ulazak RH u NATO neće biti referendum. Od »ozbiljnih« tema jednako je tako dogovoreno da će se u prvim mjesecima mandata koalici-

ranciji na alkohol u krvi vozača. Granica od nula promila ostat će samo za vozače do 24 godine starosti, a stariji će moći imati do 0,5 promila.

O sporazumu tj. Vladinom programu mandatar dr. Sanader je rekao: »Ovo je prvi sporazum ove

Josip Friščić, Ivo Sanader i Đurđa Adlešić potpisuju koalicijski sporazum

ja dogovarati i o reformi zdravstva, a posebna pozornost posvetit će se ruralnom razvoju, za koji će se izdvojiti pozamašni dio iz državnog proračuna. Dr. Sanader je na konferenciji za tisak najavio kako će nova hrvatska Vlada nastaviti stvarati društvo znanja, boriti se protiv nezaposlenosti, stvarati pretpostavke za rast životnog standarda, ravnomjeran razvoj svih hrvatskih krajeva i brigu za obitelj i branitelje. Od manje ozbiljnih ali ne manje atraktivnih dogovora, koji su dio građana osjetno razalostili a dio posebno razveselili, su da će jedan od prvih poteza nove Vlade biti zabrana pušenja na javnim mjestima, te da će Vlada već u prvoj godini mandata predložiti i promjenu odredbe o nultoj tole-

vrste od osamostaljenja Hrvatske. Do sada smo imali različite kombinacije vlasti – HDZ-ovu 90-ih, koalicijsku od 2000. i podršku partnera u Saboru od 2003., a ovo je prvi doista programski sporazum. Definirali smo ciljeve – svodenje proračunskog deficita na nulu 2010., smanjivanje anketne nezaposlenosti na 7,5 posto i rast BDP-a od 7 posto«. Ponovio je već više puta istaknutu tvrdnju svih pregovarača da sporazum nije predvidio i ključ po kojemu će se raspodijeliti funkcije u izvršnoj vlasti, te da će se o tome razgovarati na kraju. Rasprava o raspodjeli ministarskih i drugih »fotelja«, daka, od samog početka pregovora HDZ-a s koalicijskim partnerima itekako privlači pozornost hrvat-

ske javnosti usprkos tom upornom ponavljanju da se o njima do sada nije raspravljalo, u što je teško povjerovati, jer su pojedini sudionici pregovora i sami nespretno ili usputno potvrdili koje su im dužnosti u predstojećoj Vladi nuđene.

MANJINE UZ SANADERA: Najmoćniji HDZ-ov koalicijski partner, kao što je poznato, osvojio je ukupno osam mandata na izborima, i to HSS šest a HSLS dva, što znači da spomenuta koalicija sa šezdeset i sedam HDZ-ovih ima sedamdeset i pet saborskih mjesta. Budući da to nije dovoljno HDZ je morao tražiti potporu i pregovarati s predstavnicima manjina. I s njima je, čini se, uspješno dogovorena suradnja jer su koalicijski sporazum, po kojem će oni podržati HDZ-ovu novu Vladu, potpisali predstavnici manjina, što znači još sedam glasova više. Naime, srpska manjina ima tri saborska zastupnika: *Vojislava Stanimirovića*, *Milorada Pupovca* i *Ratka Gajicu*, te po jednog zastupnika talijanska manjina *Furija Radina*, češka i slovačka (zajedničku zastupnicu) *Zdenku Čuhnil*, bošnjačka *Šemsu Tankovića* i romska *Nazifa Memedija*. Od svih je posebno zanimljiv dogovor s predstavnicima Samostalne demokratske srpske stranke (SDSS), ali on još uvijek nije do kraja definiran. Naime, predstavnici SDSS-a su otvoreno izjavljivali kako očekuju mjesto potpredsjednika Vlade i/ili jedno ministarsko mjesto, ali je dio javnosti taj zahtjev dočekao s popriličnim nezadovoljstvom. Stvar je još više zakomplicirana ako se imaju u vidu konkretne sadašnje hrvatske prilike, u kojima se mnogi javno pitaju: Nije li riječ o matematičkom bezobrazluku, jer ako stranka s tri predstavnika ultimativno traži potpredsjedničko mjesto, koliko onda toga pripada glavnoj stranci ili recimo HSS-u sa šest mandata? Osim toga, veliki dio

hrvatske javnosti zna da čelni ljudi SDSS-a ne sudjeluju u proslavama oslobodilačkih akcija Hrvatske vojske, kojima je uspostavljena teritorijalna cjelovitost hrvatske države, ili u spomen-godišnjicama pada Vukovara i sl. Ako su Vukovar, Oluja i dr. ugrađeni u temelje sadašnje hrvatske države, onda se nameće ozbiljno pitanje – kako bilo koji političar može obavljati visoku državničku dužnost i istodobno ne priznavati ih? Kako je HDZ još prije Božića potpisao sporazume sa zastupnikom romske nacionalne manjine Memedijem i predsjednikom Stranke demokratske akcije Hrvatske Tankovićem, kojima se oni obvezuju u Hrvatskom saboru podržati Vladu na čelu s HDZ-om, dr. Sanader može sveukupno računati na osamdeset i dva saborska zastupnika. Pridodali se tome i glas Hrvatske stranke umirovljenika, koja je prva dala Sanaderu

potporu, konačni matematički zbir je osamdeset i tri mandata koalicijske većine u novome Hrvatskom saboru.

Milorad Pupovac, saborski zastupnik srpske manjine, koja je podržala HDZ-ovu vladu

KONSTITUIRAJUĆA SJEDNICA: Predsjednik Hrvatskog sabora u prošlom sazivu *Vladimir*

Šeks izjavio je novinarima na tradicionalnom božićnom domjenku, kojega organizira Srpsko narodno vijeće u Zagrebu, da će se konsti-

tuirajuća sjednica novog Hrvatskog sabora održati, kao što je već najavljeno, u petak, 11. siječnja. Najprije

će se konstituirati odbori za Ustav, Poslovnik i politički sustav, te za zakonodavstvo, koji će razmotriti predložene izmjene triju zakona: o Vladi, o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija, te o sustavu državne uprave, koje će predložiti klubovi zastupnika. Prijedlozi zakonskih izmjena potom će se dati na raspravu i glasovanje i ako ih se prihvati, predsjednik Republike *Stjepan Mesić* može ih proglasiti istoga dana. Sljedećeg dana, u subotu, 12. siječnja, sazvat će se izvanredna sjednica na kojoj će mandatar predložiti program, a Hrvatski sabor ga raspraviti i glasovati o povjerenju novoj Vladi. Tako će Hrvatski sabor novu Vladu potvrditi (najvjerojatnije) u subotu 12. siječnja, kada će se znati njezin konačni sastav i kada će se, pučki rečeno, završiti vrijeme raspleta i raspodjele »fotelja«.

Hrvatska na prvoj sjednici Vijeća sigurnosti UN-a u 2008.

Utvrđivanje programa rada u siječnju

Kolinda Grabar-Kitarović i Mirjana Mladineo u sjedištu UN-a

U sjedištu UN-a u New Yorku u četvrtak ujutro, 3. siječnja, počele su prve konzultacije Vijeća sigurnosti UN-a u novoj godini na kojima sudjeluje i *Mirjana Mladineo*, stalna predstavica pri UN-u Republike Hrvatske, jedne od pet novih nestalnih članica Vijeća sigurnosti s dvogodišnjim mandatom, prenosi Hina.

Konzultacije Vijeća sigurnosti UN-a odvijaju se iza zatvorenih vrata, a posvećene su utvrđivanju programa rada u siječnju, kada tim najvažnijim političkim tijelom UN-a predsjedava Libija, također jedna od novih članica. Uz Hrvatsku i Libiju, u Vijeće sigurnosti UN-a s mandatom do 31. prosinca 2009. ušli su i Vijetnam, Kostarika i Burkina Faso.

Na prvom okupljanju Vijeća sigurnosti u 2008. očekuju se i odluke o predsjedanju supsidijarnim tijelima Vijeća, među kojima je i Protuteroristički odbor čije bi vođenje trebalo biti povjereno Hrvatskoj.

»Pred nama je veliki posao, kao što i sami znate. Očekujemo da će na današnjim konzultacijama Hrvatska dobiti predsjedanje protuterorističkim odborom, što je veliko priznanje Hrvatskoj«, kazala je stalna predstavica RH pri UN-u *Mirjana Mladineo* uoči početka konzultacija. »Za Hrvatsku je takva odluka Vijeća sigur-

nosti priznanje za dosad učinjeno u borbi protiv terorizma, te potvrda povjerenja međunarodne zajednice u njezine sposobnosti kao države koja je prvi put članica Vijeća sigurnosti, za vođenje odbora koji oblikuje globalni odgovor na terorističku prijetnju«, istaknula je *Mladineo*.

Osim predsjedanja Protuterorističkim odborom, nadležnim za provedbu rezolucije 1373 iz 2001., kojom se od država članica UN-a traži provedba mjera za suzbijanje terorizma, Hrvatska bi trebala dobiti i mjesto potpredsjednika u tri druga 'ad hoc' odbora Vijeća sigurnosti nadležna za provedbu rezolucije za suzbijanje širenja oružja za masovno uništenja, te sankcijskih odbora za Somaliju i Sudan, doznaje se u sjedištu svjetske organizacije na East Riveru.

Na današnjim konzultacijama Vijeća sigurnosti UN-a utvrđuje se dnevni red za siječanj, u kojem se očekuje da će teme biti misija UNMIK-a na Kosovu, kao i stanje u Sudanu, Etiopiji, Eritreji i druge, najavila je veleposlanica *Mladineo*. Na pitanje o najavljenim kadrovskim pojačanjima Stalne misije pri UN-u, *Mladineo* je kazala kako ona još nisu stigla i da Misija radi u starom sastavu, s timom koji je uspješno izgurao hrvatsku kandidaturu za članstvo u Vijeću.

Europski susret mladih u Ženevi

Ujedinjeni u molitvi, prema ujedinjenoj Europi

Na 30. po redu susretu u organizaciji Ekumenske zajednice iz Taizea, među 40.000 mladih iz pedesetak zemalja, sudjelovalo je i 1400 hodočasnika iz Srbije, od kojih njih oko tri stotine iz Subotice

Piše: Ivana Bašić Palković

FOTO: T. Perušić, M. Prčić, A. Miković, L. Suknović

Nakon prošlogodišnjeg susreta u Zagrebu, postaja Hodočašća povjerenja na Zemlji ove je godine bila Ženeva. Iako je brat Roger, utemeljitelj Ekumenske zajednice iz Taizèa koja ove susrete organizira, rodom iz Ženevskog kantona, ovo je bio prvi susret organiziran u ovom švicarskom gradu. Na ovogodišnjem 30. susretu mladih iz Europe, ali i iz ostalih dijelova svijeta, održanom od 28. prosinca do 1. siječnja,

sudjelovalo je oko 40.000 mladih iz pedesetak zemalja. Iz Srbije je bilo nazočno oko 1400 hodočasnika, među kojima i oko 300 mladih iz Subotice i okolice, koje je vodila s. Eleonora Merković.

Hodočasnici iz Subotice svoj su put započeli 26. prosinca. 2007. nakon blagoslova patera Marijana Kovačevića u franjevačkom samostanu. Na putu do odredišta posjetili su Padovu i Milano, te Lozanu. Po pristizanju u Ženevu, raspore-

đeni su u neke od 146 župa oko Ženevskog jezera (Lac Léman). Sudionici susreta bili su smješteni u obiteljima, što je razbilo neke predrasude o Švicarcima kao veoma hladnim i uzdržanim ljudima. Naime, i u njihovim domovima osjetila se toplina i otvorenost srca.

PROGRAM SUSRETA: Pozdravljajući pridošle mlade na prvoj zajedničkoj molitvi 28. prosinca prior Zajednice Taizè, brat Alois Loeser, nasljednik brata Rogera, poručio je: »Iz Ženeve je brat

Roger krenuo tražiti mjesto na kojem bi osnovao našu zajednicu i za nas braću dolazak ovdje znači oživljavanje onoga što je u središtu našeg poslanja: pomirenje među kršćanima kako bismo bili kvasac mira u čovječanstvu«.

Po već redovitom programu susreta, svako je jutro započinjalo zajedničkom molitvom u župama, nakon kojih se održavao rad po manjim skupinama. Na župnim susretima temelj razmatranja bilo je »Pismo iz Cochabambe« brata Aloisa. Pismo je napisano u

Ženeva – grad domaćin

Ženeva je grad koji njeguje visok međunarodni ugled, jer se u njemu nalaze sjedišta brojnih međunarodnih organizacija, kao što su: sjedište Ujedinjenih naroda (UN), Svjetske zdravstvene organizacije (WHO), Svjetske trgovinske organizacije (WTO), Visoki komesarijat UN za izbjeglice, Europska organizacija za nuklearna istraživanja (CERN), Svjetski savez crkava, Crveni križ...

Čuvena je po svojem vodoskoku Jet d'eau, cvjetnom satu Horige fleure, katedrali sv. Pierra, danas zvanoj Stari grad. U 16. stoljeću Ženeva je zvana i protestantskim Rimom, jer je bila sjedište kalvinizma.

Boliviji tijekom latinoameričkog susreta u organizaciji Zajednice iz Taizèa koji je održan prošle godine. Prevedeno je na 26 jezika.

Središnji dio susreta odvijao se na velesajmu (Palexpo), gdje su se održavale zajedničke dnevne i večernje molitve, kao i podjela obroka. Tamo su zajedno bili okupljeni i ujedinjeni u molitvi, pjesmi i šutnji - katolički, protestantski i pravoslavni kršćani. To je, kako se moglo čuti, bilo svjedočanstvo da je ipak moguće biti suvremen mlad čovjek i vjernik.

RADIONICE: U poslijepodnevним satima sudionicima su bile ponuđene radionice s različitim temama: od biblijskih razmatranja, prezentacija o humanitarnoj pomoći, razmatranja s istraživačima iz CERNA (Europskog centra za nuklearna istraživanja), do predstavljanja švicarskog folklora. Nije nedostajala niti mogućnost razgledavanja gradskih znamenitosti, i to uz stručno vodstvo.

Regionalni susret za Srbiju, Crnu Goru i Makedoniju održan je u nazočnosti brata *Richarda*, jednog od taizeiske braće koji redo-

Središnji dio susreta odvijao se na velesajmu (Palexpo)

u župnim crkvama i Festivalom naroda na poseban način su oživiljele župe oko Ženevskog jezera. Posljednjeg dana susreta, a prvog dana 2008. godine, u župama su održana euharistijska slavlja, na kojima su uz hodočasnike sudjelovali i njihove obitelji-domaćini. Evanđelje i molitve vjernika

su postavljeni, granice se otvaraju i stvara se jedinstvo u različitosti. Zajedništvo među ljudima, kao i s Bogom, dobar je put prema stvaranju novog lica svijeta, što ga ovi taizeiski susreti i omogućuju. Ljubav, pomirenje, povjerenje, zajedništvo, radost – jesu ono što ostaje utisnuto u srca sudionika ovih susreta, kao skroman doprinos konkretnoj izgradnji Europe.

Inače, u povodu ovogodišnjeg susreta objavljena su još dva teksta

brata Aloisa – »Poziv na pomirenje kršćana« i »Pismo onome tko bi želio slijediti Krista«. Pismo sudionicima susreta uputili su i papa Benedikt XVI., carigradski patrijarh Bartolomej I., canterburyski nadbiskup dr. Rowan Williams, glavni tajnik Ujedinjenih naroda Ban Ki-Moon, predsjednik Europske komisije Jose Manuel Barroso, kao i predstavnici švicarskih crkava.

Temeljiti sebe na evanđeoskim vrijednostima

»Neka vaše povjerenje u Boga u vama probudi nadu te neka vam pomogne da mijenjate svijet tako što ćete sebe temeljiti na evanđeoskim vrijednostima, prije svega praštanju, najvećem činu ljubavi, jer tko god oprašta, ne zaustavlja se na počinjenoj pogrešci, već otvara novu budućnost.«, stoji u pismu pape Benedikta XVI. upućenom sudionicima susreta.

vito posjećuje i našu zemlju. Tu se predstavio zbor Stefan Dečanski iz Novog Sada, koji svake godine nanovo oduševljava domaćine svojom izvedbom duhovnih pjesama.

MOLITVENO BDIJENJE: Jedinstvenim dočekom Nove godine kroz molitveno bdijenje za mir

pročitane su na svim jezicima, a misno slavlje su obogatile taizeovske pjesme. U povratku skupina hodočasnika iz Subotice imala je priliku uživati u čarima Züricha, te glavnog grada Češke, Praga.

Kako je istaknuto prigodom susreta, temelji ujedinjene Europe

Vaclavske namjesti u Pragu

Mladi na regionalnom susretu

Idući susret u Bruxellesu

Na večernjoj molitvi, koja se održala u nedjelju 30. prosinca, uz izravan televizijski prijenos, brat Alois je objavio da će domaćin 31. europskog susreta mladih biti Bruxelles, neslužbeni glavni grad Europske unije. Nakon Azije (Kalkuta) i Južne Amerike (Cochabamba), prvi afrički susret održat će se u Nairobiju (Kenija). Osim navedena dva susreta, kao postaje Hodočašća povjerenja na Zemlji, brat Alois će u 2008. godini s više braće posjetiti Poljsku, Irsku, Italiju i Rumunjsku.

Josip Šorgić, umirovljenik

Neprežaljeni Srijem

*Kako u kamion staviti cijeli jedan život,
kako upakirati sjećanja i ljubav prema rodnome pragu*

Josip Šorgić, rođen 23. ožujka 1929. godine u Kukujevcima, odmah je na početku našeg razgovora zaronio u svoje uspomene i počeo listati svoja sjećanja upoznavajući nas s povijesnim podacima svog rodnog mjesta. Tako smo saznali da se selo 1239. zvalo Kukurkhudel, 1275. Kukey, koncem 15. stoljeća Kukojevce, a tek od 1892. nosi današnji naziv Kukujevci, da su Kukujevci imali župnu

sestre *Danica* i *Stanka* sada žive u Hrvatskoj, protjerani kao i većina Srijemaca«, kaže Josip koji je osnovnu školu, koja je tada trajala pet godina, pohađao u svojim Kukujevcima, ali je zbog početka rata nije završio te se cijeli svoj život bavio poljoprivredom. Oženio se 27. listopada 1948. godine *Ljubicom Adašević*, rođenoj u Vašici pokraj Šida, koja je od malih nogu živjela u Kukujevcima, gdje je i upoznala svog

crkvu još u srednjem vijeku koja je pripadala Pečuškoj biskupiji i Moravičkom arhidakonu, da su novu crkvu počeli zidati 1780. godine, te da ju je dakovački biskup *Antun Mandić*, za prvoga posjeta 1811. godine, nazvao bazilikom Presvetoga Trojstva, a na kraju je ponosno ustvrdio da su i njegovi roditelji, otac *Josip* i majka *Ana*, rođena *Plemenitaš*, također Kukujevcani kao i njihovi brojni preci, koji već više od tristo godina žive i umiru u Kukujevcima.

PUT TRNJEM POSUT: »Nažalost, moj brat *Marijan* (druga dva brata, *Mijo* i *Petar*, poginuli su u Drugom svjetskom ratu), kao i dvije

budućeg supruga. Bračni par Šorgić ima dvoje djece, sina *Dimitrija* – *Mitra*, rođenog 15. lipnja 1952. godine i kćer *Maricu*, rođenu 26. veljače 1954. godine.

»Sin mi je završio Višu poljoprivrednu školu u Vinkovcima i sve do preseljenja u Hrvatsku radio je u 'Tvornici ulja Šid', dok kći *Marica* živi u glavnom gradu Hrvatske od 1969. godine, nakon svršetka osnovne škole u Kukujevcima. Cijeli svoj radni vijek provela je u hrvatskom gospodarskom gigantu 'INA-OKI', a trenutačno je u mirovini. Maričina velika ljubav je slikarstvo, pa je čak i školu slikarstva pohađala

od 1979. do 1982. godine kod akademskih slikara *Lalina*, *Koydla* i *Forenbachera*. Izlagala je na brojnim skupnim i samostalnim izložbama, a slike joj se nalaze i u stalnom postavu galerija u Jastrebarskom, u Gradišću (Austrija) te u donaciji dr. *Antuna Bauera*«, priča nam Josip, naglašavajući da se sin *Mitar* u Hrvatsku preseleo skupa s njim 14. svibnja 1993. godine.

PROGONSTVO: S gorčinom u glasu prisjetio se Josip i na događaje od prije 15–16 godina, kada su u Kninu i diljem Slavonije postavljani balvani, dok su oni iz Srijema slali poruke mira, suživota i tolerancije, ali kome? Odgovor je bio – prozivanje, batinanje, premetačine i ubojstva, a logičan slijed – progonstvo. »Meni su još prije agresije na Hrvatsku počeli pretresati kuću i gospodarske zgrade tražeći oružje skriveno za 'ustaše'. Kako ništa nisu pronašli ponovili su pretres za mjesec dana, pa nakon izvjesnog vremena opet, i sve tako u nedogled. Pravi teror prema nama počeo je padom Vukovara. Tog dana se pred mojom kućom zaustavio plavi transporter, a iz njega je izašlo nekoliko policajaca na čelu sa školskim kolegom moga sina. Vezali su mi ruke 'lisicama', strpali me u kombi i pošli prema mojoj vikendici na planini (Fruškoj gori). Usput su još na isti način kupili *Peru Paradžikovic* i *Stevu Cupara*. Prvo smo obišli njihove vikendice, a zatim došli i do moje. Naravno, oružje nisu pronašli, ali kako sam u vikendici uvijek imao dovoljno hrane i vode, da ne bih morao stalno nositi kada idem raditi, optužili su me da to čuvam za 'ustaše' iz Iloka i Vukovara, te me je jedan od njih udario svom snagom po glavi, a kada sam pao na zemlju i nogom u rebra. Zatim je uperio svoju automatsku pušku prema meni, otkočio je, prijeteci da će me ubiti. Kada sam već pomislio da je sa mnom gotovo, maknuo je oružje prijeteci da će mi odrezati oba uha. Nakon takve višesatne tjelesne i psihičke torture ipak su nas, uz psovke i udarce, vratili kućama«, priča nam Josip i dodaje, kako se doista nije kanio seliti, ali jednostavno nije imao izbora. I nedugo zatim krenula je rijeka kamiona iz Srijema put Hrvatske, preko Mađarske. »Ali kako u kamion staviti cijeli jedan život, kako upakirati sjećanja i ljubav prema rodnome pragu?«, pita se Josip Šorgić i dodaje, kako nikada nitko za sve to nije odgovarao, niti je tko optužen, a smrtno je stradalo devet njegovih sumještana iz obitelji *Matijević*, *Oskomić*, *Litrić*, *Franjić* i *Filaković*.

Danas Josip Šorgić živi mirnim umirovljeničkim životom u Osijeku i ponosni je pradjed *Ane*, *Ivane* i *Dore*, a odnedavno i najmlađe ljubimice *Marije*, koja mu svaki put vrati osmijeh na tužno lice, jer, kaže, nikako ne može prežaliti svoj Srijem.

Zlatko Žužić

Pokrenuta inicijativa za osnutak HKUPD »Matoš«

Nova udruga u Plavnoj?

Iako znatan dio članstva u »Mostongi« čine i Plavanjci, u Plavnoj je definitivno sazrela ideja da se osnuje vlastito društvo

Tijekom božićnih blagdana i Nove godine u Općini Bač održano je više prigodnih kulturno-umjetničkih manifestacija. Među ostalim, u njima su sudjelovale i dvije hrvatske udruge: »Dukat« Vajska-Bođani i »Mostonga« iz Bača. Pokraj toga »Dukat« je slavio svoju petu obljetnicu, a »Mostonga« prvu obljetnicu svoga postojanja. Iako znatan dio članstva u »Mostongi« čine i Plavanjci, u Plavni je definitivno sazrela ideja da se osnuje vlastito društvo.

U ovom je mjestu 1. veljače 1956. godine izvedena opereta »Na vrbi svirala« dr. *Josipa Andrića*, što je bio jedinstven slučaj da jedno malo bačko selo izvede takvo glazbeno djelo u kome su i radnja i glazba i libretist-kompozitor i svi izvođači iz istog sela. Od tada do danas Plavanjci nisu uspjeli ostvariti želju da imaju svoje kulturno-umjetničko društvo, ali to se još 10. lipnja 1957. godine trebalo doista dogoditi. O tome svjedoči jedan pronađeni članak »Glasa Slavonije« od 21. lipnja 1957. koji je, nažalost, napisan prije nego što je godišnja skupština seoskog društva završena. U potpisu »j. nj.« (pretpostavljam: *Julije Njikoš*).

Ovaj članak pod naslovom »Društvo Matoš« doslovno glasi:

»Selo Plavna ističe se svojim kulturnim i gospodarskim napretkom. U njemu je prije 100 godina kao učitelj službovao *Grgur Matoš* – pristaša ilirskog pokreta. Tu se rodio i njegov sin *Antun Matoš*, koji je kasnije postao učitelj u Tovarniku, gdje se rodio i veliki hrvatski književnik *Antun Gustav Matoš*. U Plavni još danas stoje četiri kuće Matoševih rodbinskih grane. 'Meštar Grga', kako su Grgura Matoša zvali seljaci u Plavni, neko je vrijeme u tome selu živio i kao umirovljenik. A kad je A. G. Matoš kao austrougarski vojnik početkom kolovoza 1894. godine pobjegao iz Petrovaradina, potajno je došao najprije svom djedu u Plavnu, onda pobjegao u Beograd, gdje u emigraciji proživljuje četrnaest godina. Uspomena na A. G. Matoša još je uvijek živa u bačkom selu Plavna. Jugoslavenska akademija sada izdaje cjelokupna Matoševa književna djela. A Plavanjci su mu dali svoju počast time što su na godišnjoj skupštini 10. o. mj. zaključili da se njihovo seosko kulturno-umjetničko društvo nazove Matoševim imenom. KUD

»Matoš« u Plavni prvo je prosvjetno društvo s imenom tog pisca.

Kao što je poznato ovo je društvo jedno vrijeme nastavilo raditi, ali ne pod imenom »Matoš«, nego »Kosta Abrašević«. Ipak, moramo to priznati, u svom programu imalo je, među ostalima, i predstavljanje narodnih šokačkih igara i nošnji. Hoće li Plavanjci ovoga puta uspjeti? Osnovan je Inicijativni odbor od 12 članova koji intenzivno radi na izradi potrebne dokumentacije i pripremi osnivačke skupštine. Prva aktivnost HKUPD »Matoš« mogla bi biti oživljavanje pokladnih običaja i defilea tzv. »tuta« (maškara) u Plavni.

Zvonimir Pelajić

Nove knjige u zemunskoj knjižnici

Vrijedan dar

Radomir Vuković darivao je knjižnici »Ilija Okrugić« u Zemunu 35 knjiga, koje potječu iz zaostavštine njegovog pokojnog oca *Milana Vukovića*, koji je rođen 1915. godine, a preminuo je 1985. godine. Gospodin Milan Vuković je bio beogradski knjižar i antikvar, a rođen je u Slavoniji. Knjige koje je darivao Radomir Vuković su: »Stari pisci hrvatski« u izdanju Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu od broja I do broja XXVI, i to izdanje od 1869. godine do 1940. godine. Brojevi XXVII i XXVIII izdati su 1964. godine. Nedostaju brojevi V, VI i XIX. Darivano je 25 primjeraka ove knjige. Zatim slijedi

knjiga »Hrvatske narodne pjesme« u izdanju Matice hrvatske iz Zagreba od broja I do broja IV, i to izdanje od 1896. godine do 1899. godine. Darivano je ukupno 4 primjerka ove knjige. Sljedeća knjiga je »Hrvatske narodne pjesme * ženske pjesme«, u izdanju Matice hrvatske iz Zagreba, brojevi VI i VII, i to izdanje iz 1914. godine. Ukupno 2 primjerka ove knjige darivano je zemunskoj knjižnici. I na kraju, darivano je i 4 primjerka knjige »Hrvatske narodne pjesme«, u izdanju Matice hrvatske iz Zagreba, od broja VII do broja X, i to izdanje od 1929. godine do 1942. godine. Ovaj dar primio je *Zvonimir Rajković*, predsjednik zajednice Hrvata Zemuna i same knjižnice i tom prilikom se od srca zahvalio u ime svih Zemunaca i u svoje osobno ime. Knjižnice su bile i ostat će mjesta na kojima čovjek može obogatiti svoj duh i svatko tko da bilo kakav doprinos da se one osuvremene, daje veliki doprinos općem napretku grada u kome se ona nalazi, kao i ljudi koji će u nju ubuduće dolaziti.

D. L.

Veliko prelo 2008. u Subotici

Već tradicionalno Veliko prelo održat će se u subotu, 2. veljače, u Dvorani sportova u Subotici. Po riječima organizatora ovog prela, predsjednika IO Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo« *Davora Dulića*, Veliko prelo službeno počinje u 20 sati, a osim tamburaškog orkestra HKC »Bunjevačko kolo«, koji će svirati tijekom protokolarnog dijela programa, nastupit će *Zvonko Bogdan* s osam tamburaša iz Novog Sada i gosti iz Hrvatske – tamburaški ansambl »Dike« iz Vinkovaca te *Aki Rahimovski* (ex Parni Valjak). Naravno, neće izostati ni tradicionalni izbor najljepše prelje, najljepše preljske pisme te tombola.

Karte po cijeni od 1000 dinara, u koje je uračunata večera i dio pića, mogu se kupiti u prostorijama HKC »Bunjevačko kolo«.

J. K.

Veliko bunjevačko-šokačko prelo 2008. u Somboru

Veliko bunjevačko-šokačko prelo 2008. održat će se u subotu, 2. veljače, u Velikoj dvorani Hrvatskog doma u Somboru u organizaciji HKUD »Vladimir Nazor«. Uz prigodni program za prelo, recitatorske i folklorne sekcije, goste će zabavljati tamburaški ansambl »Fijaker« iz Osijeka i »Đuvegije« iz Sombora.

Osim prela u Subotici i Somboru, za subotu, 2. veljače, najavljeno je i prelo u Bačkom Bregu, koje će se održati u Domu kulture u organizaciji HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević«, te prelo u Svetozaru Miletiću. Prelo u Baču organizatori HKUPD »Mostonga« najavljuju za subotu, 26. siječnja. U idućem broju ćemo vas podrobnije obavijestiti o ovim prelima.

Salaši bjelinom ogrn

Bjelina obzorom zavladała. Snijeg pokrio pustaru veruŝićku. Vjetar se dimom iz odŝaka poigrava. Salaŝi bikovački zimom ogrnuti. Stoje. Trpe. Traju. Govore. Onima kojima su u genima. Onima koji joŝ sanjaju. Koji su radni. Marni. I zato traju. Unatoč vremenu ovom sadašnjem prolaznosti brzom sklonom. Mir je. Tiŝina. Mrzlo je. A i toplo, jer kao kadgod konji u saonice upregnuti snijeg prte. I vesele se. Raduju. I ljudi u saonicama. I konji u kasu kojima pod kopitama snijeg prŝti. I golubovi ŝto sa salaŝa u nebo polijeću. Bjelini. Ŗirini. Ali kruŝna peć, dugo nedirnuta, ne miriŝe viŝe. Bajka traje kratko. Prekratko.

M. K.

nuti

Godišnji koncert Tamburaškog orkestra HKC »Bunjevačko kolo«

Kvalitetom i brojnošću opravdano postojanje

*Na koncertu su se okupili svi koji su htjeli svojim prisustvom i
pljeskom podržati dvogodišnji rad orkestra pod vodstvom prof. Mire Temunović*

Piše: Marijana Tucakov

U četvrtak, 3. siječnja, u Velikoj dvorani Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo« u Subotici održan je godišnji koncert Tamburaškog orkestra spomenutog Centra. Ovaj tamburaški orkestar osnovan je u veljači 2006. godine, dakle, uskoro slavi dvije godine postojanja i rada.

ŠAROLIKO PREDSTAVLJANJE: Kako bi večer bila što ugodnija uz zvuke tambure, orkestar je za početak odsvirao »Vojvodansko kolo« *Save Vukosavljeva*. Zatim je uslijedila kompozicija »Šokačka predigra«, a odmah nakon nje tri kompozicije u kojima su se predstavili mladi solisti na tamburama. Prvi među njima je *Nenad Kostić*, učenik 4. razreda Srednje muzičke škole u Subotici. Riječ je o glazbeniku koji je na republičkom natjecanju učenika glazbenih i baletnih škola Srbije 2006. godine osvojio nagradu – laureat, svirajući svoj omiljeni instrument – čelo.

Nakon njega u sljedećoj kompoziciji solo je svirao *Vladimir Vuković* na bas-primu, a kao posljednji, solist i instrumentalist, predstavio se *Marko Dulić*, svirajući prim. Marko Dulić je učenik 2. razreda Srednje muzičke škole u Subotici. On je 2006. godine na republičkom natjecanju osvojio prvu nagradu, a na »Bisernici Janike Balaža« osvojio je nagradu kao drugi najbolji primaš iste godine.

MLADI PJEVAČI: U sljedećem bloku kompozicija predstavili su se i mladi pjevači, vokalni solisti – *Martina Dulić* i *Marko Stipić*. Martina Dulić je otpjevala pjesme sa šestog i sedmog Festivala bunjevački pisama – »Subotice od starine grade« i »Bunjevka sam«. Marko Stipić

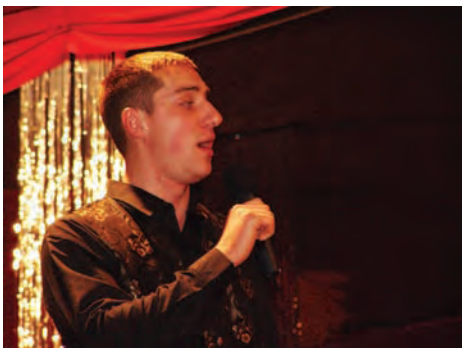
je otpjevao tri numere, među kojima je i pjesma »Ej birtašu«, koju je izveo na posljednjem Festivalu bunjevački pisama. Neki članovi tamburaškog orkestra predstavili su se i u drugačijem svjetlu. To su učinili svirajući tradicijske instrumente, poput gajdi, stvarajući kolaž narodnih motiva s elementima folklornog stvaralaštva.

BROJNI NASTUPI: Za nepune dvije godine postojanja Tamburaški orkestar »Bunjevačko kolo« imao je brojne nastupe kao prateći orkestar ansambla narodnih pjesama i plesova, samostalna pojavljivanja, turneje, te sudjelovanja na festivalima. Prošle godine su imali oko 150 nastupa i pojavljivanja na sceni, među

kojima je interesantno istaknuti suradnju s talijanskim tenorom *Tinom Pavacom*, što u Subotici, što u Beogradu na Kolarcu. U travnju je orkestar nastupio u Vinkovcima na »Osmom memorijalu Hrvoja Majića«, a također je važno istaknuti da su prošle godine na Festivalu bunjevački pisama pratili sve izvođače. Njihov pomladak, Dječji tamburaški orkestar, sudjelovao je na Dječjoj smotri solista i zborova, tijekom rujna mjeseca. U studenome je orkestar imao zapažene rezultate na festivalima, među kojima se izdvajaju »Starčevačka tambura« i u Zmajevo »Memorijal Save Vukosavljeva«.

Budući planovi

»Na ovome koncertu smo prikazali program koji je prilagođen našem podneblju, sve ono što umijemo i znamo i što smo tijekom protekle dvije godine radili«, rekla je profesorica glazbe i voditeljica orkestra Mira Temunović. »Planovi su nam da u budućnosti poradimo i na kvaliteti, i na masovnosti, te da sve nastupe, turneje i koncerte ispratimo. Odazvat ćemo se na sve festivale na koje budemo pozvani. Veliki tamburaški orkestar trenutno broji dvadeset članova, a dječji četrnaest. U školi obuke imamo dvadesetak polaznika.«

Na repertoaru su bile i pjesme s Festivala bunjevački pisama:
Marko Stipić i Martina Dulić

Božićni koncert u subotičkoj katedrali

U katedrali-bazilici svete Terezije Avilske 3. siječnja održan je Božićni koncert na kojem su nastupili orguljaš *Alen Kopunović Legetin* i tenor *Saša Štulić*. Na programu su bile božićne popijevke raznih europskih naroda, kao i prigodini božićni verseti (komadi) za orgulje.

Organizator koncerta bio je Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« iz Subotice.

Dino Dvornik nastupio u Srbiji

Jedan od najpoznatijih hrvatskih pop pjevača *Dino Dvornik* nastupio je u Srbiji nakon sedamnaest godina! Splitski glazbenik je s pratećim bendom 4. siječnja održao koncert u Zrenjaninu, u Pozorišnom klubu »Zeleno zvono«, a dan kasnije i u klubu »Trema« u Novom Sadu. Prema navodima beogradskog lista »Kurir«, Dvornik je tijekom novogodišnje večeri nastupio s *Oliverom Mandićem* u restoranu »Ruski car« u Knez Mihailovoj ulici u Beogradu. Inače, Dvornik ovih dana završava svoj osmi album »Pandorina kutija«. Vlasnik je izdavačke kuće »Ludara rec«, a radi i kao DJ u raznim klubovima.

Komad Ivane Sajko izvodi se u Beogradu

Na Maloj sceni Beogradskog dramskog pozorišta (BDP) za 29. siječnja najavljena je premijera predstave »Žena – bomba«. Riječ je komadu hrvatske dramske spisateljice *Ivane Sajko*, a redatelj predstave je *Bojan Djordjev*.

Provokativna drama »Žena – bomba« s velikim je uspjehom praižvedena 2005. u australskom kazalištu Malthouse Theatre u Melbourneu. Ista drama je u travnju prošle godine postavljena i u Zagrebačkom kazalištu mladih.

hom praižvedena 2005. u australskom kazalištu Malthouse Theatre u Melbourneu. Ista drama je u travnju prošle godine postavljena i u Zagrebačkom kazalištu mladih.

UNESCO: 2008. – međunarodna godina jezika

Glavna skupština Ujedinjenih naroda proglasila je 2008. međunarodnom godinom jezika, objavio je prošloga tjedna ured UNESCO-a u Veneciji.

»Kao faktor socijalne integracije, jezici igraju i stratešku ulogu u iskorjenjivanju siromaštva i gladi, u potpori književnosti, učenju i životnim vještinama«, kaže se u poruci glavnoga tajnika UNESCO-a *Koichira Matsuura*.

»Jezici su nužni za ostvarivanje šest ciljeva obrazovanja za sve i za ostvarenje milenijjskih razvojnih ciljeva o kojima se UN dogovorio u 2000.«, poručuje Matsuura.

Kulturna raznolikost blisko je povezana s lingvističkom raznolikošću, kao što se kaže u UNESCO-ovoj Univerzalnoj deklaraciji o kulturnoj raznolikosti i u njegovu akcijskome planu, kaže se u Matsuurinju poruci.

U idućih nekoliko naraštaja više od 50 posto od sedam tisuća jezika na svijetu moglo bi nestati. Manje od četvrtine njih trenutačno je u uporabi u školama i cyberspaceu, a većina je u sporadičnoj uporabi, kaže se u poruci. Tisuće jezika, iako ih znaju stanovnici kojima su svakodnevni način sporazumijevanja, nisu prisutne u obrazovnim sustavima, medijima i izdavaštvu, kao ni u javnosti.

Hina

Dani biskupa Ivana Antunovića u Subotici

Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« priređuje XVI. razgovore na temu »Sve za vjeru, narodnost i riječ svoju«, koji će se održati u ponedjeljak, 14. siječnja, u HKC »Bunjevačko kolo«, s početkom u 19 sati.

Uvodničar će biti *dr. sc. Andrija Kopilović*, predsjedajući Institutu. Predavanje »Antunovićeva riječ i za naše vrijeme« održat će *mr. sc. Andrija Anišić*, koreferat »Naša zajednica od demokratskih promjena do danas« *Dužo Runje* iz Hrvatskog akademskog društva, dok će na temu »Naša zajednica iz kuta mladih« govoriti *Tanja Stantić* iz Udruge mladih KroV.

U okviru Razgovora glavni urednik »Zvonika« *mr. sc. Mirko Štefković* predstaviti će internetske stranice ovog katoličkog mjesečnika. U programu će nastupiti VIS »Proroci«, a voditeljica Razgovora bit će *Katarina Čeliković*.

Razgovori se održavaju u okviru Dana biskupa Ivana Antunovića. U sklopu ove manifestacije, 20. siječnja u katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske u Subotici u 18 sati bit će služena sv. misa za biskupa Ivana Antunovića. Također, 19. lipnja 2008. bit će obilježen Rodendan biskupa Ivana Antunovića, blagdan hrvatske zajednice u Srbiji.

Predstavljanje knjige »Život i rad Paje Kujundžića«

Na spomen »Razgovora« u čast biskupa *Ivana Antunovića*, Pučka kasina 1878. u nedjelju, 13. siječnja, organizira promociju knjige »Život i rad Paje Kujundžića« *dr. Matije Evetovića*. Prije promocije bit će prikazana sveta misa u crkvi sv. Jurja u Subotici, s početkom u 10 sati. Predstavljanje knjige zakazano je u 11 sati, u župnoj vjeronaučnoj dvorani (Trg Paje Kujundžića 2).

O knjizi će govoriti *mr. Krešimir Bušić* iz Instituta »Ivo Pilar« – centar Vukovar, o životu i radu Paje Kujundžića tajnik Pučke kasine 1878. *Ljudevit Vujković Lamić*, a o temi »Školsko obrazovanje na hrvatskom jeziku danas« *Ivan Stipić*, ravnatelj OŠ »Ivan Milutinović«. Nakon izlaganja, uslijedit će razgovor i diskusija.

Predstavljanje »Rječnika govora bačkih Hrvata« u Somboru

U organizaciji HKUD »Vladimir Nazor« 31. siječnja u Hrvatskom domu u Somboru bit će predstavljen »Rječnik govora bačkih Hrvata« *dr. Ante Sekulića* iz Zagreba. O djelu će govoriti – *dr. Andrija Kopilović*, *mr. Andrija Anišić*, *dr. Slaven Bačić* i sam autor. U okviru književne večeri bit će prikazan film o životu i radu *dr. Ante Sekulića*, autora *Rajka Ljubića*.

»Berač kamena« u borbi za nagradu

Dokumentarni film »Berač kamena« redatelja *Branka Ištvančića*, nastao u proizvodnji Dokumentarnog programa HRT-a 2005., uvršten je u konkurenciju i selekciju za nagrade međunarodnog filmskog festivala u Almeriji u Španjolskoj, piše HRT.

Ovogodišnji, četvrti po redu, Međunarodni filmski festival »Mediterranean Environmental Award« (Mediterranska nagrada za zaštitu okoliša) održat će se od 15. do 18. siječnja. Festival je osnovan na inicijativu 21 države EU-a pridržavajući se načela Konvencije iz Barcelone kojom se nagrađuju najbolji audiovizualni i fotografski doprinosi u cilju promocije zaštite okoliša i potpore razvoju Mediterana.

■

Tradicionalni koncert u Petrovaradinu

Božićne pjesme i običaji u Srijemu

Za blagdan Tri kralja, 6. siječnja, u petrovaradinskoj crkvi sv. Jurja održan je tradicionalni koncert pod nazivom »Božićne pjesme i običaji u Srijemu«. Bio je ovo osmi susret pjevača, svirača i zborova upriličen ovim povodom.

Organizator koncerta je Vikarijat srijemski na čelu sa msgr. *Đurom Gašparovićem*, pomoćnim biskupom biskupije Đakovačke i Srijemske. Ove godine na koncertu su sudjelovali predstavnici župa i filijala iz Petrovaradina – sv. Roka i Uzvišenja sv. Križa, Novog Slankamena, Iriga, Hrtkovaca, Golubinaca, Vrdnika i Beočina. Također, svečanost su uzveli i tamburaški ansambl HKPD »Jelačić« iz Petrovaradina, te tamburaši HKPD »Tomislav« iz Golubinaca pod vodstvom *Ilije Žarkovića*. Na samom koncu koncerta, nastupio je i *Petar Pifat* iz Petrovaradina, odsviravši na orguljama »Božićno kolo«.

Koncertu su, između ostalih, nazočili predstavnici Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beograda i Generalnog konzulata Republike Hrvatske iz Subotice, gosti iz Vukovarsko-srijemske županije i predstavnici lokalnih vlasti. Među publikom nije bilo samo onih iz Petrovaradina, nego i iz okolnih te drugih mjesta diljem Srijema. Kako je taj dan bila velika poledica, predstavnici župa Zemun i Surčin nisu uspjeli doći. Također, neke župe nisu imale svoje predstavnike, ali većina župa, koje tradicionalno sudjeluju na ovom koncertu, se odazvala.

Na kraju, prisutne je pozdravio msgr. Đuro Gašparović i pozvao na domjenak u prostorijama vikarijata.

I. Kušeta

Dramski odjel HKC »Bunjevačko kolo« priprema novu predstavu

»Ljubavno pismo« u ožujku na sceni

Amaterski glumci Dramskog odjela HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice, predvođeni profesionalnim kazališnim redateljem *Ninoslavom Šćepanovićem*, pripremaju novu predstavu. Nakon iščitavanja nekoliko dramskih tekstova, odabir za ovu »sezonu« pao je na komad »Ljubavno pismo« *Koste Trifkovića*. Praizvedba predstave očekuje se u ožujku. Kao i u slučaju »Ženidbe i udadbe« *Jovana Sterije Popovića*, tekst ovoga komada bit će preveden na dijalektalnu ikavicu bunjevačkog govora.

Redatelj *Ninoslav Šćepanović* najavljuje kako ovakvim odabirom nastavljaju u istom pravcu, te da će publici i ovoga puta ponuditi šaljivu i zabavnu predstavu. »'Ljubavno pismo' je

komedija zabune, koja prikazuje zgode i nezgode koje se dešavaju kada ljubavno pismo dođe u pogrešne ruke, a optužena biva pogrešna osoba. Tekst će biti stavljen u suvremen kontekst, kako bismo ga približili današnjoj publici. Nastojat ćemo ga, zapravo, parodirati jednu epizodu iz TV serijala, te će i predstava biti nešto kraća od prijašnje. Trudit ćemo se da bude što više gegova, odnosno da napravimo nešto duhovito«, objašnjava redatelj.

Probe su u tijeku, a kako ističe, podjela uloga je »legla«. U predstavi će igrati: *Bernardica Ivanković, Nikola Ivankov, Dajana Šimić, Davor Šimić, Sanja Matić i Ruža Letović*. Scenografija i kostimi bit će rađeni u suradnji s *Dejanom*

Cilj nam je šaljiva i zabavna predstava: *Ninoslav Šćepanović*

Kovačem, a prema riječima redatelja, bit će to »jedan realizam, malo pomaknut«.

D. B. P.

Ivan Vidić, »Violator / Ona govori«, Algoritam, Zagreb, 2007.

Golo meso ljudske postojanosti

Vješto i bez sustezanja u ovoj se prozi ruše granice i preispituje postojeće, grubo i bez lažnih obzira skidaju se maske i nudi golo meso ljudske postojanosti

Piše: Đurđica Stuhldreiter

U obilju naslova koji su se pred kraj prošle godine pridružili literarnim proizvodima svih vrsta, knjiga dvojnog naslova »Violator / Ona govori« Ivana Vidića zaslužuje posebno mjesto. U njima nam autor nudi priče iz dvaju svjetova od kojih je svaki zanimljiv i provokativan na svoj način. A kada uronimo u njezine stranice, Vidić će nas provesti kroz vrata koja bismo se sami možda teško usudili otvoriti. Vješto i bez sustezanja u ovoj se prozi ruše granice i preispituje postojeće, grubo i bez lažnih obzira skidaju se maske i nudi golo meso ljudske postojanosti.

ŽUDNJA ZA SLOBODOM: »Violator« je proza kojoj je teško odrediti žanr. U početničkom promišljanju književnosti mogla bi se označiti kao duža novela ili kraći roman, ali i u jednom i drugom slučaju lako bi se moglo upasti u zamku jer ovo djelo teško da može podnijeti stroga žanrovska određenja. Odrednice kojima bi teorija književnosti pokušala označiti Vidićevo djelo mogle bi se srušiti poput kule od karata već pri prvom susretu s junakom ovog djela, njegovim mislima i svjetonazorom.

Stranice ovog teksta ispisane su kao hvalospjev likovima koji ne poštuju granice. Lomeći ljušturu malih ljudskih života, Vidićevi će se junaci prepustiti bujici vlastitih misli i djela. Njihova bi se borba s vidljivim i nevidljivim silama kojima je preplavljen suvremeni svijet mogla doživjeti i kao simbol svojevrsne žudnje za slobodom. Kritika društva ovdje je dana tek kao skica koju će kasnije široko oslikati u romanu »Gangabanga«, ali je znakovit put koji Vidićev glavni lik pronalazi kao jedini mogući. Često su pisci svih književnosti svojim likovima nudili ludnice kao oaze u nepreglednim pustinjama ljudskog kaosa, pa tako čini i Ivan Vidić.

»Violator« tako postaje tekst o svijetu u kojem vrijedi jedini zakon da pravila nema. U njemu ljudske duše traže svoj put prema nedostižnoj bjelini Mjeseca i vode svoje bitke u nikad dobivenim ratovima. Čitajući o ljudima koje je život slomio preko koljena i sami ćemo se spuštati prema neosvijetljenim zakutcima vlastitih duša i možda otkriti postojanje nečeg o čemu do sada nismo pojma imali. Pri tom ćemo, uživajući u dotjeranom i osebnom Vidićevom stilom, možda uobličiti i neke svoje rečenice o izdaji, strasti, samoći i zamki osjećaja što se tako često zamute krvlju i suzama.

HIMNA LJUBAVI: Upravo takvi osjećaji tema su i drugog naslova ove knjige, djela koju su pozorni čitatelji suvremene književnosti već imali prilike pročitati u časopisu »Ka/Os«. Riječ je o lirskoj prozi, svojevrsnoj himni ljubavi u kojoj se također isprepliću različita poimanja ljudskih odnosa. Ljubav je ovdje vrzino

kolo što u svoje dubine lako može povući neoprezne, ali i one uvijek hladne glave. Granica između gubitnika i dobitnika ne postoji, Vidićev tekst nam samo nudi promišljanje o čudesnom mozaiku ljudskih emocija. Ako smo, čitajući ovo djelo, u njegov mozaik ugradili i neki svoj kamenčić, onda je ova lirska proza pravi dobitak za svakog od nas.

»Violator« i »Ona govori« književni su radovi koji nam predstavljaju Ivana Vidića u novom svjetlu. Kako je riječ o djelima nastalim 1993. i 1994., prije njegove uspješnice »Gangabanga«, čitatelji će zasigurno s nestrpljenjem očekivati sljedeće Vidićevo djelo. Uspoređujući popularnost spomenutog romana iz 2006. s neobičnim svjetovima iz djela koje nam se upravo nudi na čitanje, na svakom je od nas da donesemo vlastiti sud o Vidićevoj poetici. Ukoliko ga nismo upoznali kao dramskog pisca, nestrpljenje do izlaska sljedećeg naslova bit će to veće. Možda ćemo pri sljedećem čitanju moći jasnije odrediti zakonitosti po kojima živi njegova pisana riječ i sigurnije promišljati o mladom i perspektivnom književniku koji će nas zasigurno podariti s još mnogo dobrog štiva.

Do tada, valja nam se prepustiti knjizi u kojoj će svatko naći dio sebe jer ona je, kako kaže sam autor, »samo za mornare, vojnice, zatvorenike, utamničene, robove, snažne seljake, jake i drage drugove na svim morima, u svim ratovima, u svim zatvorima, u svim uzima...«.

Ivan Vidić (Zagreb, 1966.) diplomirao je na Akademiji dramskih umjetnosti i napisao niz drama, filmskih scenarija i proze. No, pozornost šire čitateljske publike privukao je romanom »Gangabanga« (2006.). U njemu su do punog izražaja došle osobitosti Vidićeva stila koje se u naznakama mogu prepoznati na stranicama knjige »Violator / Ona govori«.

Nenad Gabrić, frontmen subotičke grupe Anchor

Biti svoj jedina je sloboda koja ispunjava čovjeka

*Rad na novom materijalu je u tijeku, a radni naslov albuma je »Forest House« **
U veljači planiramo koncert u Subotici

Razgovarao: Davor Bašić Palković

Subotički sastav Anchor (u prijevodu: sidro) osnovan je 2002. godine. Pola godine po osnutku grupa je objavila album prvijenac »Blue Caravan«, u obliku demo snimka s 13 pjesama. Međutim, ubrzo posle nastanka ovog materijala, dolazi do privremene obustave rada skupine. Ipak, bend se nedavno reaktivirao, ali u postavi bez klavijatura i s novim basistom i pjevačicom. Anchor trenutačno čine: *Nenad Gabrić* – vokal, gitara, *Krunoslav Virovac* – bubnjevi, *Robert Verebeš* – bas i *Larisa Ivanković* – glas. Nekoliko njihovih pjesama i video zapisa možete naći na internetskoj prezentaciji benda myspace.com/anchorsound.

Ukratko, kako biste žanrovski opisali glazbu koju svirate?

Teško je to odrediti. Mi se u stvari ne prilagođavamo niti jednoj vrsti glazbe, tako da ono što sviramo smatramo cjelokupnom glazbom.

Pretpostavljam da ipak postoje bendovi koji su presudno utjecali na vašu glazbu?

Stvar se pomiče naprijed, jer sam zadnjih pet godina raširio vidike u pravcu alternative, kako u privatnom životu tako i u glazbi. Nema mjesta gdje se ne uvlači ova današnja tjeskoba, pa i naša glazba zvuči veoma tjeskobno. Nijedan bend ne bih posebno izdvajao, ali mogu reći da na našu glazbu najviše utječu bendovi iz 60-ih i 80-ih godina. Zašto ne 70-ih, ne znam ni sam.

S obzirom da ste autor tekstova pjesama, kojim se temama u njima bavite?

Teme mojih pjesama povezane su s ljudskom psihologijom, normal-

Sudjelovanje na kompilaciji posvećenoj Suzanne Vega

Pjesma »Hiding« sastava Anchor objavljena je na Suzanne Vega tribute kompilaciji »It's a one time thing It just happens a lot«. Autor pjesme Nenad Gabrić jedan je od ukupno triju autora koji su za ovo izdanje priložili svoje autorske pjesme inspirirane radom ove popularne američke kantautorice, dok su ostali izvođači sudjelovali s obradama njezinih pjesama.

nim i paranormalnim pojavama. Može li se ovdje još nešto dodati, to procjenjuje publika.

Kako ste se odlučili tekstove pisati na engleskom? Imate li, u tom smislu, težnji prema inozemnom tržištu?

Engleski je jezik planeta. A što se tiče inozemnog tržišta, svatko bi to poželio, jer se ovdje kod nas već duže vrijeme ne vidi kraj onome što je još davno počelo.

Gdje crpate inspiraciju za stvaranje pjesama?

Crpimo je gdje stignemo, najčešće je to urbani prostor. I obična neon-ska reklama može biti inspiracija za pjesmu.

U vlastitom izdanju objavili ste album prvijenac »Blue Caravan«. Radite li na novom materijalu i kada se može očekivati novi album?

Album »Blue Caravan« je snimljen prije pet godina, prezentiran je javnosti, ali nije službeno objavljen. Rad na novom materijalu je u tijeku, a radni naslov albuma je »Forest House«. Vrijeme završetka je nemoguće prognozirati, jer prognostičari odavno imaju problem s vremenom.

Nedavno ste nastupili u Beogradu. Planirate li još neke koncerte?

Mi zbog koncerata uostalom i sviramo. Što se tiče idućih koncerata, planiramo nastup u Subotici, moguće u veljači ove godine.

I za kraj, koji su idući planovi benda?

Osim već spomenutog albuma i koncerta, planiramo opstati kao individue, jer biti svoj jest jedina sloboda koja ispunjava čovjeka. ■

Nakon gostovanja u više europskih gradova

Muzej prekinutih veza stiže u Beograd

Ukoliko se želite riješiti nekog predmeta koji vas podsjeća na bolan raskid, ostavite ga u »Muzeju prekinutih veza«, koji sutra (subota, 12. siječnja) stiže u Beograd. Organizator gostovanja je »Kultumi front«, a postav ovog neobičnog muzeja bit će smješten u »Magacinu« u Ulici Kraljevića Marka.

Projekt muzeja realiziran je svibnja 2006. za Zagrebački salon dizajna i primijenjene umjetnosti, a poslije Zagreba obišao je: Ljubljanu, Berlin, Skoplje, Maribor, Split, Sarajevo i Berlin. Nakon Beograda zakazani su: Stockholm, Rim, Stavanger (Norveška), Singapur, a moguća su gostovanja i u New Yorku, Tokiju i Sao Paulu.

Osnivačica muzeja, zagrebačka umjetnica *Olinka Vištica*, došla je na ovu ideju poslije raskida s kolegom *Draženom Grubišićem*, s kojim danas vodi ovu ustanovu.

U postav muzeja dosad su uvršteni najraznovrsniji predmeti

U izjavi za »Blic« ona je istaknula kako izložba može imati terapeutsko djelovanje. »Prvi impuls u svima nama je da uništimo sve što nas podsjeća na prekinutu vezu kako bismo se oporavili, ali mi smo odlučili da za nadvladavanje

bola uporabimo kreativnost i ujedno mislimo na radosne trenutke za koje su nas ti predmeti nekada vezivali«, rekla je Vištica za beogradski dnevnik, napominjući kako Muzej svakom pojedincu nudi priliku prebroditi emotivni

kolaps kroz kreativnost – tako što će neke svoje predmete pokloniti Muzeju.

Donatori će se, prema navodima, otarasiti »kontroverznih objekata« koji su u njima izazivali nepoželjne emocije, pretvorivši ih u muzejske eksponate, odnosno umjetničke predmete, čime će sudjelovati u stvaranju kolektivne emotivne povijesti. Po ovom principu, u postav izložbe dosad su uvršteni najraznovrsniji predmeti – od zaručničkog prstenja, ljubavnih pisama i vjenčalice, do para motociklističkih čizama, grijača za vodu, »vespe«, faksa, sjekire...

Jedan dio projekta »Muzeja prekinutih veza« jest virtualni web muzej na adresi www.brokenships.com. U njemu svatko može zakupiti svoj dio i u njega pod svojim imenom pohraniti sve ono što nosi zajednički nazivnik nekadašnje veze.

D. B. P.

»Postati Jane«; režija: Julian Jarrold

Interesantno i lijepo – ali neoriginalno

Piše: Miroslav Šokčić

Ako bi netko pokušao spojiti osjećajnost, koju je u svojim djelima gajila nikad do kraja ostvarena engleska književnica *Jane Austin*, i fensi atmosferu filma »Zaljubljeni Šekspir« – ono što bi iz toga isplivalo vjerojatno bi jako sličilo na »Postati Jane« (*Becoming Jane*) *Juliana Jarrolda*, u kojem su naslovne uloge povjerenim mladim glumačkim zvijezdama. Središte zbivanja u filmu je ljubavna veza mlade književnice Jane (*Anne Hathaway*) u svojim dvadesetim i Škotlandanina Toma Lefroya (*James McAvoy*), što čini da paralela sa spomenutim filmom *Johna Maddena* dodatno bude jasnija. Inače, priča je bazirana na događajima iz života Jane Austin, a scenarij je rađen na osnovu podataka koje su povjesničari i njezini biografi izveli iz pisama i dokumenata, koja su ostala nakon njene smrti. Ipak, mnogi su u pitanje doveli autentičnost filma, koja na koncu i nije toliko važna ako imamo u vidu da

Davno izgubljeni svijet elegancije i odmjeritosti: biografski film o engleskoj književnici Jane Austin

film počiva na divnoj premisi, da je lijepo izveden i da prije svega obiluje dobrom glumom (engleski naglasak mlade Hathaway je za svaku pohvalu!). Također, čini se, kao da se James McAvoy u »Posljednjem kralju Škotske« ustvari zagrijavao za ovu ulogu.

Dobroj glumi svakako su pripomogli i briljantno napisani dijalozi, koje je danas sve teže naći u filmovima A produkcije. Sve pohvale scenaristu *Kevinu Hoodu*. Ali, ni kemija, koja očigledno postoji između dvoje glavnih glumaca, nije faktor koji bismo smjeli zanemariti.

Film bi najkraće mogli opisati kao put u davno izgubljeni svijet elegancije i odmjeritosti: tko je čitao bilo što od gospođice Austin, zna o čemu govorim. Čarobni pejzaži Irske u kombinaciji s odmjerenom fotografijom čine divnu atmosferu i upotpunjuju dojam bez kojeg ovaj film ne bi imao niti polovicu od svoje vrijednosti. A sad, kao šlag na tortu pokušajte na sve ovo dodati virtuosnu šminku i kostimografiju (ili jednostavno pogledajte film) i raj za vaše oči bit će potpun. Pozitivno je i to što film, zadržavajući duh starog vremena, u potpunosti funkcionira u modernom kontekstu. Nažalost, ostaje činjenica da »Postati Jane« ne donosi mnogo originalnosti u pogledu priče u pristupu filmu. Bez obzira što je riječ o »biografiji« osjeća se da smo »sve to već vidjeli«, možda zato što svi životi, ili bolje reći ljubavne priče, nalikuju jedni na druge.

Božićni koncert u Zemunu

Rosite, nebesa, odozgor

U župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Zemunu, 30. prosinca 2007. godine, održan je božićni koncert mješovitog crkvenog pjevačkog zbora sv. Cecilije iz župe Rokovci-Andrijaševci pod nazivom »Rosite, nebesa, odozgor«. Uz ovaj zbor nastupio je i tamburaški sastav »Quercus«. Violinu je svirala *Josipa Sabo*, a orgulje *Helena Klasnić*. One su također svojim izvođenjima upotpunjavale opći ugođaj. Voditelj gostujućeg zbora bio je *Josip Neralić*. Uz srdačan pozdrav i obraćanje gostima i župljanima od strane dekana zemenskog i domaćina *Joze Duspore* na početku koncerta, koji je propačen velikim pljeskom, osmijesi

na licima članova zbora govorili su više od bilo kojih riječi. Koncert je započet pjesmom »Rosite, nebesa, odozgor«, koju je izveo mješoviti zbor uz orgulje. Slijedile su pjesme: »Kolojani« u izvedbi muškog zbora, a capella, »Danak svanu koledo« uz tamburašku pratnju i violinu a u interpretaciji mješovitog zbora, »Radujte se narodi«, koju je također otpjevao mješoviti zbor kao i pjesmu »Vedro je nebo«, koja je izvedena i uz tamburašku pratnju i violinu. Nakon kratke stanke koncert je nastavljen pjesmama: »Kad Djeva milost dobila« uz pratnju orgulja i u izvedbi mješovitog zbora, »O, Preslavna« uz tamburašku pratnju, »Spavaj mali Božiću« uz tamburašku prat-

nju i violinu, »O, pastiri«, koja je izvedena uz orgulje, »Čujete li, čobani« uz tamburašku pratnju, »Tri kralja«, koja je otpjevana uz orgulje, »O, vjernici« te »Nevijska kolenda«, koje je interpretirao mješoviti zbor, a capella, »Hajde braćo, da idemo« uz tamburašku pratnju uz koju su izvedene i iduće dvije pjesme »Radujte se, anđeli« i »Srićna noć«, a čija je interpretacija bila praćena i violinom. Ovim je bio i zaokružen cjelokupni program koncerta. Iako je večer bila veoma hladna, crkva je odasala

toplinom koju samo božićne pjesme i božićno raspoloženje mogu pružiti. Nakon ponovnog kratkog obraćanja župnika *Joze Duspore* i fotografiranja na samom kraju programa, svi prisutni su bili pozvani u skoro otvorene prostorije za mlade na druženje, pjesmu, zakusku i prijatan razgovor. Time je završena ova prijatna večer i božićni ugođaj, koji će i zemunski župljani i njihovi dragi gosti sigurno još dugo pamtit.

D. Lukinović

Ekumenski božićni koncert u Novom Sadu

Novi Sad pjeva Isusu

Mladi župe franjevačkog samostana »Ivan Kapistran« iz Novog Sada već duži niz godina organiziraju koncert pod nazivom »Novi Sad pjeva Isusu«, na koji su pozvane te uključene gotovo sve kršćan-

ski božićni koncert. Po riječima organizatorice mladih Subotičana, koji su prisustvovali ovom koncertu *Ane Čavrgov*, i ove je godine bilo prekrasno, Novosađanima su iznova izmamili suze na oči, kad su zasvirali tamburaši iz Subotice.

ši Subotičkog tamburaškog orkestra, dok su ove godine u Novom Sadu nastupili tamburaši HKC

uime Grkokatoličke crkve nastupio zbor RKPD-a i crkve sv. Petra i Pavla, uime Evangelističko-metodističke crkve zbor »Gloria« iz Kisača, Slovačko-evangelističku crkvu predstavio je stariji i mlađi djevojački zbor, Kršćansko-reformatsku crkvu *Teodora Drozdik-Popović* te su uime Kršćanske zajednice nastupili *Tamara* i *Filip Kurani*.

ske zajednice. Tako je i protekle godine u nedjelju, 30. prosinca, u novosadskom kazalištu »Ben Akiba« održan deseti po redu eku-

Naime, proteklih godina, osim djece iz Osnovne škole »Matko Vuković« iz Subotice, u programu koncerta sudjelovali su i tambura-

»Bunjevačko kolo« iz Subotice pod ravnanjem *Mire Temunović*. Osim Subotičana, koji su skupa s mladima franjevačkog samostana »Ivan Kapistran« iz Novog Sada te djecom iz zajednice Krvi Kristove iz Futoga predstavljali Katoličku crkvu, na koncertu je

Medijski pokrovitelj ekumenskog božićnog koncerta bio je Radio Marija, dok se mons. dr. *Andrija Kopilović* pobrinuo da djeca iz Subotice stignu do Novoga Sada.

J. K.

Piše:

mons. dr. Andrija Kopilović

Obitelj je škola slušanja, molitve, rada i zajedništva

Preobraziti svijet

Prošlo je vrijeme Božića. Još samo par dana pa je iza nas jedan proslavljen Božić. Pitam se kakav je trag ostavio na nama? To je uvijek blagdan kojim bi trebalo posvetiti i nadahnuti cijelu obitelj. Pripremajući ovaj članak, sjetio sam se jedne davne homilije pape Pavla VI. kada je 1966. kao prvi Petrov nasljednik, nakon apostola Petra, boravio u Svetoj Zemlji. Tada se zaustavio u Nazaretu samo par sati i u kući Marije i Josipa (koja je danas crkva) izgovorio ove riječi: »Nazaretska je kuća škola u kojoj se počinje upoznavati život Kristov. To je zapravo škola evanđelja. Ovdje najprije učimo 'gledati', 'slušati', misliti i potpuno 'upoznati' koja se velika i tajna snaga nalazi u ovoj vrlo jednostavnoj, poniznoj i divnoj objavi Sina Božjega. Ujedno možda i naučimo pomalo ga nasljedovati.

NAZARETSKA ŠKOLA: Ovdje zapravo shvaćamo način i put kojim lako možemo upoznati tko je Krist. Ovdje osobito razumijemo koliko treba cijeniti ono što se odnosi na njegov boravak među nama, a to nekako uključuju: mjesta, vremena, običaji, govor, sveti obredi, napokon sve čime se Isus služio da se očituje svijetu. Ovdje sve ima glas, sve ima značenje. Doista, ovdje, u ovoj školi uvidamo zašto se mora održavati duhovna stega ako netko želi slijediti nauk evanđelja i biti Kristov učenik. O, kako bismo se rado htjeli povratiti u svoje djetinjstvo i ponovno se povjeriti ovoj poniznoj a ujedno tako uzvišenoj Nazaretskoj školi. O, kako bismo žarko željeli obnoviti svoje nastojanje da stječemo pravo životno znanje, uz Mariju, i razumijevanje božanskih istina. Ali ovdje smo se zaustavili samo kao hodočasnici i prisiljeni smo odreći se te želje, jer razabiremo da se na ovom svijetu ne može nikada potpuno dovršiti rad oko upoznavanja evanđelja. Nećemo ipak otići, a da iz Nazareta ne uputimo na brzu ruku i, kao usput, nekoliko kratkih pripomena. Nazaret nas najprije uči 'šutjeti'. O, kad bi u nama ojačala cijena šutnje, toga divnog i tako potrebnog svojstva duše, u vrijeme kad na nas u ovome uzburkanom i odveć uznemirenom životu, u ovo naše doba, juriša toliko povika, galame i vike. O, nazaretska šutnja, uči nas da budemo učvršćeni u dobrim mislima, zaokupljeni nutarnjim nadahnućima, da budemo dobro pripravnici slušati tajne Božje savjete i upute istinskih učitelja. Uči nas koliko je potrebno i koliko vrijedi – spremanje, nauk, razmatranje, osobni i skroviiti način života, molitva koju u tajnosti vidi samo Bog. Osim toga, ovdje upoznajemo 'domaći način života'. Neka nas upravo Nazaret podsjeti što je obitelj, zajedništvo obiteljske ljubavi, ozbiljna i sveta ljepota obitelji, sveto i nepovredivo vlasništvo obitelji; neka nam pokaže kako je sladak odgoj u obitelji, koji ne može

Ako dijete u obitelji ne zna

cijeniti poštenu rad kao

suradnju s Bogom, nikad

neće postati odgovorno,

a naš je svijet već previše

pun neodgovornih ljudi.

I malo dijete mora znati

svoje dužnosti rada, da

zna poštovati svoja prava

i biti odgovorno za svoj

život. Dakle, obitelj je

škola slušanja, molitve,

rada i zajedništva u koje-

mu nastaje svijet »malene

sreće« koja je jedina spo-

sobna preobraziti svijet.

Ako počnemo sutra, a ne

danas, već je kasno.

ništa drugo zamijeniti, neka nas nauči koja je prirodna uloga obitelji u društvenom poretku. Ovdje napokon upoznajemo 'obvezu rada'. O, Nazaretu, o kuću drvodjelčeva Sina, želimo najradije baš ovdje shvatiti i proslaviti, doduše strogi, ali otkupiteljski zakon ljudskog rada. Ovdje želimo tako obnoviti dostojanstvo rada da to svi doznaju. U ovoj kući želimo podsjetiti i na to da rad ne može biti sam sebi svrhom, nego da svoju slobodu i vrijednost prima ne samo, štono se kaže, iz gospodarske važnosti, nego i zato što nas upravlja prema divnome cilju. Odavde napokon želimo pozdraviti radnike cijelog svijeta i pokazati im veliki uzor – njihova božanskog Brata, Krista našega Gospodina, glasonošu svih njihovih opravdanih težnji.« Toliko Papa.

OBITELJ – MJESTO ŠUTNJE I MOLITVE: Podsjetimo se prvo na njegovu tvrdnju da je obitelj mjesto »šutnje«. Kakve šutnje? Ponajprije takve da naučimo slušati jedan drugoga – saslušati jedan drugoga. Ako hoćemo obnovu obiteljskog života, onda se članovi obitelji moraju susretati, zaustaviti, prepoznavati, poštovati i znati čuti jedan drugoga. To »čuti« znači zašutjeti pred svojim i isključivo vlastitim interesima i osluhnuti potrebe onoga koji je možda toga časa od nas u teškoj situaciji. Kada će se naše obitelji vratiti slušanju, a u šutnji o samom sebi? Kada će prestati rečenica koja počinje sa »ja«?

Drugi princip koji je Papa spomenuo je škola molitve. Molitva je susret s Bogom. Obnova obiteljskog života počinje u času kada se nađemo zajedno oko iste nakane pred našim Bogom. Nema kršćanske obitelji bez kršćanske molitve. U središtu Nazaretske obitelji bio je Krist. U središtu kršćanske obitelji je isto Krist kojega prepoznajemo u svakom članu obitelji. I u našim obiteljima je majka Marija, otac Josip, a djeca Isus. To mogu postati samo onda ako se u tim imenima prepoznaju i identificiraju u molitvi. Nema susreta ni »škole« bez molitve.

Konačno, pitanje rada. Sjećam se riječi kardinala *Vinka Puljića* izgovorenih na Bunariću 2000. godine, kada je među ostalim uzviknuo: »Nemojte svoju djecu učiti radu, mazite ih i zaštićujte ih pa ćete odgojiti sebi neprijatelje, neradnike i neodgovorne ljude...«. Ako dijete u obitelji ne zna cijeniti poštenu rad kao suradnju s Bogom, nikad neće postati odgovorno, a naš je svijet već previše pun neodgovornih ljudi. I malo dijete mora znati svoje dužnosti rada, da zna poštovati svoja prava i biti odgovorno za svoj život. Dakle, obitelj je škola slušanja, molitve, rada i zajedništva u kojemu nastaje svijet »malene sreće« koja je jedina sposobna preobraziti svijet. Ako počnemo sutra, a ne danas, već je kasno.

Aktivnosti »Caritasa« u Subotici

Radionice za promociju tolerancije

Djelovanje karitativnih ustanova u regiji funkcionira u sastavu »Caritas Internationalis«, do sada se prepoznavalo u obliku pomoći najpotrebnijima – u pomoći siromasima, beskućnicima, napuštenoj djeci i majkama u nevoljama diljem nekadašnje Jugoslavije

Piše: Olga Perušić

Postoje mnoge organizacije, građanske inicijative, pokreti i institucije, koji se bave pitanjem tolerancije i sprečavanjem društvenih nejednakosti. Jedna od tih je i crkvena organizacija »Caritas«, koja se pokraj raznih humanitarnih aktivnosti bavi i tolerancijom. Jedan od aktualnih programa po inicijativi njemačkog »Caritasa« otpočeo je unutar »Caritas Srbije«, u mjesnim organizacijama »Caritas« u Beogradu, Baru, Zrenjaninu i Subotici, organiziranjem redovitih radionica s ciljem širenja tolerancije među djecom i mladim osobama, koje se održavaju počev od studenog 2007. godine.

RAD S MLADIMA: Cilj modernog čovječanstva treba biti nadvladavanje svih oblika isključivanja pojedinaca iz društvenih skupina, budući da smo svi mi jednaki i spadamo u jedinu intelektualnu vrstu – čovjeka. U projektu tolerancije propisano je kako radionice trebaju biti multikulturne i multietničke, što obuhvaća i rad s hendikepiranimima, te druge programe sa specijalnim skupinama.

Tolerancija

Sanja Zorić iz Subotice, učenica specijalne škole »Žarko Zrenjanin«, definirala je pojam tolerancije: »Tolerancija je poštovanje svih ljudi bez obzira na boju kože, izgled, frizuru, oblačenje i bogatstvo, a probleme trebamo rješavati razgovorom, a ne tučom«.

»Početkom projekta prva zadaća mi je bila obavijestiti sve škole, medije i institucije za početak rada s mladima. Moram priznati kako su za suradnju bile zainteresirane samo specijalna škola 'Žarko Zrenjanin' i OŠ 'Matko Vuković',

kao i četiri udruge iz skupine organizacija koje se bave hendikepiranim osobama. Izbor suradnika nije bio lak, jer sam htjela uključiti u rad ljude koji se međusobno ne poznaju, i koji su također različitih

ja hendikepiranih lica u Subotici, gdje se radi s osobama s različitim specijalnim potrebama. Katinka Hegedus, kao glavna koordinatorica, stalno nadgleda rad svih skupina, nabavlja potrebna sredstva za

nacionalnih i vjerskih opredjeljenja. Kada je sve bilo spremno, u studenom, krenuli smo s brojnim radionicama«, naglašava koordinatorica programa Katinka Hegedus. **AKTIVNOSTI:** Aktivnosti su podijeljene po danima na četiri skupine, tako se ponedjeljkom održava radionica učenja rada u kompjutorskom operativnom sustavu Linux i primjena interneta u njemu, koju vodi Attila Benke na računalima »Caritasa«, a sudionicima radionica ta su računala dostupna i izvan održavanja aktivnosti. Utorkom se održavaju radionice tolerancije s učenicima iz specijalne škole »Žarko Zrenjanin«, a četvrtkom ista radionica s učenicima OŠ »Matko Vuković«. Obje radionice se bave tolerancijom i rješavanjem konflikata na nenasilan način, a voditelji programa su Jelena Milić i János Szekeres kao stručnjaci za rad u multikulturnim i multietničkim skupinama. Srijeda je predviđena za rad s hendikepiranimima. Tu radionicu predvodi Anna Kovacs u prostorijama organizaci-

rad caritasovih radionica i pomaže voditeljima pri eventualnim problemima.

RADIONICA TOLERANCIJE: Djeca sa i bez posebnih potreba sudjeluju u radionicama tolerancije, gdje prakticiraju nenasilno rješavanje konflikata.

Cilj radionice je približavanje djeci pojma tolerancije i jednakosti, a isto tako i pronalaženja načina za prihvaćanje različitih ljudi oko sebe, koji su drugačiji od njih samih. Teme se obrađuju u dvije skupine bez obzira na različitost u intelektualnom razvoju. Način rada je prvobitno u odvojenim skupinama, a nakon određenog vremena se skupine spajaju.

»Svaka skupina funkcionira različito. Uspjeh radionice puno zavisi od volje i koncentracije sudionika, tako da ako nešto ne uspije, to se ponovno pokušava uraditi ali na drugačiji način. Osnovno je da djeca steknu međusobno povjerenje kao i povjerenje u koordinatora. Ne prave se razlike među djecom, mada oni

sami prave te razlike, pa čak i kroz neke pogrdne izreke, kao što je 'mi smo žarkoši'. Na ovaj način oni sami sebe etiketiraju, pa je cilj da se ta etiketa ukloni, tj. da oni sami shvate kako su isti kao i svi ostali, a krajnji cilj spajanja dvije skupine je uklanjanje te etikete«, pojašnjava Jelena Milić. Na kraju radionice uvijek se vrši evaluacija, kao i na početku prve sljedeće, kako bi se kontrolirao uspjeh u radu. Na svakoj radionici obrađuje se jedno pitanje, jedna tema, ali su teme međusobno povezane, zbog toga je potrebno često ponavljanje prethodno stečenog znanja.

TEMATIKA: Tijekom radionica obrađuju se teme kulturoloških razlika, osobnog identiteta, predrasuda, konflikata i rješavanja sukoba mirnim putem i druge. Sve teme se odnose na toleranciju i rješavanje konflikata mirnim putem.

»Malo je djece koja mogu bez agresije riješiti svoje probleme, i zbog toga je potrebno obratiti veliku pažnju, te pomoći im u učenju boljih, efikasnijih i mirnijih metoda. Svaki sudionik može izraziti svoje misli, osjećaje i eventualne želje u radu. Prije ili kasnije svako dijete dolazi do toga da podijeli svoj problem s drugima, i na taj način postiže prve korake u rješavanju konflikata mirnim putem. Jedan od dobrih metoda za to je i neverbalni rad, primjerice, pisanjem ili pokazivanjem«, ističe Milica.

USPJEH: Nakon šest mjeseci rada projekt će biti uspješno realiziran, ako svaki sudionik uspije svladati problem osjećaja niže vrijednosti. Kroz radionice učenja Linux operativnog sustava, koje predvodi Attila Benke, svi sudionici mogu napredovati u svijetu tehnologije i računal. Danas nam tehnologija omogućava prevladavanje nejednakosti na jedan način, jer u globalnom svijetu, gdje je svatko uključen na mrežu, nejednakosti trebaju nestati. ■

Hemoroidi – kako se izboriti s njima?

Piše: dr. Marija Mandić

Hemoroidi ili šuljevi zapravo su proširene vene zadnjeg crijeva, koje se po istom principu kao i proširene vene na nogama šire zbog pritiska. Najčešći uzrok nastanka hemoroida je naprezanje prilikom defekacije, a mogu biti i: trudnoća, nasljedni faktor, starenje, kronični zatvor, proljev, dugotrajno sjedenje, analne infekcije. U tim situacijama dolazi do naticanja vena analnog predjela pa prilikom pražnjenja crijeva vene ponekad počnu krvariti, svrbjeti ili boljeti. Upravo su to, uz povremeni prolaps, i najčešći znakovi postojanja ove bolesti. Hemoroidi mogu biti unutrašnji i vanjski.

UNUTRAŠNJI hemoroidi smješteni su duboko u unutrašnjost debelog crijeva pa ih ne možete niti vidjeti niti osjetiti. Uglavnom nisu bolni jer u zadnjem crijevu nema većeg broja živaca osjetljivih na bol, pa je krvarenje često jedini znak njihovog postojanja. Nekada dolazi do njihovog prolapsa (spuštanja) kroz analni otvor te ih se može napipati kao vlažne ružičaste jastučiće kože, koji u tim slučajevima znaju izazivati jaku bol.

VANJSKI hemoroidi nalaze se na analnom otvoru, češće krvare i bole nego unutrašnji. Izuzetno rijetka pojava je tromboza vanjskih hemoroida kada se krv u njima zgruša. Iako veoma bolna, ova pojava nije opasna i prolazi spontano u roku od nekoliko dana. Rektalni pregled često je dovoljan za dijagnozu hemoroida, bilo vanjskih bilo unutrašnjih.

UZROCI: Procjenjuje se da gotovo polovica ljudi prije ili kasnije tijekom života ima tegobe s hemo-

roidima, a najčešće u dobi između 20 i 50 godina. Pokraj navedenih uzroka nastanka hemoroida značajni su i gojaznost, bolesti jetre ili pak povećanje pritiska na vene zbog zadržavanja daha pri težim fizičkim naporima.

Ipak, smatra se da prehrana ima presudnu ulogu u nastanku i prevenciji hemoroida. Prehrana siromašna vlaknima ili nedovoljno uzimanje tekućine dovode do zatvora koji pospješuje pojavu hemoroida na dva načina: pojačava naprezanje prilikom pražnjenja crijeva te pogoršava hemoroide stvaranjem tvrde stolice koja će još više nadražiti natečene vene.

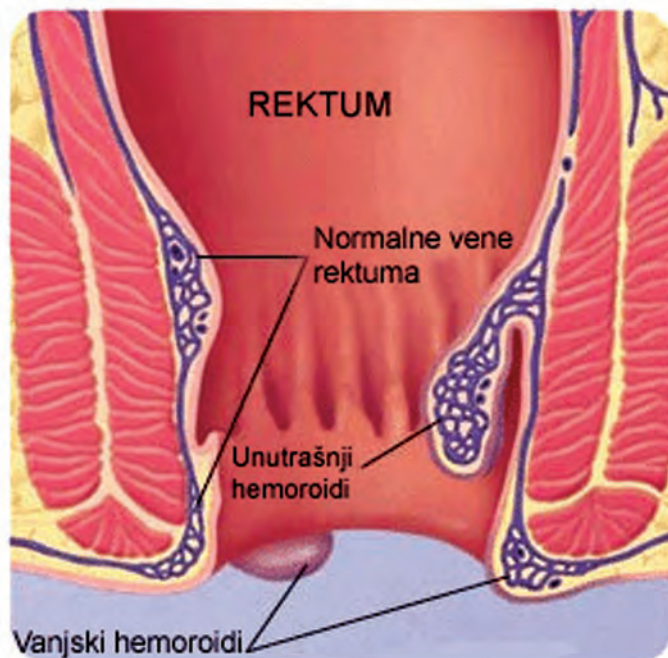
LIJEČENJE hemoroida se najprije svodi na njihovu prevenciju, a zatim i pridržavanje higijensko-dijetetskog načina života, koji će smanjiti učestalost njihovog pojavljivanja i neprijatnost simptomatologije koja prati ovu bolest.

Blagi slučajevi hemoroida mogu se liječiti konzumiranjem veće količine tekućine i prehranom bogatom vlaknima. To, prije svega, podrazumijeva uzimanje veće količine voća i povrća, oraha i cjelovitih žitarica, a manje količine prerađene hrane i mesnih proizvoda. Takav način prehrane pogoduje nastanku mekše stolice, a time je olakšano pražnjenje crijeva i smanjenje tlaka, koji, kad je povišen, pogoduje nastanku hemoroida. Također, potrebno je svakoga dana konzumirati najmanje 8 čaša vode uz smanjenje unosa soli. Redovita tjelovježba vrlo je važna, jer se njome održava optimalna tjelesna težina, sprječava zatvor i razgibavaju mišiće.

Hemoroidalne kreme ili čepići mogu pomoći u smanjenju otoka i bola. Korisno je kupanje u toploj vodi. Tople, ali ne vruće, sjedeće kupke tradicionalni su i često uspješan oblik liječenja. Sjednite u otprilike 7 do 8 cm tople vode i ostanite u njoj 15 minuta. Ponovite postupak nekoliko puta, posebice

meno ublažavanje bola najviše se preporučuju tablete paracetamola.

Ponekad je stanje hemoroidalne bolesti takvo da zahtijeva kiruršku intervenciju. U kirurškom liječenju se primjenjuje uklanjanje hemoroida injekcijom, podvezivanje hemoroida, kauterizacija hemoroida, hemoroidektomija (odstra-

nakon pražnjenja crijeva. Naravno, ovi postupci se nikako ne smiju koristiti u razdoblju kada hemoroidi krvare, jer će se situacija samo pogoršati. Zbog dugotrajnog i obilnog krvarenja može doći do anemije koja zahtijeva dodatno liječenje. Od lijekova za pravovre-

njivanje odsjecanjem) i laserska koagulacija hemoroida.

U idućem broju nastavit ćemo ovdje započetu priču o savjetima za rješavanje velikog problema opstipacije, zatvora ili otežanog i rijetkog pražnjenja crijeva.

GASTRONOMSKI KUTAK

Bajadere

Sastojci:

250 gr šećera
250 gr margarina
350 gr mljevenog keksa
150 gr mljevenih ora
8 žlica vode
1 žlica kakaoa
2 žlice ruma

Glazura:

100 gr čokolade
2 žlice ulja

Priprema:

Šećer kuhati s vodom, odmaknuti s vatre, dodati margarin i miješati dok se ne otopi. Umiješati rum, keks i orahe. Polovicu smjese izručiti na poslužavnik i razmazati u obliku kvadrata. U drugu polovicu dodati kakao i premazati preko prve polovice. Preliti glazurom od čokolade.

Marko Gabrić, III. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Mario Baić, III. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Marina Linarić, I.,
OŠ »23. Oktobar«, Golubinci

Kad sam bila ljuta

Jednom sam se naljutila na bratovljevog druga. Došao je jedan dan i stalno me zadirkivao ili me je uvek nešto zezao. Sljedeći put kad je došao kod mene i pozdravio me, ja mu nisam ništa rekla. On je mene upitao zašto ne pričam s njim. Ja mu ništa nisam odgovorila. Tako je stalno dolazio i pričao mi je kako sam lijepa i takve gluposti. Pretprošli put kad je došao on je htio da se pomirim sa njim, ali ja nisam htela. Onda mi je on dao dvjesto dinara i onda sam se pomirila s njim i više se nismo posvađali. Shvatila sam da se nikad ne treba svađati.

Marija Nimčević, III. e, OŠ »Sveti Sava«, Subotica

Jednom sam bila usamljena

Ponekad se osjećam usamljeno, a naročito kad bih željela igrati se, a drugarice su zauzete.

Nitko ne voli biti osamljen, pa ni ja. Jedne nedjelje sam bila zauzeta. Mama i tata nisu željeli ići u goste, nego su se samo odmarali. Bilo mi je dosadno. Mama i tata su mi govorili da je slobodno računalo, pa se mogu igrati na njemu ili s igračkama. Ništa od toga nisam željela. Htela sam se igrati s nekim. Odjednom je zazvonio telefon. Javila se Vikica i pitala jesam li slobodna. Silno sam se obradovala i odjurila kod nje.

Ne volim biti osamljena, ali se moram potruditi da osmislim vrijeme kako mi ne bi bilo dosadno.

Nina Kovačević, III. h, OŠ »Matko Vuković«

Filip Nimčević, III. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Ivona Francišković, III. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Violeta Rudić Vranić, III. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Zdravko Pančić, III. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Sretna pjesma o igrama

Volimo se igrali raznih igara svi,
Onda veselimo se mi.
Igramo se sve i svašta,
U nama raste mašta.
Svaki novi dan,
Lijep je kao san.
Za igre nove,
Uvijek imamo volje.
Željno očekujemo novi dan,
Prije no što utonemo u slatki san.

Ivana Vojnić Tunić, III. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Šaljiva pjesma Pasta za zube

Kada sam poželio četkicu za zube, ube, be
Tata mi je kupio, upio, pio.
Onda sam je stalno rabio, abio, bio.
Poslije mjesec dana četkica se istrošila, trošila, šila,
Pa sam bio tužan, užan, žan.
Pa mi je tata kupio novu, ovu, vu.
Pa nisam imao pastu za zube, ube, be.
I tako je stalno išlo u krug, rug, ug.

Luka Bačić, III. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Pjesma tristo čuda nosi

Pjesma tristo čuda nosi,
U osmehu i u kosi.

Kada vidim neko dijete kako se igra,
Ja kao da gledam veselog tigra.

Sretno je dijete svako,
Jer se može i voli igrati jako.

Svaki dječak u igri sretan,
Postaje pravi sretni baletan.

Miran Kujundžić, III. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture

Volio bih ići na satove hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture da učimo pjesme, priče i svašta drugo. Volio bih ići zato što bi išli i svi moji drugovi. Ne bi morali učiti razne priče i to drugo, nego bi mogli nešto praviti ili crtati.

Jovica Jaramazović, III. c, OŠ »Matija Gubec« Ljutovo

Petra Orčić, III. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Marina Romić, III. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Nova

Piše: Dražen Prčić

Stigla je još jedna Nova. Godina 2008. po redu. Vrtuljak je započeo novu vožnju, a interesantne zabavne sitnice »vrtjet« će se ponovno na njegovom kotaču.

 U Parizu se neposredno pred doček najnovije godine naših života, okupila skupina protestanata protiv smjene stare godine, koja sebe naziva »Društvo protiv Nove godine« i odlučno negoduje protiv protoka vremena iskazivanjem svoje parole: »Reci ne 2008.«. A prelazak u novo ljeto jamačno je najilustrativniji primjer prolaznosti. Isprva ih je bilo 300, potom 600, a posljednjeg dana prosinca u gradu svjetlosti okupilo ih se 1000, što govori o sve većem broju istomišljenika o ovoj temi, koji su demonstrativno zakopali jedan sat i odlučili ne slaviti »doček«. Kada se nakon svega podvuče crta, a posebice saberu svi troškovi glede »najluđe noći«, čini se kako će »istomišljenika« biti sve više...

 Mlada 2008. godina, čije tek prve dane trošimo, bolje da nije »došla« skupini slavljenika u Ulan Batoru koji su se tijekom dočeka otrovali votkom i svoje pretjerano slavlje platili životom. Još nekolicina Mongola, koji su bili nazočni istom tulumu, nalazi se u životnoj opasnosti zbog iste »opasne tekućine« u kojoj je prevladavao smrtonosni sastojak industrijskog alkohola.

 Nova godina mogla je doći glave i jednoj Bečlijki jugo podrijetla, kojoj je ex zemljakinja postavila eksplozivnu napravu pod automobil. Razlog ovakve »akcije« ogleda se u činjenici kako je nesuđena žrtva bila ljubavnica »bombašičinog« supruga i prema navodima ubrzo uhićene, kriva za raspad njezinoga braka. Još jedna potvrda kako ljubav može doći glave...

 U ovoj godini Egipat bi mogao, nakon tisuća godina, i zakonski zatražiti zaštitu autorskog prava (copyright) na svoj najpoznatiji brand – piramide. Cijela stvar je, naravno, u financijskom momentu, koji se ogleda ponajprije u nepobitnoj činjenici kako kopije piramida u Las Vegasu godišnje obide čak 35 milijuna turista, koji tamo kupuju njihove replike za uspomenu, dok originalne faraonske grobnice u Luxoru na godinu posjeti »samo« 6 milijuna turista. S legaliziranim autorskim pravima i zaštićenim trade

markom, državne riznice bi mogle biti znatno punije. Baš kao u vrijeme faraona...

Kad smo već kod piramida, otkriće jedne takve građevine u Mexico Cityju moglo bi uveliko promijeniti neke uvriježene povijesne činjenice. Naime, sve do ovoga saznanja, a prema nalazima znanstvenika u pitanju je građevina koja potječe između 1100. i 1200. godine, vjerovalo se kako ova civilizacija i kultura potječu iz razdoblja

oko 1325. godine. Čak stotinu i više godina korekcije moglo bi baciti posve novo svjetlo i promijeniti zamišljene tragove kotača povijesti. Jer nove godine su i onda dolazile, samo je stvar u njihovom točnom brojanju...

Najmlađi planet izvan Sunčevog sustava

Njemački znanstvenici otkrili su najmlađi planet izvan Sunčevog sustava i nazvali ga »TW HYDRAE B«. U pitanju je planet deset puta veći od Jupitera, inače najvećeg u »našem« sustavu. Prema najnovijim saznanjima, ovaj »novak« kruži oko svoje središnje zvijezde i za samo 3,56 dana opiše puni krug na udaljenosti od 6.000.000 km. Primjerice, naš planet Zemlja je od sunca udaljen 150.000.000 km, a Jupiter cijelih 780.000.000 km. Ovo otkriće trebalo bi znatno upotpuniti znanstvena saznanja glede nastajanja novih nebeskih tijela i »prilika« u dalekom nam kozmosu, kao što se već s određenom sigurnošću zna kako je za nastanak planeta potrebno između 8 i 10 milijuna godina.

Zanimljivosti iz likovne umjetnosti

Možda niste znali...

Priredio: Dražen Prčić

- Oko 27.000 g. prije Krista – pojavljuju se diljem teritorija Europe male glinene statue »Venere«
- Oko 15.000 g. p. K. – pećina Lasko (Francuska) i crteži životinja slikani prirodnim mineralnim bojama
- 4000 – 1000 g. p. K. – razvija se egipatska umjetnost obojenih kipova izrađenih od krečnjaka, crteži na zidovima i pergamentu, te zlatni nakit ukrašen dragim kamenjem
- 2000 – 1100 g. p. K. – trajanje minojske kulture (otok Kreta, Grčka), ukrašavanje zidova palača obojenim slikama

- 1600 – 1027. g. p. K. – dinastija Šang (Kina), otkriće postupka obrade bronce i izrada posuda za hranu i piće
- Oko 500. g. p. K. – kultura Nok (Nigerija), figure od terakote koje predstavljaju ljudska lica
- 500. – 31. g. p. K. – grčko kiparstvo izučava i bavi se oblikom i ljepotom ljudskog tijela (Fidija izrađuje kip Atene za Partenon, oko 445. g. p. K.)
- Između 100. g. p. K. – 400. g. – razvoj rimske dekorativne umjetnosti u obliku reljefnih rezbarija. Česti motiv vojne pobjede. U istom razdoblju oko rijeke Ind (Pakistan) razvija se i Gandara kiparstvo, koje se bavi prizorima iz života Bude
- 100. – 1000. g. – rezbarije Maja nastaju u spoju ljudskih likova i hijeroglifa
- 400. – 1100. g. – oslikavanje rucopisnih knjiga religiozne sadržine
- 600. – 1185. g. – slikanje ikona prema strogim pravilima istočnoeuropskih pravoslavnih crkava
- 618. – 907. g. – dinastija Tang razvija veliku tradiciju kineskog slikanja pejzaža i ljudi
- 1000. – 1200. g. – romanika se odražava u crkvenom kiparstvu i zidnom slikarstvu, ali i u izradi tapisarija
- 1000. – 1600. g. – Uskršnji otoci (Polinezija) – divovska poprsja kipova okrenutih prema moru

- 1368. – 1644. g. – dinastija Ming (Kina) poznata po porculanskim vazama i zdjelama s naglašenim dekoracijama u plavoj boji
- Oko 1450. g. – razvijanje tiskarstva u Njemačkoj i izrada gravira
- 1400. – 1500. g. – rana renesansa započinje u Firenci (Italija) i odražava se na slikarstvo i kiparstvo
- Konac 15. stoljeća – islamska minijatura se razvija u Perziji (Iran)
- 16. i 17. stoljeće – visoka renesansa, Rim i Venecija (Italija) – *Leonardo, Rafael, Michelangelo*
- Oko 1600. g. – nizozemsko doba i slike koje prikazuju svakodnevni život, pejzaže i mrtvu prirodu, u istom razdoblju se usporedo razvija i barokni stil u Europi, prepoznatljiv po snažnim kontrastima svjetla i sjenke – *Rembrandt, Vermeer*
- Konac 18. – sredina 19. stoljeća – romantizam odražava moć ljudskih osjećanja i prirode
- Oko 1840. g. – realizam se razvio u Francuskoj i očituje se prikazivanjem običnih ljudi i njihove okolice
- Oko 1848. g. prerafaelizam (Engleska), slikari koji prethode Rafaelu, ali razvijaju i osobni stil
- 1860. – 1900. – impresionizam (Francuska), koji se bavi hvatanjem »impresija« u vidu svjetla i trenutka koji iščezava – *Monet, Manet*, te neoimpresionizam slikara koji stvaraju točkicama čiste boje – *Serra*
- 1880. – 1905. g. postimpresionizam – *Vincent van Gogh, Gauguin, Cezanne* i ekspresionizam – žive boje i slobodni potezi četkom kojima se izražavaju umjetnički osjećaji – *Kurhner*
- 1880. – 1900. g. – simbolizam, osjećaji i naslućivanje što bi se moglo nalaziti ispod površine stvari – *Gustav Morroaux*
- 1905. – 1907. g. – fovizam, prikazivanje svijeta u čistim i jarkim bojama
- 1907. – 1930. g. – kubizam (Pariz) *Picasso* i *Braque* slikanje geometrijskim oblicima
- 1910. – 1950. g. – apstraktni pokret čije slike i skulpture ne sliče izravno ljudima
- 1916. g. – dadaizam, revolt protiv I. svjetskog rata i odbacivanje ustaljenih oblika umjetnosti – *Marcel Dussan*
- 1920. – 1930. g. – nadrealizam se razvija iz dadaizma i Freudovih teorija psihoanalize i kroz snove izražava skrivene osjećaje – *Salvador Dali*
- 1940. – 1950. g. – apstraktni ekspresionizam (New York), stvaranje slika s eksperimentalnim poimanjem fizičkih osobina boje i raznovrsnim metodama nanošenja na platno – *Jackson Pollock*
- Sredinom pedesetih godina 20. stoljeća – pop-art, umjetnici u svojim radovima koriste robu široke potrošnje – *Andy Warhol*
- Od 1970. g. – videoart zasnovan na video projekcijama – *Nam Jun Paik*.

EP u rukometu

Norveški zlatni cilj

Hrvatska muška rukometna reprezentacija pokušat će na predstojećem Euro 2008 osvojiti jedinu zlatnu kolajnu koja joj nedostaje

Piše: Dražen Prčić

Hrvatski muški rukomet uspio je u proteklih nekoliko godina, a i nešto malo prije, osvojiti brojna najsajnija i najvrijednija odličja na velikim natjecanjima. Osvojena su dva olimpijska zlata (Atlanta 1996. i Atena 2004.), svjetski tron (Portugal 2003.), uz još nekoliko srebrnih i brončanih »mjesta«, ali i pokraj osvajanja »svijeta«, Hrvatska nikada nije uspjela osvojiti svoj kontinent – Europu. Osvojene su jedino dvije bronce (1994. i 2006.). Predstojeće Europsko prvenstvo u Norveškoj nova je prigoda za »popravnici« i zaokruživanje jedne veličanstvene cjeline, koju su stvorili izbornik *Lino Červar*, kapetan momčadi *Ivano Balić* i svi veličanstveni rukometaši koji su proslavili hrvatski rukomet diljem sportskog planeta.

Bez Džombe

Ozljeda stopala jednog od najboljih svjetskih igrača na krilnoj poziciji – Mirze Džombe, veliki je udarac za Hrvatsku rukometnu reprezentaciju i on neće moći nastupiti na Euru 2008 u Norveškoj.

EURO 2008

U razdoblju od 17. siječnja, kada započinju prvi preliminarne susreti po skupinama, pa sve do finalnog dana 27. siječnja, Norveška će ugostiti trenutačno najbolje rukometne nacije staroga kontinenta. U četiri skupine (A, B, C, D) ždrijebom su svrstane po četiri reprezentacije, a najbolje tri iz svake skupine izborit će nastavak natjecanja u dvije zajedničke skupine (A i B tvore skupinu I, dok C i D ulaze u skupinu II). Zatim slijede susreti momčadi koje su nisu bile u istoj preliminarnoj skupini (A1 protiv B1, A2 protiv B2 i A3 protiv B3...), a prve dvije prvoplasirane momčadi iz obiju skupina izborit će polufinale, koje će se igrati po sustavu: 1. I protiv 2. II, odnosno 2. I protiv 1. II (odnosno, prvaci skupina igrati će protiv drugoplasiranih).

Pobjednici polufinalnih duela igrati će u velikom finalu za prvaka Europe, dok će poraženi u malom finalu odlučivati o trećem mjestu i brončanom odličju.

HRVATSKA NA EURO 2008 – Preliminarna runda

Skupina A – Stavanger

17. siječnja 20.15 h Hrvatska – Poljska
18. siječnja 18.15 h Hrvatska – Češka
20. siječnja 17.15 h Hrvatska – Slovenija

Hrvatska reprezentacija: *Alilović, Jerković, Somić, Vukić, Kaleb, Balić, Horvat, Zrnić, Vori, Sulić, Lacković, Šprem, Anušić, Ljubanović, Valčić T., Valčić J., Duvnjak, Dominiković, Špoljarić, Vuković, Bičanić*
Izbornik: *Lino Červar*

Ostale skupine

Skupina B – Drammen: Rusija, Crna Gora, Danska, Norveška

Skupina C – Bergen: Njemačka, Bjelorusija, Španjolska, Mađarska

Skupina D – Trondheim: Francuska, Slovačka, Island, Švedska

OČEKIVANJA: Kao aktualni olimpijski šampion i nekadašnji prvak svijeta, Hrvatska na svako veliko natjecanje odlazi kao jedan od glavnih favorita za osvajanje prvoga mjesta. Osobito kada se na njenom čelu nalaze jedan od najboljih (svih vremena) svjetskih trenera i igrač, koji je na posljednjih pet velikih turnira proglašavan najboljim svjetskim rukometašem. Realno je za očekivati kako će preliminarna runda u skupini A biti formalnost, ali isto tako ne treba podcjenjivati niti jednog protivnika, jer, pokraj uvijek neugodne Slovenije, Češka je, primjerice, u kvalifikacijama za EP izbacila reprezentaciju Srbije. Glede susjedne skupine B, s kojom se u drugoj rundi tvori nova skupina I, za očekivati je plasman Rusije i domaćina Norveške, a o trećem mjestu bi trebali odlučiti Crna Gora (debitant na velikim natjecanjima) i Danska. Konačno, zlato je uvijek imperativ, ali niti odličje nekog drugog sjaja, realno, ne bi bilo neuspjeh.

Vladimir Patarčić, igrač squasha

Novo sportsko iskustvo

Za samo jednu godinu aktivnijeg bavljenja ovim sportom uspio je zabilježiti prve vrijednije rezultate

Razgovor vodio: Dražen Prčić

U zimskom razdoblju »okovanosti« snijegom i lošim vremenskim uvjetima, squash je postao iznimno popularan na subotičkim prostorima. Ponajprije kao novi sport, atraktivan po svojoj brzini i dinamičnosti, a jednako i kao dostupan oblik praktične rekreacije u zatvorenom prostoru. No, znakovito je kako su subotički squasheri za veoma kratko vrijeme uspjeli svladati vještinu ove igre i već ostvariti i zapaženije rezultate na međunarodnim natjecanjima. Na velikom internacionalnom turniru u Zagrebu, 29. prosinca prošle godine, *Vladimir Patarčić* (1970.) zabilježio je lijep uspjeh osvajanjem 9. mjesta u konkurenciji 48 igrača iz nekoliko zemalja.

Squash je relativno novi sport na našim prostorima i još uvijek nepoznat široj javnosti. Kako ste Vi došli u prvi kontakt s ovom igrom?

Bilo je to, otprilike, prije godinu dana, kada sam iz čiste znatiželje otišao do squash kluba »Votuzok«, slijedeći informaciju kako i u Subotici postoji ovaj sport. Pogledao sam jedan meč koji je tada bio u tijeku, svidjelo mi se, i odlučio i sam probati.

Što Vas je u prvom redu privuklo squashu?

Prije svega njegova dinamičnost i potrebna brzina reakcije prilikom svakog odigranog udarca, a jednako i neophodna kombinatorika koja krasi ovu igru oivičenu s nekoliko zidova, koji čine teren. Squashu me je privukla i okolnost kako je to posve novi sport u nas i perspektive su u njemu znatno otvorenije za napredovanje nego u nekom drugom sportu. Lakši je pristup, a samim tim i mogućnost postizanja nekih boljih rezultata.

Kako biste usporedili iskustvo iz višegodišnjeg igranja tenisa koje ste prenijeli u novi sport, koji ima određenih dodirnih točaka s »bijelim« sportom?

S obzirom na gotovo desetogodišnje iskustvo s teniskih terena, oso-

bito kod određenog namještanja na udarac i samog poimanja igre, već u startu igranja squasha nisam imao problem s adaptiranjem. Naravno, ovdje je sve mnogo dru-

gačije i prilagođeno drugačijim uvjetima igre, ali mi je tenis ipak na određeni način pomogao. Opet, u squashu treba nastojati odigrati svaki udarac u dva koraka, što je

Ribički šampion

Prije par godina Vladimir Patarčić ponio je naslov svjetskog prvaka u ribolovu, a u posljednje vrijeme ribički štap zamijenio je reketom za squash.

»Pribranoš, strpljivost i upornost, osobine su kvalitetnog ribiča, a svoje šampionsko iskustvo nastojim prenijeti i na squash teren, osobito kada je u pitanju »gradnja« poena tijekom neizvjesne igre.«

posve drugačije nego, recimo, u tenisu.

Koliko često trenirate?

Unazad nekoliko mjeseci treniram vrlo intenzivno, 5 puta na tjedan po 1–1,5 sat i nastojim što više upotpuniti svoju igru. Uz to, kada mi se ukaže prilika, uvijek odigram još poneki meč u slobodnim terminima. Treniranje squasha mi predstavlja veliko zadovoljstvo, ali i praktičnu i lijepu rekreaciju.

Plodovi intenzivnog i vrijednog treninga donijeli su vam i prve značajnije rezultate na domaćoj, ali i na međunarodnoj sceni.

Poslije samo nekoliko turnira na kojima sam sudjelovao u prošloj godini, trenutačno zauzimam 25. mjesto na ljestvici najboljih igrača Srbije, a na nedavno održanom internacionalnom turniru u Zagrebu sam osvojio 9. mjesto u konkurenciji 48 igrača iz nekoliko država.

O kakvom se natjecanju radilo i kakav je bio vaš turnirski skor do osvajanja 9. mjesta u konačnici?

U konkurenciji igrača iz Hrvatske, Slovenije i Srbije, uspio sam zabilježiti 3 pobjede u natjecateljskom dijelu, dok sam u 1/8 finala tijesno poražen s 2-1 u setovima, i nedostajalo mi je malo sportske sreće u posljednjem odlučujućem setu kod rezultata 9-9 (igra se do 11 osvojenih poena op. a). Ipak, osvajanje 9. mjesta na jednom tako jakom natjecanju jamačno predstavlja uspjeh i podstrek za daljnje treniranje. Uz to svakim novim natjecanjem i susretima protiv drugih igrača stiže se potrebno iskustvo, što je u squashu iznimno važno.

Kakvi su igračko – natjecateljski planovi u nastupajućoj godini?

Do veljače, prema važećem turnirskom rasporedu, nema nikakvih natjecanja, a onda slijedi nekoliko turnira na kojima planiram nastupiti. Do tada ću nastaviti s redovitim treninzima i nastojati još više unaprijediti svoju igru.

KRIŽALJKA

www.kviskoteka.hr

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69																															

RJESENJE KRIZALJKE:

Otvoreno pismo vijećnicima HNV-a

Cijenjena gospodo, ovim putem izražavam veliko nezadovoljstvo vašim, slobodni smo reći, sknavljenjem blagdana. Upravo iz tih razloga nismo odreagirali u prošlom broju našega i vašega tjednika.

Za nas su božićni blagdani dani mira i ljubavi. Spletke i smjene su suprotne našim osjećajima i našem radu, a nažalost u njima su sudjelovali i vijećnici *Adin* i *Šimunov*, koji zastupaju »Šokadiju« i »Bodrog«. O ostalima nećemo, drugom zgodom možemo o našem nezadovoljstvu radom i odnosom navedene dvojice spram sredine koju zastupaju. Način na koji je smijenjen UO Hrvatske riječi krajnje je nekorektan politički potez u odnosu na dvojicu bivših članova ovoga tijela, predsjednika KPZH »Šokadija« iz Sonta prof. *Zvonka Tadijana* i predsjednika HKUPD »Dukat« Vajska-Bođani *Pavla Pejčića*. Tvrdimo da su svoju dužnost obavljali časno, pošteno i odgovorno, a ukoliko je smjena starog UO-a, kojega ste vi svojedobno i izabrali i izbor novoga politički potez uperen protiv jednoga ili dvojice ljudi, trebalo je to izvesti na kulturniji i elegantniji način. Ovako ste nanijeli ljagu poštenim i časnim članovima ovoga

tijela. Ostali ste nedorečeni, a bili ste dosljedni samo u nedosljednostima. Niste vodili računa o teritorijalnoj zastupljenosti, tako da ste pri izboru članova novoga UO-a ponovno, po tko zna koji put, zaobišli šokački dio našega puka, odnosno hrvatsko Podunavlje, a iz šturoga priopćenja vidljivo je da je iz Subotice i bliže okolice izabrano čak četvero članova. Pozivate se na stručnost i mladost, nije valjda da vjerujete kako u Podunavlju nema mladih i obrazovanih Hrvata!? Ima, samo je potrebno informirati se, a da bi se malo bolje informirali, potrebno je i povremeno prisustvo najviših dužnosnika naše krovne organizacije na terenu na kojemu naše udruge djeluju.

HKPD »S. S. Kranjčević« Bački Breg – predsjednik Stipan Katačić

KUDH »Bodrog« Bački Monoštor – predsjednica Marija Turkalj

KPZH »ŠOKADIJA« Sonta – tajnik Ivan Andrašić

HKUPD »Mostonga« Bač – predsjednik Stjepan Čoban

HKUPD »Dukat« Vajska-Bođani – rizničar Luka Iličić

Cjenik reklamnog prostora

POSLEDNJA STRANA / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	6.000 din	7.080,00 din
1/2	3.600 din	4.248,00 din
1/4	2.000 din	2.360,00 din

DRUGA I PREPOSLEDNJA STRANA / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	5.000 din	5.900 din
1/2	3.000 din	3.540 din
1/4	1.700 din	2.040 din

UNUTARNJE STRANE / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	4.000 din	4.720,00 din
1/2	2.400 din	2.832,00 din
1/4	1.360 din	1.604,80 din
1/6	950 din	1.121,00 din
1/12	600 din	708,00 din

Iskoristite popuste!

Za vezane oglase u 4 ili više brojeva odobravamo popust od 20%. SPECIJALAN POPUST ZA GODIŠNJI UGOVOR O REKLAMIRANJU.

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila
- Najpovoljnije osiguranje imovine, tvrtke, kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje transporta
- Osiguranje nezgoda, obvezna i sva imovinska osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete
- Postanite i Vi član velike obitelji "Croatia osiguranja" D.D. iz Zagreba

"Milenijum osiguranje" A.D. Beograd - Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon: +381 (24) 555-867 i 552-406
E-mail: mios@tippnet.co.yu
Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

PETAK
11.1.2008.

06.40 - Najava programa
06.45 - TV kalendar
07.05 - Vijesti
07.35 - Vijesti
08.35 - Vijesti
09.05 - Ponos Ratkajevih, serija
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Escala a la Havane: Sur les pas d'Hemingway, dokumentarni film
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.35 - Mala gospodica, telenovela
13.25 - Slike krajolika: Burgundija, između vode i svjetla
14.10 - Skica za portret
14.30 - Vijesti
14.45 - Glas domovine
15.10 - Znanstvena petica
15.40 - Drugo mišljenje
16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
16.15 - Hrvatska uživo
17.15 - Hrvatska uživo - Vijesti
17.20 - Iza ekrana
17.50 - Domaći dokumentarni film
18.20 - Ep reportaža
18.30 - Ponos Ratkajevih, serija
19.30 - Dnevnik
20.15 - Hrvatsko podmorje 4.: Od Savudrije do Prevlake - Krk
20.50 - Dobre namjere, serija
21.40 - Poslovni klub
22.10 - Paparazzi 1., dokumentarna serija
23.10 - Vijesti iz kulture
23.15 - Lica nacije
00.00 - Vijesti
00.15 - Zvezdane staze: Nova generacija 1., serija
01.05 - Filmski maraton: Consequence, njemački film
02.55 - Filmski maraton: Theeviravaathi / The Terrorist, indijski film
04.35 - Moja obitelj 6., humoristična serija
05.05 - Mala gospodica, telenovela
05.50 - Poslovni klub
06.15 - Znanstvena petica
06.45 - Iza ekrana

06.25 - TEST
06.40 - Najava programa
06.45 - Silvestrovi i Čičijeve tajne, crtana serija

07.10 - Zlurad, crtana serija
07.35 - Četvero protiv Z, serija za djecu
08.00 - Žutokljunac:
09.00 - Učilica
09.10 - Veliki odmor:
09.35 - Retro: Glazbeceda
09.45 - Umjetnička akademija u Osijeku
10.00 - Film za djecu
11.30 - Reprizni program
13.35 - Veliki odmor
14.25 - Silvestrovi i Čičijeve tajne, crtana serija
14.50 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
15.15 - Moja obitelj 6., humoristična serija
15.50 - Županijske panorame
16.15 - Zvezdane staze: Nova generacija 1., serija
17.05 - CD LIVE
17.55 - Prijatelji 3., humoristična serija
18.25 - Vijesti na Drugom
18.40 - It's Always Sunny in Philadelphia, humoristična serija
19.10 - All About Bryan 1., serija
19.55 - Tom i Jerry, crtani film
20.10 - Ballistic, američki film
21.45 - Vijesti na Drugom
22.05 - Struna u krvi 4., serija
23.40 - Lovci na natprirodno 2., serija
00.30 - CD LIVE

06:15 Šaljivi kućni video
06:40 Pepa prašćić
07:00 Traktor Tom
07:20 Medvjedići dobra srca
08:10 Jagodica Bobica
09:00 Nova lova-TV igra
11:00 PROLUPALI MAFIJAŠI
12:25 Cosby show
12:50 Svi vole Raymonda
13:15 Vijesti
13:30 Zauvijek susjedi
14:00 H.POIROT:TUŽNI ČEMPRES
15:40 Lude 70-e
16:05 Kralj Queensa
16:30 Svijet prema Jimu
16:50 Svi vole Raymonda
17:15 Cosby show
17:40 Vijesti Nove TV
17:55 Ružna ljepotica
18:40 Zauvijek susjedi
19:15 Dnevnik Nove TV
19:45 Sport Nove TV
19:50 10 do 8
20:00 TRGOVINA LJUDIMA
23:10 Vijesti Nove TV
23:30 ZLOČIN IZ STRASTI
00:50 ZAKOPANE TAJNE
02:25 Lijepe i ambiciozne
03:15 Kraj programa

07.20 Montecristo, telenovela
08.10 Dexterov laboratorij, crtana serija
08.40 Spužva Bob Skockani, crtana serija
09.05 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija (R)
09.30 Puna kuća, humoristična serija (R)
10.00 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
10.25 Dadija, humoristična serija (R)
10.50 Bračne vode, serija (R)
11.15 Sudnica, show
11.45 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
12.15 Vijesti
12.20 Eksploziv, magazin (R)
12.35 Zabranjena ljubav, (R)
13.00 Everwood, serija
13.55 Magnum, akcijska serija
14.45 Cobra 11, serija
15.40 Korak po korak, serija
16.05 Puna kuća, serija
16.35 Pod istim krovom, humoristična serija
17.05 Dadija, serija
17.30 Bračne vode, serija
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.30 Zabranjena ljubav
20.00 Izravni udar, igrani film
21.35 Vraćanje duga, film
23.15 Vijesti
23.30 Zaštitnik, igrani film
01.00 Kunolovac, kviz
03.00 Lažljivac, igrani film, (R)

SUBOTA
12.1.2008.

07.00 - Najava programa
07.20 - Vijesti
07.35 - Kinoteka - ciklus vesterna: Hallelujah Trail (Tragom velike karavane), film
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.20 - Kućni ljubimci
10.55 - Meta, emisija za branitelje
12.00 - Dnevnik
12.35 - Mala gospodica
13.25 - Potrošački kod
14.00 - Prizma, multinacionalni magazin
14.40 - Duhovni izazovi
15.05 - Reporter
16.15 - Euromagazin
16.45 - Vijesti
17.00 - Domaće zabavno-glazbene emisije

17.35 - Škrinja
18.35 - TV Bingo show
19.15 - Loto 7/39
19.30 - Dnevnik
20.15 - Show 69
21.10 - Opasna šifra, američki film
23.05 - Vijesti
23.15 - Vijesti iz kulture
23.30 - Filmski klub: French Connection II (Francuska veza 2), američki film
01.10 - Filmski maraton: Gunshy, američki film
02.50 - Filmski maraton: Mrs. Dalloway, britansko-američko-nizozemski film
04.25 - Show 69
05.10 - Mala gospodica, telenovela
05.55 - Reporter
07.00 - Potrošački kod
07.30 - Euromagazin
08.00 - Domaće zabavno-glazbene emisije

07.00 - TV vodič
08.25 - Najava programa
08.30 - Žutokljunac
09.30 - Disneyjevi crtići: Miki i prijatelji
09.50 - Disneyjevi crtići: Mala sirena
10.20 - O.C.4., serija
11.10 - Tree Hill 4., serija
12.00 - Briljanteen
12.55 - Auto-magazin
13.30 - Dobre namjere, serija
14.20 - Dobre namjere, serija
15.10 - Filmski klasici - ciklus Marilyn Monroe: Prince and the Showgirl (Prince i plesačica), američki film
17.10 - Dvoransko prvenstvo Prve HNL lige, prijenos
20.05 - Nuclear Secrets, dokumentarna serija
21.00 - Sevdah u Lisinskom, snimka koncerta
22.40 - Sportske vijesti
22.50 - Film
00.30 - Vrijeme je za jazz
01.30 - TV raspored

07:00 Zločko, crtana serija
07:20 Atom, crtana serija
07:45 Power rangers MF, crtana serija
08:10 Yu-Gi-Oh GX, crtana serija
08:35 Ninja kornjače FFWD
09:00 Nova lova, TV igra
11:10 Novac, business magazin
11:40 Automotiv, auto moto magazin

12:10 Jane Doe: Pljačka stoljeća, igrani film
13:40 Herbie se ponovno natječe, igrani film
15:15 Večernja škola - EU
16:15 Lud, zbunjen, normalan, serija
17:00 Vijesti
17:10 Kod Ane, kulinarski show
17:55 Nad lipom 35, humoristično glazbeni show
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Ekstremisti, igrani film
21:35 Vrijeme grijeha, igrani film
23:15 Izdaja, igrani film
00:45 Teror iz sjene, igrani film
02:15 Lijepe i ambiciozne, serija
03:00 Kraj programa

07.30 Centar svijeta, humoristična serija
08.25 Ulica Sezam, crtana serija
09.30 Zabranjena ljubav, sapunica (pet epizoda) (R)
11.50 Policajac s Petlovog brda, dramska serija
12.40 Ludo zaljubljen, dramska serija
13.40 Vijesti uz ručak
13.45 Svjedok pod zaštitom, igrani film, kriminalistička drama
15.25 Ubojstvo u rezervatu, igrani film, triler
17.30 Zvijezde Ekstra: Slavne obitelji- Windsorovi, zabavna emisija
18.30 Vijesti
19.00 Žuta minuta, zabavna emisija
20.00 Divlje sestre, igrani film, humorna drama
21.40 Opasna zona, igrani film
23.10 Božji oklop, igrani film, akcijska komedija
00.55 Kunolovac, kviz
02.55 Izravni udar, igrani film, akcijski (R)

NEDJELJA
13.1.2008.

08.00 - Najava programa
08.05 - TV kalendar
08.20 - Vijesti
08.30 - Varaždinski komorni orkestar i Catherine Mackintosh
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture

10.20 - Hrvatska kulturna baština
 10.40 - Ganges: Kéi planina, dokumentarna serija
 11.35 - Jelovnici izgubljenog vremena
 12.00 - Dnevnik
 12.35 - Plodovi zemlje
 13.25 - Rijeka: More
 14.00 - Nedjeljom u dva
 15.02 - Kulturni info
 15.10 - Mir i dobro
 15.45 - Opera box
 16.15 - Vijesti
 16.35 - Lijepom našom, zabavna emisija
 17.25 - Uzmi ili ostavi, TV igra
 18.05 - Zabavno-sportska emisija
 19.15 - Loto 6/45
 19.30 - Dnevnik
 20.15 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
 21.15 - Libertas, dramska serija
 21.55 - Film
 23.40 - Vijesti
 23.50 - Vijesti iz kulture
 00.00 - Ciklus europskog filma: Due Amici, talijanski film
 01.20 - Nedjeljom u dva
 02.20 - Ganges: Kéi planina, dokumentarna serija
 03.10 - Emisije o kulturi
 03.55 - Lijepom našom, zabavna emisija
 04.40 - Plodovi zemlje
 05.25 - Rijeka: More
 05.55 - Glas domovine
 06.20 - Drugo mišljenje

07.00 - TV vodič
 07.45 - Najava programa
 07.50 - Lilo i Stitch, crtana serija
 08.15 - Lilo i Stitch, crtana serija
 08.45 - Dječje filmsko jutro
 10.00 - Nora Fora, TV igra za djecu
 10.50 - Biblija
 11.00 - Vodinci: Misa, izravni prijenos
 12.05 - Parlaonica
 13.05 - Slikovnica
 13.35 - K-9, američki film
 15.20 - Obožavamo cigarete, dokumentarni film
 16.15 - Dvoransko prvenstvo Prve HNL lige
 16.52 - Rukomet, Liga prvaka (ž): Podravka Vegeta - Gyori, prijenos
 18.40 - Dvoransko prvenstvo Prve HNL lige
 19.30 - Petar Pan i gusari, crtana serija
 20.00 - Statisti 2., humoristična serija

20.30 - ENL - 1. poluvrijeme
 21.20 - Sportske vijesti
 21.30 - ENL - 2. poluvrijeme
 22.25 - Mijenjam svijet
 22.55 - Dokuteka
 23.30 - Emisije o kulturi
 00.00 - TV raspored

06:55 Atom, certana serija
 07:20 Power rangers MF, crtana serija
 07:45 Ninja kornjače FFWD, crtana serija
 08:10 Yu-Gi-Oh GX, crtana serija
 08:35 Smallville, serija
 09:25 Skijanje: Maribor slalom (ž), 1. vožnja, prijenos
 10:30 Djevojke s Beverly Hillsa, serija
 11:00 Nezaboravno putovanje, igrani film
 12:25 Skijanje: Maribor slalom (ž), 2. vožnja, prijenos
 13:20 Čarobnice, serija
 14:15 Moj prijatelj Rex, film
 15:50 Mali heroji, igrani film
 17:30 Vijesti
 17:40 Ekstremisti, igrani film
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Nad lipom 35, show
 21:15 Neobičan zet, igrani film
 22:55 Red carpet, showbiz magazin
 00:10 Svi mrže Chrisa, serija
 00:35 Ljepota života, film
 02:05 Red carpet, showbiz magazin
 03:10 Svi mrže Chrisa, serija
 03:35 Kraj programa

07.35 Blizanke, serija
 08.05 Ulica Sezam
 09.10 Policajac s Petlovog brda, dramska serija (R)
 10.05 Ludo zaljubljen, dramska serija (R)
 10.55 Agatha Christie: Trik je u zrcalima, igrani film
 12.35 Ne daj se, Nina!, humorna drama (R)
 13.25 Bibin svijet, serija (R)
 14.05 Vijesti uz ručak
 14.15 Sam u kući 4, film, komedija
 15.40 Divlje sestre, igrani film, humorna drama (R)
 17.20 Odred za čistoću, zabavna emisija
 17.45 Ekkluziv, magazin
 18.30 Vijesti
 19.00 Salto, zabavna emisija
 20.00 Policijska patrola, dokumentarna sapunica
 20.50 Krojač Paname, igrani film, drama/triler

22.40 FBI istraga, serija
 23.40 Kunolovac, kviz
 01.40 Opasna zona, igrani film, akcijski (R)

**PONEDJELJAK
14.1.2008.**

06.40 - Najava programa
 07.05 - Vijesti
 09.10 - Ponos Ratkajevih, serija
 10.00 - Vijesti
 10.15 - Overland 7: Ritorno in Siberia 1., serija
 11.10 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.35 - Mala gospodica
 13.25 - Dan za danom, mozaično-zabavna emisija
 14.30 - Vijesti
 14.45 - Normalan život - emisija o osobama s invaliditetom
 15.35 - Hrvatske špilje: Tajna vrata Velebita
 16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
 16.15 - Hrvatska uživo
 17.25 - Hrvatska uživo - Vijesti
 17.30 - Metro Express
 17.40 - Najslabija karika, kviz
 18.30 - Ponos Ratkajevih, serija
 19.30 - Dnevnik
 20.15 - Latinica: Život u Zagrebu
 21.40 - Narodna medicina, dokumentarna serija
 22.20 - Otvoreno
 23.05 - Vijesti iz kulture
 23.10 - Na rubu znanosti
 00.00 - Vijesti
 00.15 - Zvezdane staze: Nova generacija 1., serija
 01.00 - Moja obitelj 6., humoristična serija
 01.30 - CSI: Miami 5., serija
 02.15 - Overland 7: Ritorno in Siberia 1., dokumentarna serija
 03.05 - Oprah show
 03.45 - Latinica: Život u Zagrebu
 05.05 - Mala gospodica
 05.50 - Normalan život - emisija o osobama s invaliditetom

06.40 - Najava programa
 06.45 - Silvestrove i Čičijeve tajne, crtana serija
 07.10 - Zlurad, crtana serija
 07.35 - Četvero protiv Z, serija za djecu
 08.00 - Žutokljunac:
 09.00 - Učilica
 09.10 - Veliki odmor

10.00 - Kart Racer, njemačko-kanadski TV film
 11.55 - Jack i Bobby, serija
 12.35 - Ed 4., serija
 13.20 - Veliki odmor
 14.10 - Silvestrove i Čičijeve tajne, crtana serija
 14.35 - TOP 40
 15.15 - Moja obitelj 6., humoristična serija
 15.50 - Županijske panorame
 16.15 - Zvezdane staze: Nova generacija 1., serija
 17.05 - McLeodove kćeri 3.
 17.55 - Prijatelji 3., serija
 18.25 - Vijesti na Drugom
 18.45 - Sve u šesnaest
 19.05 - All About Bryan 2.
 19.50 - Ptica trkačica
 20.10 - CSI: Miami 5., serija
 21.00 - Vijesti na Drugom
 21.20 - Bitange i princeze 4.
 22.00 - Sažeci španjolske i talijanske nogometne lige
 22.45 - Reservoir Dogs, film
 00.20 - McLeodove kćeri 3.

06:15 Šaljivi kućni video
 06:40 Pepa Prašćić
 07:00 Traktor Tom
 07:20 Medvjedići dobra srca
 08:10 Jagodica Bobica
 09:00 Nova lova, TV igra
 11:00 Kralj Queensa, serija
 11:25 Svi vole Raymonda
 11:50 Cosby show, serija
 12:20 Vijesti
 12:35 Zauvijek susjedi, serija
 13:15 Hercule Poirot: Umorstvo na ladanju, igrani film
 15:00 Lude 70-e, serija
 15:30 Kralj Queensa, serija
 16:00 Svijet prema Jimu, serija
 16:30 Cosby show, serija
 16:55 Svi vole Raymonda
 17:25 Vijesti
 17:40 Ružna ljepotica, serija
 18:35 Zauvijek susjedi, serija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 19:50 10 do 8, informativna emisija
 20:00 Potopljeni, igrani film
 21:35 Uvod u anatomiju, serija
 22:30 Labirint zločina, serija
 23:35 Vijesti
 23:55 Nikita, serija
 00:55 JAG, serija
 01:45 Dva metra pod zemljom
 02:35 Čovjek za posao, film
 04:00 Moja slavna sestra, serija
 04:25 Kraj programa

06.00 Everwood, serija (R)
 06.50 Montecristo, telenovela
 07.45 Dexterov laboratorij

08.10 Spužva Bob Skockani
 08.35 Korak po korak, serija (R)
 09.05 Puna kuća, serija (R)
 09.30 Pod istim krovom, serija (R)
 09.55 Dadija, serija (R)
 10.25 Bračne vode, serija (R)
 10.50 Sudnica, show
 11.20 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 11.50 Vijesti
 11.55 Ekkluziv, magazin (R)
 12.35 Zabranjena ljubav, (R)
 13.00 Everwood, serija
 13.55 Magnum, akcijska serija
 14.45 Cobra 11, serija
 15.40 Korak po korak, serija
 16.05 Puna kuća, serija
 16.35 Pod istim krovom, serija
 17.05 Dadija, serija
 17.30 Bračne vode, serija
 18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
 18.30 Vijesti
 18.55 Exploziv, magazin
 19.05 K.T.2 - Pravda na zadatku, serija
 19.30 Zabranjena ljubav
 20.00 CSI: Miami, serija
 20.50 Kobni uron, igrani film
 22.15 CSI, serija
 23.10 Vijesti
 23.25 Oti, znanstveno-fantastična mini serija
 00.15 Kunolovac, kviz

**UTORAK
15.1.2008.**

08.35 - Vijesti
 09.10 - Ponos Ratkajevih, serija
 10.00 - Vijesti
 10.15 - Overland 7: Ritorno in Siberia 1., dok. serija
 11.10 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.35 - Mala gospodica
 13.25 - Dan za danom, mozaično-zabavna emisija
 14.30 - Vijesti
 14.45 - Među nama
 15.35 - Izbliza, izdaleka - 80 godina Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju
 16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
 16.15 - Hrvatska uživo
 17.40 - Najslabija karika, kviz
 18.30 - Ponos Ratkajevih, serija
 19.30 - Dnevnik
 20.15 - Globalno sijelo
 20.50 - Dobre namjere, serija
 21.40 - Pola ure kulture
 22.20 - Otvoreno
 23.10 - Drugi format
 00.00 - Vijesti
 00.15 - Zvezdane staze: Nova generacija 1., serija
 01.00 - Moja obitelj 6., serija
 01.30 - Braća i sestre, serija

02.15 - Ubojstvo u mislima 3.
03.05 - Overland 7: Ritorno in
Siberia 1., dok. serija
03.50 - Oprah show
04.35 - Pola ure kulture
05.05 - Mala gospodica
05.50 - Među nama

06.45 - Silvestrove i Čičijeve
tajne, crtana serija
07.10 - Zlurad, crtana serija
07.35 - Četvero protiv Z, serija
08.00 - Žutokljunac
09.00 - Učilica
09.10 - Veliki odmor
10.00 - Illegally Yours, film
11.55 - Jack i Bobby, serija
12.35 - Ed 4., serija
13.20 - Veliki odmor
14.10 - Silvestrove i Čičijeve
tajne, crtana serija
14.35 - TOP 40
15.15 - Moja obitelj 6., serija
15.50 - Županijske panorame
16.15 - Zvezdane staze: Nova
generacija 1., serija
17.05 - McLeodove kćeri 3.
17.55 - Prijatelji 3., serija
18.25 - Vijesti na Drugom
18.45 - Sve u šesnaest
19.05 - All About Bryan 2.
19.50 - Tom i Jerry, crtani film
20.10 - Freejack, američki film
22.00 - Vijesti na Drugom
22.20 - Braća i sestre, serija
23.10 - Ubojstvo u mislima 3.
00.05 - McLeodove kćeri 3.

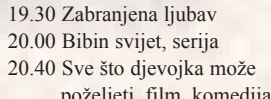

06:15 Šaljivi kućni video
06:40 Pepa Prašćić
07:00 Traktor Tom
07:20 Medvjedići dobra srca
08:10 Jagodica Bobica
09:00 Nova lova, TV igra
11:00 Kralj Queensa, serija
11:25 Svi vole Raymonda
11:50 Cosby show, serija
12:20 Vijesti
12:35 Zauvijek susjedi, serija
13:15 Potopljeni, igrani film
15:00 Lude 70-e, serija
15:30 Kralj Queensa, serija
16:00 Svijet prema Jimu, serija
16:30 Cosby show, serija
16:55 Svi vole Raymonda
17:25 Vijesti
17:40 Ružna ljepotica, serija
18:35 Zauvijek susjedi, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
19:50 10 do 8,
informativna emisija
20:00 Naša mala klinika, serija
21:00 Mafija, igrani film
22:30 Pod nož, serija

23:20 Vijesti
23:35 Nikita, serija
00:25 JAG, serija
01:15 Na rubu zakona, serija
02:00 Savršeni učenik, film
03:45 Moja slavna sestra, serija
04:10 Kraj programa

06.00 Everwood, serija (R)
07.20 Montecristo, telenovela
08.10 Dexterov laboratorij
08.40 Spužva Bob Skockani
09.05 Korak po korak, (R)
09.30 Puna kuća, serija (R)
10.00 Pod istim krovom, (R)
10.25 Dadilja, serija (R)
10.50 Bračne vode, serija (R)
11.15 Sudnica, show
11.45 Večera za 5,
lifestyle emisija (R)
12.15 Vijesti
12.20 Eksploziv, magazin (R)
12.35 Zabrana ljubav, (R)
13.00 Everwood, serija
13.55 Magnum, akcijska serija
14.45 Cobra 11, serija
15.40 Korak po korak, serija
16.05 Puna kuća, serija
16.35 Pod istim krovom, serija
17.05 Dadilja, serija
17.30 Bračne vode, serija
18.00 Večera za 5,
lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 – Pravda na
zadatku, serija
19.30 Zabrana ljubav
20.00 Bibin svijet, serija
20.40 Sve što djevojka može
poželjeti, film, komedija
22.25 CSI, serija
23.15 Vijesti
23.30 Oti, znanstveno-
fantastična mini serija
00.20 Kunolovac, kviz

06.40 - Najava programa
06.45 - TV kalendar
07.05 - Vijesti
07.35 - Vijesti
08.35 - Vijesti
09.10 - Ponos Ratkajevih, serija
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Overland 7: Ritorno in
Siberia 1., dok.serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.35 - Mala gospodica
13.25 - Dan za danom,
mozaično-zabavna emisija

14.30 - Vijesti
14.45 - Riječ i život,
religijski program
15.35 - Eko zona
16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
16.15 - Hrvatska uživo
17.20 - Hrvatska uživo - Vijesti
17.35 - Najslabija karika, kviz
18.25 - Ponos Ratkajevih, serija
19.15 - Loto 7/39
19.30 - Dnevnik
20.15 - Piramida
21.20 - Luda kuća 3., TV serija
21.55 - Hrvatska kulturna
baština
22.20 - Otvoreno
23.05 - Vijesti iz kulture
23.10 - Scientia Croatica -
znanstveni forum
00.00 - Vijesti
00.15 - Zvezdane staze: Nova
generacija 1., serija
01.00 - Moja obitelj 6.,
humoristična serija
01.30 - Zakon i red: Odjel
za žrtve 8., serija
02.15 - Zakon i red: Zločinačke
nakane, serija
03.00 - Overland 7: Ritorno in
Siberia 1., dok.serija
03.45 - Oprah show
04.30 - Emisije o kulturi
04.35 - Eko zona
05.05 - Mala gospodica,
telenovela
05.50 - Riječ i život,
religijski program

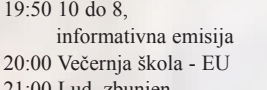

06.40 - Najava programa
06.45 - Silvestrove i Čičijeve
tajne, crtana serija
07.10 - Zlurad, crtana serija
07.35 - Četvero protiv Z, serija
08.00 - Žutokljunac:
09.00 - Učilica
09.10 - Veliki odmor:
10.00 - Prijenos sjednica
Hrvatskog sabora
13.35 - Veliki odmor
14.25 - Silvestrove i Čičijeve
tajne, crtana serija
14.50 - Pustolovine Marka
i Goge, crtana serija
15.15 - Moja obitelj 6.,
humoristična serija
15.50 - Županijske panorame
16.15 - Zvezdane staze: Nova
generacija 1., serija
17.05 - McLeodove kćeri 3.
17.55 - Prijatelji 3.,
humoristična serija
18.25 - Vijesti na Drugom
18.45 - Sve u šesnaest
19.05 - All About Bryan 2.,
serija
19.50 - Ptica trkačica
20.10 - Djevojka s bisernom
naušnicom, britanski film

21.55 - Vijesti na Drugom
22.15 - Zakon i red: Odjel za
žrtve 8., serija
23.05 - Zakon i red: Zločinačke
nakane, serija
23.55 - McLeodove kćeri 3.
00.40 - TV raspored

06:15 Šaljivi kućni video
06:40 Pepa Prašćić
07:00 Traktor Tom
07:20 Medvjedići dobra srca,
crtana serija
08:10 Jagodica Bobica,
crtana serija
09:00 Nova lova, TV igra
11:00 Kralj Queensa, serija
11:25 Svi vole Raymonda,
serija
11:50 Cosby show, serija
12:20 Vijesti
12:35 Zauvijek susjedi, serija
13:15 Opasne djevojke,
igrani film
15:00 Lude 70-e, serija
15:30 Kralj Queensa, serija
16:00 Svijet prema Jimu, serija
16:30 Cosby show, serija
16:55 Svi vole Raymonda,
serija
17:25 Vijesti
17:40 Ružna ljepotica, serija
18:35 Zauvijek susjedi, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
19:50 10 do 8,
informativna emisija
20:00 Večernja škola - EU
21:00 Lud, zbunjen,
normalan, serija
21:35 Slobodni pad, igrani film
23:15 Vijesti
23:30 Nikita, serija
00:20 JAG, serija
01:05 RRRm!!!, igrani film
02:35 Moja slavna sestra, serija
03:25 Kraj programa

06.00 Everwood, serija (R)
07.20 Montecristo, telenovela
08.10 Dexterov laboratorij,
crtana serija
08.40 Spužva Bob Skockani
09.05 Korak po korak,
humoristična serija (R)
09.30 Puna kuća,
humoristična serija (R)
10.00 Pod istim krovom,
humoristična serija (R)
10.25 Dadilja,
humoristična serija (R)
10.50 Bračne vode,
humoristična serija (R)
11.15 Sudnica, show
11.45 Večera za 5,
lifestyle emisija (R)

12.15 Vijesti
12.20 Eksploziv, magazin (R)
12.35 Zabrana ljubav,
sapunica (R)
13.00 Everwood,
dramska serija
13.55 Magnum, akcijska serija
14.45 Cobra 11,
kriminalistička serija
15.40 Korak po korak,
humoristična serija
16.05 Puna kuća,
humoristična serija
16.35 Pod istim krovom,
humoristična serija
17.05 Dadilja,
humoristična serija
17.30 Bračne vode,
humoristična serija
18.00 Večera za 5,
lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 – Pravda na
zadatku, serija
19.30 Zabrana ljubav
20.00 Kosti, serija
20.50 Zaboravljeni slučaj,
kriminalistička serija
21.40 Vatrene dečki,
dramska serija
22.35 CSI,
kriminalistička serija
23.25 Vijesti
23.40 Oti, znanstveno-
fantastična mini serija
00.30 Kunolovac, kviz

06.40 - Najava programa
06.45 - TV kalendar
07.05 - Vijesti
09.10 - Ponos Ratkajevih, serija
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Overland 7: Ritorno in
Siberia 1., dok.serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.35 - Mala gospodica
13.25 - Dan za danom,
mozaično-zabavna emisija
14.30 - Vijesti
14.45 - Trenutak spoznaje
15.35 - Vugljenari,
dokumentarni film
16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
16.15 - Hrvatska uživo
17.25 - Hrvatska uživo - Vijesti
17.30 - Metro Express
17.40 - Najslabija karika, kviz
18.30 - Ponos Ratkajevih, serija
19.30 - Dnevnik
20.15 - 1 protiv 100, kviz
21.20 - Brisani prostor
22.00 - Znanstvene vijesti

22.20 - Otvoreno
23.05 - Vijesti iz kulture
23.10 - Grupa sestorice autora, dokumentarni film (2.dio)
00.00 - Vijesti
00.15 - Zvezdane staze: Nova generacija 1., serija
01.00 - Moja obitelj 6., humoristična serija
01.30 - Dr. House 3. serija
02.15 - Obitelj Soprano 6.
03.05 - Bez traga 4., serija
03.45 - Strana dokumentarna serija
04.35 - Domaći dokumentarni film
05.05 - Mala gospodica
05.50 - Trenutak spoznaje

06.40 - Najava programa
06.45 - Štrumpfovi
07.10 - Šaolinski obračun, crtana serija
07.35 - Četvero protiv Z, serija
08.00 - Žutokljunac:
09.00 - Učilica
09.10 - Veliki odmor:
10.00 - Prijenos sjednica Hrvatskog sabora
13.35 - Veliki odmor
14.25 - Štrumpfovi, crtana serija
14.50 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
15.15 - Moja obitelj 6., humoristična serija
15.50 - Županijske panorame
16.15 - Zvezdane staze: Nova generacija 1., serija
17.05 - McLeodove kćeri 3.
17.55 - Prijatelji 3., humoristična serija
18.25 - Vijesti na Drugom
18.45 - Sve u šesnaest
19.05 - All About Bryan 2.
19.50 - Tom i Jerry, crtani film
20.10 - Ružna Betty, serija
21.00 - Vijesti na Drugom
21.20 - Dr. House 3. serija
22.15 - Obitelj Soprano 6.
23.10 - Bez traga 4., serija
00.00 - McLeodove kćeri 3.

06:15 Šaljivi kućni video
06:40 Pepa Prašćić
07:00 Traktor Tom, crtana
07:20 Medvjedići dobra srca
08:10 Jagodica Bobica
09:00 Nova Iova, TV igra
11:00 Kralj Queensa, serija
11:25 Svi vole Raymonda
11:50 Cosby show, serija
12:20 Vijesti
12:35 Zauvijek susjedi, serija
13:15 Priča iz L.A., igrani film

15:00 Lude 70-e, serija
15:30 Kralj Queensa, serija
16:00 Svijet prema Jimu, serija
16:30 Cosby show, serija
16:55 Svi vole Raymonda
17:25 Vijesti
17:40 Ružna ljepotica, serija
18:35 Zauvijek susjedi, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
19:50 10 do 8, informativna emisija
20:00 Istraga, magazin
21:30 Provjereno, informativni magazin
22:25 Sekunde do katastrofe, serija
23:20 Vijesti
23:35 Nikita, serija
00:30 Svemirski prag, serija
01:20 Nijemi svjedok, film
02:50 Moja slavna sestra, serija
03:40 Kraj programa

06.00 Everwood, serija (R)
07.20 Montecristo, telenovela
08.10 Dexterov laboratorij
08.40 Spužva Bob Skockani
09.05 Korak po korak, (R)
09.30 Puna kuća, serija (R)
10.00 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
10.25 Dadilja, serija (R)
10.50 Bračne vode, serija (R)
11.15 Sudnica, show
11.45 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
12.15 Vijesti
12.20 Eksploziv, magazin (R)
12.35 Zabranjena ljubav, (R)
13.00 Everwood, serija
13.55 Magnum, akcijska serija
14.45 Cobra 11, serija
15.40 Korak po korak, humoristična serija
16.05 Puna kuća, humoristična serija
16.35 Pod istim krovom, humoristična serija
17.05 Dadilja, serija
17.30 Bračne vode, serija
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 – Pravda na zadatku, kriminalistička serija
19.30 Zabranjena ljubav
20.00 Ne daj se, Nina!, humorna drama
20.55 Stepfordske supruge, igrani film, komedija
22.25 CSI, kriminalistička serija
23.15 Vijesti
23.30 Oštetiti, znanstveno-fantastična mini serija
00.20 Kunolovac, kviz

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o hrvatskim manjinama i iseljeništvu »Glas domovine«, emitira se petkom na programu HRT1, u terminu od 11 i 30 sati.

HRVATSKA KRONIKA

Program o hrvatskoj nacionalnoj manjini u Mađarskoj na hrvatskom jeziku uz mađarski prijevod emitira se srijedom s početkom u 12 i 30 sati na programu MTV 1.

PRIZMA

Emisija na hrvatskom jeziku »Prizma« emitira se nedjeljom na RTV2 u 16.30 sati.
E-mail emisije je: prizma@rtv.co.yu

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

PROGRAMSKA SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 – 19,00

- Najava programa
- Večernji dnevnik
- 'Bolja Srbija'
- Agencijske vijesti iz zemlje
- Agencijske vijesti iz RH
- Kronologija
- Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 – 19,30

- Poetski predah
- 'Popularne melodije' – zabavna glazba (ponedjeljkom)
- 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' – narodna glazba (utorkom)
- 'Veliki majstori glazbe' – ozbiljna glazba (srijedom)
- 'Rock vremeplov' (četvrtkom)
- 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 – 20,00

- 'Europa danas i sutra' – magazina Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom)
- 'Kulturna povijest' (utorkom)
- 'Putokazi' (srijedom)
- 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom)
- 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 – 20,30

- 'Aktualije' (ponedjeljkom)
- 'Gospodarski magazin' (utorkom)
- 'Otvoreni studio' (srijedom)
- 'Kultur cafe' – magazin Radija Deutsche Welle (četvrtkom)
- 'U društvu s mladima' (petkom)

20,30 – 21,00

- Narodna glazba, izvanredne emisije (specijali, reportaže)
- Blic vijesti i odjava programa

PROGRAMSKA SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana, Kronologija, zabavna glazba
- 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
- 20,00 'Razgovor s povodom', narodna glazba
- 20,55 Odjava programa

Nedjelja

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana
- 18,10 'Nedjeljni mozaik' (Kronologija, 'Čovjekov svijet' – magazin Radija Deutsche Welle, moda)
- 19,30 'Priča za laku noć' – dječja emisija
- 20,00 'Ljudi nizine'
- 20,30 Narodna glazba
- 20,55 Odjava programa

Mali oglasi

Prodajem monitor 17" IBM E74. Cijena 3000 dinara.
Tel: 024/ 562 – 700, zvati u večernjim satima.

Traži se u najam, pozajmicu ili na poklon očuvana flauta.
Jasmina 021/ 496 – 014

Prodajem tijekom cijele godine šarplanince, štenad šampionskog podrijetla i odrasle ženke i mužjake izuzetnog eksterijera i karaktera.
Karan. Tel: 025/ 830 – 475
i 063/ 717 – 4888.

Prodajem opremu za proizvodnju kvalitetnih kozmetičkih krema. Povoljno za manji biznis.
Tel: 021/ 632 – 3792

Prodajem staru kuću za rušenje, MZ »Novo selo«. Plac 340 m².
Tel. 024/ 532 – 505.

Izdajem namještenu sobu na Radijalcu učenicima/ku ili studentima/u, sa CG, upotrebom kuhinje i kupatila, za nepušače.
Tel: 024/ 558 – 227 ili 063/ 597 – 021

Prodajem sliku »Krizanteme sa svijećom« 1990. autora Stipana Šabića (1928.-2003.), tehnika suhi pastel, dimenzije 67 x 47 cm, uokvirena 85 x 65 cm.
Molimo javiti se na telefon 024/ 550 – 163.

Prodajem veliku dvosobnu kuću u Đurđinu, Matka Vukovića 20. s nusprostorijom, uz asfaltiranu cestu, na čošku. Čisto vlasništvo. Legalizirana gradnja.
Pitati na telefon 064/ 239 – 0122, Tomica Crnković.

Prodajem pumpu – dvoklipnu 30 atm i prikolicu za moto-kultivator »IMT-506-DELUXE« i remontovanu peć »KREKA VESO« 12T. Informacije od 17 sati na broj telefona 022 / 591 – 264.

Ing. elektrotehnike daje sate fizike i matematike učenicima osnovnih i srednjih škola.
Telefoni: 064/ 292 – 1043 ili 024/ 524 – 701

Prodajem tri lanca zemlje prve klase, u Šandorskom ataru kod »Agrokombinata«.
Tel.: 024/ 522 – 677

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Štovani čitatelji našeg i vašeg tjednika,
I dalje nastavljamo s objavljivanjem rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon koji ćemo objavljivati u svakom broju »Hrvatske riječi«.
Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karadordev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

-Raspored sprovoda i umrlice na Internetu:

www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

SUBOTICA-TRANS obavljaštava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koje se dobije na autobuskoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS